

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת וישלח תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 **באיש**. הלה. **אין** מנקש עליו רחמים לא שיהיה ולא שימות. נראה בעיני דהיק. ענינים
2 שצריך לבקש רחמים על החולה שימות. כגון שמצטער החולה בחלויו ואינו יודע
3 שיהיה. כדאמרינן בפרק 'דנושא' (סוטה ק). וכן דרואי אמהו דרבי דעל במה זמנין לבית
4 דבסא ואנא תפילין וקא מצטער. אמרתי. הוה רבן שיכופו העולמים את החתונות. כלומר
5 לזמיתו רבי. ומשה קאמר דומבקר חולה מועילו
6 בתפלה אפי' לחיות. מפני שהיא תפלה יותר
7 מועלת. וימי שאינו מבקר אין צריך לומר שאינו
8 מועילו לחיות. אלא אפי' רביא דאיכא לא היה אלה
9 במיתה. אפי' אותה וטורתי אינו מהנהו. **לא**
10 ליסעד דאיש. לא יבקר. ופקודת כל האדם'
11 מתורגמין. ושיעורו. **קצירא**. תחלת שני
12 קצירות ורואה דעתיה. וכסבור דומבקר שנתרפא
13 ואין צריך לבקש רחמים עליו. **בתייריאתא**
14 תקוף חולשיה. וכסבור שהוא באפס תקוה.
15 ומתיראש גמי דרחמים. **אי** שכל על גבי מטה
16 ולא על גבי ספסל. איכא נאמן דאמר דהדיקא
17 כשהחולה שוכב על גבי קרקע שנתמא מבקר
18 בגבה ממקום שכינה. **אמר** ר' אבין אמר רב
19 מטרא במערבא סהדא רבה פרת. כשורד מטר
20 באי מי מעיד עליו שכל בבבל. שכל שהוא גודל –
21 בדודש שאניש שלא יודו נגמשי כאן – דרדו
22 נגמשי באי. ותפק מינה שאסור לטבול בו. לפי
23 שאין גמי נגמשי מטריין בוחולין אלא
24 באשבורן. כלומר דקו וקושינו. ברחמיא כספרי. אי
25 מני ענין מטריי בוחולין אף מקוה מטר. בוחולין
26 – תל' יאך מעין ובר'. מעיין מטריי בוחולין
27 ומקוה באשבורן. הילכך. לא היכא דאיכא למיחש
28 שנתו רב על חוחולין – דהיינו
29 כשנתרד נהר גדול. אבל אם היה הולך לאטו.
30 או שלא תרבה אלא מעט. דליכא לספוקי
31 בברייתא נטפין – שרי. ברחמיא בתוספתא. העיד ר'
32 אלעזר ברי צדוק על חוחולין שרבו על גונושין
33 שדס כשפריי. **ופליגא** דשמואל דאמר שמואל
34 הדרא מכיפה מתברין. מניפיה – משלעו. כלומר
35 ממקורו הוא מתגדל. שאניש שאנו רואים
36 כשנתגמשים קרדין נהרות מתרבים – עיקר
37 רבוין ממקורו הוא. כדאמר בפרק 'סדר תענית'
38 (ק' סז). אין לך כל טפח וטפח יורד מטר. תענית
39 תחום עולה לקראתו טפחים. ונגמא שלעולם
40 חוחולין רבין על גונושין. דהא לטפח על גשמים
41 איכא טפחים דמעיקי. הלכך לשמואל מותר
42 לטבול בנהרות לטעם. אפי' כשראה לעין
43 שנתרבו דרבה ממות גומטו. **ופליגא** דרידיה
44 ארידיה דאמר שמואל אין המים מתברין בוחולין.
45 דאיכא למיחש לרבו גונושין.
אלא

1 **באיש**. חלה ואיה גרסי. באיש. באילו שופך דמים. מפני שבני אדם שנכנסין לבקר ששים
2 לו לחולה כל צרכיו. לא שיהיה ולא שימות. שררי אינו יודע בעניניו של חולה. לא
3 ליתעב מולת. דהילמא מוצטא לאלתה. אי נמי. דלא לשמעיה מילי עליותה. כפאן ואליך.
4 חיו דלא מותרא – אמר להו. פוקו ואבריו. ריעים כנפמן. שריפאדו מטרענה. כגון
5 אלשע דהיה אבא חוק וחסויא עצה לענפמן. אם
6 יאמרו לך גערים גתה בית המקדש. וזקנים
7 ואישים חתיו. ולא תבנה. ויפין לדברי מרחביכם.
8 דכתיב (מלכים א' ב') ויזעבו את עצה הזקנים
9 וגו'. ותורב בית המקדש על אותה עצה. והמורה
10 לא פירש בבית המקדש. ואיכא ברייתא. אי נמי
11 בהדיא בבית המקדש. לא לפקודי. כמו (בבבא
12 טו) ופקודת כל האדם' מתורגמין. ושיעורו. **אם**
13 תלת שני קשייתא ורואה דעתיה. כדאמר
14 בעלמא (בב' סז). אידלי יומא אידלי קצירא.
15 דהילמא אמר לא אצטרך למבעי רחמי עליה.
16 דאני כל כך חולה. יסעידה. כמו 'ולחם לבב
17 אנוש יסעד' (תהלים קד). ומנין שהשכנה בו'
18 **שאמר** ח' יסעידו. קרי ביה יסעו. אי נמי
19 יסעדנו ממש. שמשער שכנה על ראשה.
20 כדאמרן בהדיא שכינה שריח למעלה
21 מנשימתו. סהדא רבה פרת. כשורד מטר גודל ויהי
22 עדות לנגמשי שורדין לאי. דאי' גבוה מכל
23 הארעות. ובאין נגמשי וטפלין בפרת ומתגדל
24 מהן. והא דאמרין גורד מתגדל מני הנגמשי.
25 הוי פולחא דאשמואל. תניא מכיפה מתברין.
26 שזכב מנדותו ולא מני גשמי'.
אלא
19 **דל** ביום רעה ומצטרוהו ח' אין דל אלא חולה. שאמר 'מדיעה יבצעני'. אי נמי מן תדין
20 קרא 'מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בבקר' וגו'. אין רעה אלא גיהנם. שאמר
21 **כך** פעל ח' למענהו וגם רשע ימים רעה'. ואם יבקר מה שברו? מה שברו? **כדאמר**:
22 **ניצול** מדינה של גיהנם! אלא מה שברו בעוה"ק? 'ה' ומצטרוהו ויתנהו ואשר בארץ' ואל
23 תתנהו בנגש איביו'. 'ה' ישמרה' – מצייר הרע. ו'יתנהו' מן תפסורו. 'ואשר בארץ' –
24 שיהיו הכל מתברין בו. 'ואל תתנהו בנגש איביו' – שיתנהו לו רעים כנפמן שריפו את
25 צרעתו. ואל יתנהו לו רעים כרתבעם שחילקו את מלכותו. תניא. ר"ש בן אבנעור אומר:
26 אם יאמרו לך ידעים 'גדו' זקנים 'סתור': שמע זקנים. ואל תשמע לידעים. שפנין ידעים
27 סתירה. וסתירת זקנים כגון. וימין לידע רתבעם בן שלמה. אמר רב שישא בריה דרב אדי:
28 **לא** יסעוד איניש קצירא לא בתלת שני קצירייתא ואל בתלת שני בתיירייתא דיומא. כי
29 היכי דלא יסעוד דעתיה מן רחמי. תלת שני קצירייתא – רוחא דעמיה. בתיירייתא – תקוף
30 החלשה. אמר רבין אמר רב: מניין שהשכנה שריח למעלה ממפתו של חולה – שאמר
31 'ה' ואמר רבין אמר רב: מניין שהשכנה שריח למעלה ממפתו של חולה – שאמר
32 'ה' וקצרו על ערש דין'. תניא נמי הכי: הנגש לבקר את החולה לא ישב על גבי
33 מטה. ולא ע"ג ספסל. ולא על גבי כפאן. אלא מתעטף וי'שב על' קרקעו. מפני שהשכנה
34 שוריה למעלה ממפתו של חולה. שאמר 'ה' יסעודו על ערש דין'. ואמר רבין אמר רב: מברא
35 ופליגא דשמואל. דאמר שמואל: תרא מכיפה מתברין. ופליגא דשמואל אשמואל. דאמר

1 מטרה באשכנז, ואין מטרה בוהולץ אלא עד דמוקם שהיה יכול להלך מתחילתו. והיונו נמי
 2 דתנו בפרק ראשון ומוקזות: מעיין שהוא מושך בגדל, רבה עליו מים המשיכי - דרי הוא
 3 כמות שהיה. והיה עומה. ורבה עליו המושכי - שה למוקה לטורד באשכנז, ולמעין
 4 להטיל בו בכל שהוא. והפ' מעיין שהיה מושך מעט מעט, בגדל זה שהוא שרץ קטן מרוב
 5 הדרגים, והמשיכו כעשי בשטף אלא במשך
 6 אלא באותו מקום שהיה מחלף בו מתחילתו - דרי
 7 דוא גומת שהיה. וסיפא קמי דאם היה עומד,
 8 כלומר שלא היה נמשך כלל, ורבה עליו המשיכו
 9 - שני דיעין שי יה בדמקום שלא היה מחלף
 10 מתחילתו - שה למוקה שערך באשכנז, והיה
 11 שאין מסתבלין בו בכל שהוא. ובמקום שהיה עומד
 12 מתחילתו - שה למעין להטיל בו בכל שהוא.
 13 ומנהגו שהוא מטרה בוהולץ, נמצא לפי דעת ה',
 14 שאפי' במקום גשמיים שהתרחקו ממנו - אדם טובל
 15 בנדרות שאינן מבוזין באותן מקומות שכן
 16 נמשכין והולכין אפי' בימי השחר. אבל באותן
 17 מקומות שנמשכים ומתרחקים יותר מהגשמיים, כל
 18 והכא דאיכא לממשך שרבו הנמשך על החולץ -
 19 אין טובלין בהם, אבל היכא שרבו והולץ על
 20 הנמשך, אפי' באותן מקומות שלא היה חולץ שם
 21 מתחילתו - טובלין בו. והדיו והדאי דריא' בר דרוק
 22 שהעיר על החולץ שרבו על הנמשך ששרי,
 23 ומטריח בוהולץ. ובראיא אפי' במקום שנתרחק
 24 קאמר, דאי באותו מקום לכלב שהיה מחלף
 25 מתחילתו - מאי אסדהי' פשיטא, והיכי תסך
 26 איתרוקן שניסם ואי שלש טיפי מים יפילו פת
 27 מלשלת בת אלף דאי כדאמרן, הוה דעת
 28 הדאריבא דול. **אבל** דעת רובבנים דול רבי קמי
 29 בכל זני ארע' שרבו עליו הנמשך דתי מעיין -
 30 דרק כשרבו הים בגומת המעין עצמו, שם
 31 הוא אישבת מימיו, ומטבליים כל המים הבאים
 32 עליהם. אבל רבה במקום משך תרתי למטה, כל
 33 שרבו הנמשך על החולץ - נפסל כולו. ולפי זה
 34 תראי מרמז שמשולל בפשטא, דאי מים
 35 מטריחין בוהולץ אפילו באמצע הנהר, במקום
 36 שהיה מחלף בו בתחלה, פתח בית מימי שריר
 37 לכלב, והכל מה שפירש למעלה. ודאי זה
 38 דמלמי בתוספתא אין בתרין ללא מרחב - ניל
 39 דאריבא בגומת המעין קאי, דאפי' היכי כל שרבו
 40 נטפין אבו מטרה אלא במקום שהיה מחלף
 41 מתחילתו, אלא במקום שנתרחק - אינו מטרה
 42 אלא באשכנז. ואפי' דאיכא למימר איכפא,
 43 דאריבא בהמשך תהר, קאי אלא ריבה בגומת
 44 המעין אפי' בנדרות כשר מוקטל בנדרות עיר.
 45 ועוד: דמשעך דתוספתא אגומת דמתני' קיימא.
 46 מיהו, שהיה רבי אלעזר בר דרוק אפי' לפי
 47 שישנו ה', דאי נמשעך דאפי' במקום שנתרחק
 48 תהר קאי, שה שרבו והולץ כשר. וליכא למימר
 49 בסיס

1 ושעה. עור אלעזר לכול בלא מלח ובלא רבב. דמלפת ביה רבב. שומן דרי ביה כולא
 2 ביה. מי שיש בו דעת - כמי שבו רבבל, שאינו נחסר כלום. ואי קני מה חסר, מי שקנה
 3 דעת אנו חסר כלום. חוזר לימי עלומיו. ודעשה בתקוע שלא טעם טעם חטא. שנא'
 4 **רובבסי**. כלומר, כשהיה רטוב ופש - כמו 'פרו ורבו' מתרגמיןן פשו וטעו. מעיקר - מן
 5 החולי. ישבו נבנו שהיה בימי עלומיו. כי
 6 **השבת** בחילי. כל סדר הדעת למודו המסודר לו
 7 להנפר לו בחיליו. ומשכחו. תליכר אפי' הלכתא.
 8 שהיה שונה למודו ב'יג פנים. שותא אלו ליה.
 9 ששכחם. קצרא. כובס. אתה עשית אותי ואת
 10 חייא. ודגמ ליה. דכל העומד אלא תן חברו תורה
 11 מנלה עליו הכותב כאילו עשאו, שנאמר ואת
 12 הנפש אשר עשו בדרך. הכל מושלין בו.
 13 להמתיה, אפי' נזכב אפילו תישל. ולמשפטי עשו
 14 חיים כל עבדך. רבין שנשפט בביה של
 15 מנלה - הכל נעשו עבדיו של קהיה ליפטר
 16 והננה. נבא מיה חיי רבי' גירדנא וזמא. פרדה
 17 קטנה. תירתיא. גשר. ואביהוסי. נתפחה הפרדה
 18 ושדירה מנה שכיב. ואפי' שהפרדה נמנכה
 19 ואידו היה אחר כל כך, ולא נפל אלא מעט -
 20 מת. אקרוקא. צפרעה. ועקיר אנוי יבול לטוט
 21 בנדר, וצפרעה עליו להעבירו בנדר לנשך
 22 את האיש.
 23 **ב**
 24 **אמריהו יתרו**, ומוקא מתניתא אמריהו יתרו. פי' היה גמור ר' תלית עשרי אפי' הדיקתא -
 25 **אמריהו יתרו** היא שבעה מנהון. **כסוף הלש רבי**, אהרן ר' היא קמיה הנהו שבעה אפי'
 26 **דאמריהו יתרו**. הנה היתה קצרא, הנה שמעי היה רבי' בדרתה גרים להו, אול ר'
 27 היא וגמור יתרון קמי קצרא, ואתא ואתרו יתרון קמי רבי'. פד הנה חיי' היה רבי' ליהתוא
 28 קצרא אפי' רבי: אהה עשית אותי ואת היא. א"ה, הכי קאי: אהה עשית את היא,
 29 ויהי עשה אותי. וא"ר אלקסנדר א"ר היא בר אפא: דגול גם שעשעה לחוליה יתרו מן
 30 תנס שעשעה לחוליה מישאל ועוריה. שם תננה מישאל ועוריה - אש של תרומה, ותכל
 31 יבואים לקבולתה. וזו של חוליה - של שמעון היא, ומי יבוא לקבולתה? וא"ר אלקסנדר א"ר
 32 היא בר אפא, ואמרי' יה אריב"ט: פיון שהעני קצו' של אדם - הכל מושלים בו, שנא'
 33 **ויהי כל מציא יתרוני**. רב אמר: מן הדיון קרא **למשפטי** עמודו היום פי הפל עבדך.
 34 רבה בר שימי אמרו ליה: שכוב גברא. גבות הנה רבי' גירדנא וזמרא, מנא מתירא
 35 אישתיה, שרייה קא שכוב. קרי על נשיתה: **למשפטי** עמודו היום. שמואל חיהו ליהתוא
 36 **קרוקיא דקצרא**, ותיבא על אקרוקיא ועברה תהיא, טרקא גברא קמיה. קרי עליה
 37 **למשפטי** עמודו היום. אמר שמואל: אין מבקרין את החוליה אפלא קמי שלחצתו קמה.
 38 **לא חולי מעיים**, ולא חולי העין, ולא מחושני תראש. בלשלא חולי מעיים - משום כסופא,
 39 אפא חולי העין, ומחושני תראש מ"ט? משום דרב יהודה. דאמר רב יהודה: דיבואא קשיא
 40 לעניא ומעלי' אישתתא. אמר רבא: האי אישתתא, או לאו דפרווקא דמלאכא דמותא - מעלי'
 41 ברווא

דאריבא במקום משך תהר קאי, ואשמעין רבואת שאפי' שלא ריבה במקום נטות המעין אלא במקום שנמשכו מימיו כשר - דאבתי פשיטא, וכי וי טיפי מים יפילו פת: **ובן** בסיס
 2 מקואות פ"ט מ"ג: **המנופין** עיקרן חולין כלומר שרומזיך, רובא מלא אפי' קנה אפי' זה ואפי' זה. כלומר, דרוב בפנינים כאלו, והוה ליה באשכנז, ומטריח, ר' אינו מותר.
 3 מחלץן דברר המקבל שומטא. כלומר, אין עשין בו גדר. וקילי בר יוסי. ותנו נמי (מ"ג ע"ב) שהימים מטריחין בוהולץ, ותנו נמי (פ"ה מ"ח ע"ב) ומוקזות פ"ה מ"ח: **ובן** שטא
 4 ובשרן לטבילי מטריחין בוהולץ, ואלו הם המים המוכיב - המלחין והמפירין. **ושמיתו** עור לאכול עליו. **ובלא** עור דעת מה קנה. מה תיעיל לו כל מה שיקנה. **חזור**
 5 לזמ עלומיו. אשרי שהלך ותרפא מתחוק טבעו ללות תור ברית אלא ממה שהיה קודם חילי **שנאמר** דמשעך טריקו רטוב ופש. **לומר** דמשעך למוד. ימי עלומיו קרישע, מענין חלמלא.
 6 **אייקר** ליה לימודיה. רבי' דעליו למודו. שכיבו. הוה נבא גבית אדם שהיה נבדל כלומר ארך. **רבי' גירדנא** וזמרא. רובכ פרדה קטנה. **תירתיא**. גשר. **איבתיה**. אחותה רח
 7 שנות לאתה פרדה, והשליכיה בנדר. אישתיה מלשון טטיא, רוח של שנתון. ובראמר בעלמא: סיטוא הוא נרתייה. **אקרוקיא**. צפרעה. **שלחצתו**. שלשכותו. כוסא, כארס ומודין,
 8 שכן עליו קין שעליו נקרא חולין. **אשכנז** הוא הדינא. וסבריא ליה לשבולא כי קין בהייתא דאין מבוזלין קלון דקא נמי, והשבולא נמי לאפוקי הנה. **משום** דהייתא שערך
 9 נלקבו ומכסי. **דפרווקא**. שלח עליו דיו מותם. **בחוורא** לדיקלא. הרצין שכביב הדיקל, ששומרים אותו מנבחות חיות. **תרייקא**. מרקח מועיל, וקרוין לו תרייקא. **הושלח**
 10 דשעיר. שעירים קלופים. **דריש** נפיא. בתחלה הדיקת דפעה. **בורדס**. תיבה אחת שתיבת: בור דהו, ודאי חוליה שמקלה דם מלמטה. **אין** מבקרין אותו. משום דהיוני דצריך לנקבי,
 11 מוצע ליה. **ואין** מבוזין שנו. לומר: פלוגי חללה חולי בורדס, דלא שול נקח הוא.

1 **רפואת** נפש בתכם. ונפש דקני - פירושו רוען, כראשכון "אם יש את נפשכם" (מלכות)
 2 מג כלומר שרפואתו ברעון לם ולא בשכיר. ומתוקנא מניי' בשכנס' וצלה אסורין על
 3 הרופא. **אלא** רפואת נפש עופו. ומתוקנא בשכנס' רופא אסורין על החולה, ומשום הכי
 4 לא יצא בתומתו. וכשני שם רופא אחר. דאי לא - שרי לרפאותה. דהא נתן מחור' לו
 5 אבידתו, ואין לך חובה גדולה מזו. אלא דאי -
 6 כשני שרפא אחר עסקינו. ואפילו יבדו מרפאו
 7 רפואת נפש אחריו. ודעונו נפשו. לפי שלא מן מכל אדם
 8 וזכה להרפאותה. והכי איתא בירושלמי. **אבל**
 9 אמרו לו סם פלוגי יפה סם פלוגי רח על רבין
 10 דאדח לו חדי הווא סם עליה - שרי, הדגתא
 11 ממילא שרי. ומדע, דרפואתא גופו אפילו לשום
 12 הסם בריז - שרי, ומדע, דזקא שידא משל מותר.
 13 אבל משל מותר - לא, דאפילו חדי דאין לו
 14 למודר ממנו שריתא. כדמזחא קא עביד - אפי'
 15 הב, כיון דהיב ליה מרדליה מיד ליד - אסור. כי
 16 הווא מודר הווא מתבדיר ובעי שינוח על בני
 17 הדלע, אבל לא שיתן מודר לידו משום וכמו
 18 שכתבנו למעלה (קף נה). ומדע, היכא חדלה
 19 אסר על עצמו בבסי' סם רופא - אפשי' רבין
 20 הסם על שרפא שרי, דמן דחויחה לא ארדיה.
 21 **מתני'** ורוחץ עמו באבטני גדולה. כיון שהיא
 22 גדולה אין הויס עולין על זה בשביל חבתה. אבל
 23 לא באבטני קטנה. שנתוך שהיא קטנה שחורחץ
 24 עמו - באבטני הויס עליו, ומתורו. **רבי** יוהד
 25 אומר בימות החמה. מילתא דהנא קמא מפרש
 26 ואיל, רבי דאמי רישן עמו במטה - דזקא בימות
 27 החמה, שאינו נהנה בחימומו. אבל לא בימות
 28 הגשמים, מפני שהוא מתחמם ומתנהג, כדכתיב
 29 (קהל' ד) "אם ישבנו שנים וחם לחם". **ומיטב**
 30 עמו על מטה. אפי' בימות הגשמים, וכי וכן
 31 גונא ליכא דחומס. ואוכל עמו על השולחן, ולא
 32 גורין וילמא אוכל מפתהו בהריח. **אבל** לא
 33 מן התמחוי, אם נתונים לשניהם קערה ביחד,
 34 שאם האחד אוכל מעט והשני הרבה - נמצא
 35 מנהגו משל חבריו. **אבל** אוכל עמו מן התמחוי
 36 החור. לחוד לבעל הבית, שהתמחוי גודל כל כך
 37 שאין יכולין לאכול כל מה שבתוכו. ומנהג חוד
 38 לבעל הבית, וכיני האי גונא לא מתנין חד
 39 מתבריה. **לא** יאכל עמו מן האבוס של פועלים.
 40 קערה גדולה שנתונים לפעולים, שמתוך
 41 שהם עמלים אוכלין הרבה ואובסין אותו
 42 ככהמותו. ומדע ישרא אבסו. אוסו אחר מום
 43 אוכל מעט - נמצא מנהג את חבריו. ולפי שאין
 44 הפועלין מחורין מן האבוס שלהם לבעל הבית
 45 לא נתן שריתא באבוס החוד. **באומן** שרת
 46 הברכה ומשע' לא יעשה עמו. כשנתוה חופ'
 47 לפניו את הקרקע - מתנהג דקא מרפי' חופ'
 48 לארעא. ואפילו רזוק מנטא אסר ר"מ, דגור רזוק משום קרוב. כדאיתא בגמרא. **וחב"ב**
 49 במשק בין גודלה בין קטנה. אתירידיה קאי, דגור רבי נטרי באבטני גדולה אף על גב דלא אתני ליה - אסר קטנה דמנאי ליה. וגור נמי במטה בין גודלה בין קטנה ואפילו בימות החמה - אסר
 50 קטנה בימות הגשמים מרומי ליה. ו' יודעה פליגי בתרייהו, וגדולה אפילו בימות הגשמים שרי, ולא גורין אסו קטנה. וקטנה נמי, נוד דבימות הגשמים אסור - בימות החמה שרי, ולא גורין
 51 ימות החמה אסו ימות הגשמים. ומאז משמע דרבי יודעה דאמר במתניתין: בימות החמה אבל לא בימות הגשמים - פירשין קא מפרש מאז דקנין ברישא רישן עמו במטה, וכיכלא מתני' כר
 52 יודעה אתיא, דאי לא חותא הכי - ואז דקנין סתמו "ישן עמו במטה" מני? לא רמז ולא ר' יודעה. אלא ודאי בארמיתין. **אבל** לא מן התמחוי. ואוכלין בקערה אחת, וחוששין שמו שמתוך
 53 ידי ולא יכולין לכבד חבריה. ונמצא מתנהג. **וחחורו** לבעל הבית, שש בו כל כך שנתורו חוד לבעל הבית. **בקרוב** כ"ע לא פלוגי דאסור. דמתני' ליה לחבריה. דמפרי ארעא קמיה כשחופ'
 54 סמוך לו, ואין הווא נרין לחפור בבח גדול. כי פלוגי ברזוק. דכיון שהוא רזוק מנטו - לא מרפי ליה לארעא.

1 כי חוייא לדיקלא. כמו האסר שמקץ הדקל ומגין לפירותו. שאין יכולים למעשבו ב -
 2 כך מגענה על גופו של אדם. תרייקי, תרייקיא בלעז. חושילא, השקיע. שערותי' שיעום
 3 קלופים. דריש נפח. שמדובקין בנפח ובכבדו כשמרקיין בוק. בוריס, סמךין. שילשול
 4 גדול שיוצא כל שעה, כמעין הדובע שאין לו שוליים ויצא ממנו כל הזמם. ואת דאמר
 5 בוריס גמרי - כמו בור שנובע. ואת דאמר:
 6 מנה שקריו בין מלגזי. שירצא נמי ומינוו דם.
 7 **פני** שירא כפניין העיני. שיתקן ימיה לוח, ויש
 8 בו סכנה לחיבורו. (הכי קנין) מתני' ומרפא
 9 רפואת נפשי בתכם. כלומר, שאין לו הנאה אלא
 10 שמתוקן לו טובה בנפשו. **רפואת נפש** [שמו]
 11 שאם חלה המייד מותר למודר לרפואתו,
 12 כדארביתן לעיל ולא אריתן מן חיותה. **רפואת**
 13 לשון בהמות. שאם חלה בהמות אסור
 14 לשון המייד דקמנהו ליה. **אבל אומר** לו
 15 גב, דאמרנה ולא כלום ודא. **מתני'** ורוחץ
 16 עמו. המודר עם המייד. **אבל** לא בקטנה. משום
 17 דקא נפשי מאז מנייה, ומפשי נמי בכלא. **אבל**
 18 לא מן התמחוי. בידו, מפני שמרבה בעל הבית
 19 שביבולו. **אבל** אוכל הוא מן התמחוי החוד
 20 לבעל הבית. כדמפרש בגמרא. שחורן לאבטל
 21 מעט ומחודר לבעל הבית, שיש לחן מאבלין
 22 הרבה. וכיון דאין אוכל אלא מעט ומחודר
 23 חמור - לא מתחייב מניה כלום, אפי' אם
 24 אוכל חבריו פחות הימנו - לא מתחייב. דהא
 25 אינו אוכל אלא מעט והמודר מחור. ע"א: לא
 26 יאכל עמו מן התמחוי - דרך בני הסעודה
 27 לאחר שאוכלו כפי שזכותן מנייה המותר
 28 ונשאים עמם לבתיהו. דהתם לא יאכל עמו,
 29 דשמן אחד מוק אוכל פחות מחבירו,
 30 ולכשיביאו מותרן לבתיהו תולקין ביהו, ונמצא
 31 זה משתכר במה שאכל חבריו פחות ממנו. אבל
 32 אם דרך בני הסעודה לאירי אוכל מחורין
 33 מותרן לבעל הבית, ושבו אין מסיפין בקערות -
 34 מותר לאכול עמו. **מתני'** לא יאכל עמו מן
 35 האבוס שלפני הפועלים. כלי גדול שנתון בו בעל
 36 הבית ירקות שאוכלין בו הפועלים יחד, ומשום
 37 טעם התמחוי. ולא יעשה עמו, כיון שלא
 38 יעמוד עמו במענה אחת מפרש בגמ'. **גב'** דקא
 39 מרפי' לה לארעא קמיה. ועל לו לחרשו אחריו.
 40 בקרוב כ"ע לא פלוגי דאסור. לעיור, דקא
 41 מרפאי' בו.

1 **מתני'**
 2 **בקרוב** - לא פלוגי דאסור, כי פלוגי - **ברחוק**;
 3 **ר"מ** סבר: גורין רחוק משום קרוב, דקא מרפי' לה לארעא קמיה. ורבנן סברי: לא גורין.
 4 **מתני'**
 5 עושה הוא רזוק מנטו. ולא נודי רזוק אסו קרוב. **גב'** גניא לא ירחץ עמו באבטני ולא ישן עמו
 6 במשק בין גודלה בין קטנה. אתירידיה קאי, דגור רבי נטרי באבטני גדולה אף על גב דלא אתני ליה - אסר קטנה דמנאי ליה. וגור נמי במטה בין גודלה בין קטנה ואפילו בימות החמה - אסר
 7 קטנה בימות הגשמים מרומי ליה. ו' יודעה פליגי בתרייהו, וגדולה אפילו בימות הגשמים שרי, ולא גורין אסו קטנה. וקטנה נמי, נוד דבימות הגשמים אסור - בימות החמה שרי, ולא גורין
 8 ימות החמה אסו ימות הגשמים. ומאז משמע דרבי יודעה דאמר במתניתין: בימות החמה אבל לא בימות הגשמים - פירשין קא מפרש מאז דקנין ברישא רישן עמו במטה, וכיכלא מתני' כר
 9 יודעה אתיא, דאי לא חותא הכי - ואז דקנין סתמו "ישן עמו במטה" מני? לא רמז ולא ר' יודעה. אלא ודאי בארמיתין. **אבל** לא מן התמחוי. ואוכלין בקערה אחת, וחוששין שמו שמתוך
 10 ידי ולא יכולין לכבד חבריה. ונמצא מתנהג. **וחחורו** לבעל הבית, שש בו כל כך שנתורו חוד לבעל הבית. **בקרוב** כ"ע לא פלוגי דאסור. דמתני' ליה לחבריה. דמפרי ארעא קמיה כשחופ'
 11 סמוך לו, ואין הווא נרין לחפור בבח גדול. כי פלוגי ברזוק. דכיון שהוא רזוק מנטו - לא מרפי ליה לארעא.

1 מתני המודר תנא מחבירו לפני שבועית שהדירו חבירו קודם שנגבשה שבועית. אין
 2 יורד לתוך שדה. לאכול מפרות שבועית, דאסר בדריסת הרגל. ואין אוכל מן המנוטות.
 3 מאותן פירות הנוטין תוך לשדה, שיאכלו ליקח מוק, ואינו צריך ליכנס בתוך השדה. ואע"ג
 4 דתן שבועית – לא יאכל כולן, שבתאילוב בגמרא. אדם אוסר דבר שברשותו אפילו

לכשיצא מרשותו. והאי גמ', כיון דלפני שבועית
 5 הדירה חבירו, ובאיני נמי שביעי – אסור בהן.
 6 ובשבועית. אבל אם הדירו שבועית – לא יורד
 7 לתוך השדה. אבל אוכל הוא מן המנוטות. והוא
 8 ולא היה ברשותו השטח כי מדר ליה. ובגמרא
 9 מפרש אמאי אין יורד, ואמאי אוכל, הא ארעא
 10 נמי דהפקר היא נדר חיטב נאכל לפני שבועית.
 11 אבל לא נדר היטב תנאה, לכי מני שבועית –
 12 יורד ואינו אוכל, דהא לא הדירו אלא מן מאכל.
 13 אבל אינו אוכל, וכדפרשיה ליעיל, דאדם אוסר
 14 דבר שברשותו אפי' לאחר שיצא מרשותו.
 15 ובשבועית. הדירו חבירו עיקר. ויהי ואכל.
 16 יצא מרשותו. ואית דפרשיה המודר דאדם
 17 מחבירו לפני שבועית לא יורד לתוך שדה לפני
 18 נמי דהפקר ולא יאכל מן המנוטות – כיון דהדירו.
 19 ובשבועית, ולכאמר אלא הניעה שבועית – לא יורד
 20 לתוך שדה. כי. ולשמעא קמא עיקר. גמ' דאמר
 21 תריווהו נכסי אלו ע"ך. כלומר, כל נכס ע"ך
 22 בכל מקום שש. ואין אוכל מן המנוטות. ואע"פ
 23 שהגיע שבועית, שלח הפקר הן. אלא שבועית
 24 נדר. והשטח לאו ברשותו הוא. ולא מצי מדר
 25 לה מניחו – אוכל מן המנוטות. ר' יוחנן ור' ל
 26 דאמר. הגיע שבועית אין יורד, אבל אוכל מן
 27 המנוטות. אדם אוסר דבר שברשותו אפילו
 28 לכשיצא מרשותו. רבין דרבינא שאל את ר' יוחנן
 29 הברשותו, מפניו. כלו הגיע שבועית נפק
 30 מרשותו – אפילו הבי אסורין עליו. ר' יוחנן
 31 ור' ל' סברי אין אדם ב'. ומשום הכי, כי הגיע
 32 שבועית, דפקר מרשותו – אוכל לאו מן

המנוטות. ותבאר. דבאיני טעמא פליגי. ופי' אוכל
 34 דכי סבירא ליה. (ו) אן, כן. דמשום האי טעמא פליגי, ואמר דאנוכל הוא שבועית.
 35 ליעילי מבכסי אלו. אפי' היכא אדם נכסים אלו ע"ך, ולימור ר' יוחנן ור' ל' דאנוכל
 36 שבועית משום טעמא אדמר, אין אדם דבר שברשותו לכשיצא מרשותו, כי ש
 37 היכא דאמר 'נכסי', דמשמע דאן זמן שחן ברשותו אלא מרלא פליגי ב'נכסים אלו' אלא
 38 ב'נכסי' – ש"מ לית ליה האי סבירא. ועוד: הכי מצי אמר ליעול דאן אדם אוסר דבר
 39 שברשותו לכשיצא מרשותו והתנן דאוסר האוסר לפני קונם שאתה נהנה ל' כלומר,
 40 שאי אתה נהנה לי מכל נכס. מת יירשנו. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו,
 41 לפיכך יירשנו

42

1 **מתני'** לא ירד לתוך שדה. שיהו. שדור. דמודר אסור אפי' בדריסת הרגל, כדנתן ליעיל (ק)
 2 (ג). **ואינו** אוכל מן המנוטות. מן הפירות הנוטות על הדרך סמוך לשדה. **ובשבועית**
 3 לא ירד לתוך שדה. ואי שבועית נדר – לא ירד וכו'. ובגמרא מפרש ליה. **גמ' אלו על גב**
 4 שהגיע שבועית. דקסרי ר' ר' בשמאל דאע"ג דבדלוה פרי דהפקר איתן. אפילו הכי, כיון

שבשעה שהדירו היו שלו – חילל איסורא אפי'
 5 שבועית, שיצאו מרשותו. ומתני' תרי דני קונג'
 6 רישא אשמעין רבין שהדירו לפני שבועית –
 7 חילל נדריה אפילו כי מטא שבועית. וסיפא
 8 אשמעין דאם שבועית נדר, נהו דלא חילל
 9 נדריה לגבי פרי, דהפקרא ניהו – לגבי ארעא
 10 מיהא חילל, וכדמפרש בגמרא שטמא לוק'.
 11 יוחנן ור' ל' דאמר תריווה וכו' אבל אוכל מן
 12 המנוטות. ולא מחסר דבר משום נדרא ומקמי
 13 שבועית. **למא** כדאמרינן בגמרא דרבי ושמואל
 14 סברי אדם אוסר וכו' ר' יוחנן ור' ל' סברי אין אדם
 15 אוסר וכו'. נראה לי דהכי פירוש דהשטח: דקא
 16 סלקא דעתין השטח דרבי ושמואל רכי ביתו וכו'.
 17 כלולה אפרושא דמתני' קיימי. רב ושמואל
 18 מפרשי לה כדפרשיה. ור' יוחנן ור' ל' מפרשי לה
 19 כדאמר קתנ', וכולה כשהדירו לפני שבועית.
 20 וקאמר ורבי זה עני רבין ש' לה דלפני שבועית
 21 חילל נדרא לגמרי, שאינו יורד ואינו אוכל. אבל
 22 כשהגיע שבועית – חותר מקצתו, נהו דאמי
 23 כוונתו שדור משום דאיתא אבתי ברשותי
 24 קיימא, כדפרשיה טעמא לקמן – אפי' פרי שד,
 25 דהוא שבועית לפני מרשותו. ואע"פ שהדירו
 26 כשהגיע שדה ברשותו, אלא אדמר סביר
 27 ר' יוחנן ור' ל' דאין אדם אוסר דבר שברשותו
 28 לכשיצא מרשותו. ונהו דרשא לא אשמעין
 29 מדר, דפשיטא לפני שבועית אינו יורד ואינו
 30 אוכל – סבירא דהו נפק רישא משום סיפא.
 31 אשמעין דאע"פ שהדירו לפני שבועית, שהו
 32 פירות ברשותו – אין אוסר לתוך לאדרי שיצאו

מרשותו. והיינו בשבועית. ומשהו הלא סלק ארעתי' וכו' יוחנן ור' ל' סברי דאין אדם אוסר
 34 דבר שברשותו לכשיצא מרשותו, אפילו היכא דאמר 'נכסים אלו'. א"ל, אפילו היכא דאמר
 35 בהריא שהוא אוסר אותם אפילו לאחר שיצאו מרשותו. והוא סבירא כל הכי אע"ג דר' יוחנן
 36 ור' ל' לא איירו אלא 'נכסים' משום דרשבשלמא אי אמרינן דר' יוחנן ור' ל' אמרי דכי ב'נכסי'
 37 אלר – איכא למימר דתנא רישא משום סיפא, וכדפרשיה. ואע"ג דאמר ר' יוחנן ור' ל'
 38 'נכסי' – לאו דוקא דאמר 'נכסי' כלולה, ובגמרא איתא אלא דאמר ר' ר' ושמואל קיימי,
 39 דב'נכסים אלו דניו 'נכסי', ובגמרא מפרשיה לפני. ואיכא איתא דר' יוחנן ור' ל' דוקא ב'נכסי'
 40 קא אמרי – איכא מה אשמעין תנא דמתני' רישא דהאי לא 'ריכא לאשמעין דלפני
 41 שבועית חילל נדרא לגמרי, וכי תמא: משום סיפא נפק ליה. לאשמעין רבין דמפקרא אמר
 42 'נכסי' – כשהגיע שבועית חותר מקצתו של נדר. ה' דהיינו לענין אבולה – הא נמי לא

צריכא לאשמעי', דפשיטא דבלשון 'נכסי' לא משמע אלא בעוד שהו ברשותו. דגדולה מה שנינו בפירקא דלקמן (ו. ס.). ומיתני' לה בסמוך בשבועית: דאמר לחבירו 'קונם לכתך שאני
 43 נכסך. שדך שאני לוקח, מת ואסמכך לאחר – מותר. וכיון דאפילו בני נדר, דליכא לטפוק דמצי אסור אנפשיה נכסי חבירו אפילו לאחר שיצאו מרשותו. אמרינן דכי אמר 'כתך' לא
 44 משמע אלא בעוד שהוא שלו, כש לגבי מדר דאיכא לטפוק אי מיני אסור לכתר שיצאו מרשותו, דפשיטא מילתא דבלשון 'נכסי' אינו אסור אלא בעוד ברשותו. ודאי כי אמר נדר
 45 'כתך' או 'נכסי' או 'אמר מדר' – לשתנות שוין הן. הלכך, אם איתא דר' יוחנן ור' ל' דוקא ב'נכסי' אמרי דאין אדם אוסר, אלא דומיה' לא אשמעי' מדר' לא ברשא ולי
 46 ספיא. ויכתי' כולה לאשמעין ונהו דשבועית אינו יורד לתוך שדה נקט ליה. דלא תמא דארעא נמי דרנאן אפקריה. וקבול' ליתא, משום טעמא דאמר לקמן – לא מציא מותר דבין.
 47 דלמאי שניה בגמרי' אי היא דינא בעי למונגי. לעילא דאמר לקמן בעשומין אילנות על הגמולין – היל' למונגי' נהו דיני ממונות. א"ל שבועית, ואפי' ל"ש בן אליקים דאמר גורח שמא
 48 שעה שבועית – לא נזא דבדלה תני לה משום האי דינא. דליתני שבועית גירדא אלא דאי ר' יוחנן ור' ל' אפילו ב'נכסים אלו' סיל דאין אדם אוסר, ואיתא ליה השטח מנתנין שפיר.
 49 דתנא רישא משום סיפא, לאשמעין דאפילו הדירו בלשון 'נכסים אלו' – אין נדרו חל לאחר שיצאו מרשותו. דלא תמא דכי היכי דאמר בני נדר, דכי אמר 'ליתא לה שאני נכס' מת
 50 לא אמר לאחר – אסור, ומותר עליה אפילו לאחר שיצאו מרשותו, וא"ל 'נכסים אלו' דליתא איסורא אפי' לאחר שיצאו מרשותו מדר' לא. דליתא. דמי
 51 בנדר עצמו, דמצי אסור נכסי חבירו, אלא לאחר שיצאו מרשותו וכו' לזמן נכסי חבירו. אבל מדר – לא. ולאור שיצאו מרשותו וכו' לזמן נכסי חבירו, ואין אדם אוסר דבר חבירו
 52 על חבירו. ואיתא מנתנין שפיר. ומקשינן דאי איתא דר' יוחנן ור' ל' סברי דאין אדם אוסר – מה ליה לאיעלוגי בהדיא אפילו היכא דאמר 'נכסים אלו'. ועוד, תנא דהיכא דאמר בהדיא
 53 אדם אוסר. **אם** מן יירשנו. ולאו מדידיה מנתני'. אלא מרשותיה דכי ליה דרנאן. **אם** מת לא יירשנו. לאו דוקא לא יירשנו. ונכסי דאי

54

1 דידה חזו וכמו שפירש בפירקין לרמב"ם. אלא משום דתנא רישא רישא, לומר שרינו
2 בשאר הירושקא, אלא ליתונן מן הדבסס - ונא סתפ נמי לא יירשנו, לומר שאינו מותר
3 ליהנו מירשותו. וממ שמוע' מהא דיכול אדם לאסור פירותיו על חבירו לאחר שיצאו
4 משותרו, ולא דיי באוסר נכסי חבירו על חבירו - ומתדריק; **שאני** הבא דקאיל בחייו

ובמותו. והשתא נחיתון דרובא מנא דסברא לן
5 עמיקרא; דהוא סבירא לן דהשתא ולא מניו
6 שום לעינא לניסר לאחר שיצאו משותרו. משום
7 דהוו נכסי חבירו על חבירו, והשתא מודיין דכי
8 מפרש לישניה - מני אסר. מיהו, אי מודך קושיא
9 לחדה - הוה מעינן למיעב, דהיי דכי מפרש
10 לישנה מצי אסר, אפיה בזהו נכסי אסר - לא
11 משמע אלא עדרן ברשותו. דענין דכי קאמר
12 מודיין נכסי אסר, וכי קאמר נודר ב'יתך ודי -
13 לשתות שתיין ודי, תנתן לקמן בני נודר וכי קאמר
14 'ביתך ודי' - תנתן אפי' לאחר שיצאו משותרו.
15 והנ הליל כי קאמר מודיין אסר, מיון מדודי
16 נמי, אי מפרש לישנה מצי אסר אפילו לאחר
17 שיצאו מירשותו - אפיה לא דמי. משום דכי אסר
18 נודר ב'ית דהו' - משמע דגופה על בית אסר
19 אפשישא, אי משום לא מקבל עליה הדוא ביחא.
20 אי משום דרעי מליה, או טעמא אחרניא -
21 הלכך שמוע' לישנה לא תלי אסריה
22 בדיאחיה ממריה קמיה. אבל כי אסר ליה מודי,
23 נודר דאיל נכסי אסר, כל היכי לא פריש
24 בדיא אפילו לאחר שיצאו מירשותו - לא משמע
25 אלא כי איתנה ברשותה, דמאי איכפת ליה אי
26 מיתניין אסר במה שאין לו חלק ונהלי כליל
27 הלכך, כל היכי דלא פריש בדיא, אלא אמר
28 נכסי אסר - לא משמע אלא בעדן ברשותו.

29 ואיתא לו מתני' שפיר, דרך קריא אשמינ', והוי רבואא שפי, ונתא רישא משום סיפא. אלא
30 דאבתי לא נידתו לן, ודרמי קשה קשיא קמיהא, דאם איתא דסל הכי לרבי יוחנן ורלי - ור
31 לזו אפילו אינכסי אסר, אלא מותרין ומתדריקין, אלא בינכסי אסר לא פליגי, דהוא אדם
32 אסר. כי פליגי בינכסי, דרב ושמואל סברי אפילו נכסי אדם אסר, וכי אמרי' אסר - לאו דוקא,
33 ואפיה אדם אסר, אי משום דנכסי נמי לעולם משמע, ואלו שהן בעשוי נכסי קאמרי. אי משום
34 דרב ושמואל סברי אפילו נכסי אדם אסר, וכי אמרי' אסר - לאו דוקא, דפשיטא דרב להיבא דאמר
35 אסר, אבל נכסי - אין אדם אסר. והשתא איתא מתני' שפיר לן, דר' יוחנן ור' הוריא דבינכסי אסר
36 ומקמי לא למתני' בינכסי, אלא לרב ושמואל קשוריה, ודק להו: אי בינכסי איירי תנא - לא הוה
37 ותיב לא אשמעתיני מיד, מלא דר' איתניתיק באומי' נכסי אסר ומישה גורא אפילו לאחר
38 אפילו לאחר שיצאו משותרו, דהא אפילו בני נודר תנן דכי קאמר 'ליתך' - לא משמע אלא כל
39 בעד שדיו ברשותו ומתדריקין; אלא כי אמרי' ר' יוחנן ור' הוריא נכסי אסר, ולא פליגי. כלומר,
40 דאמר נכסי - דרבי אבילא אבסי נכסי אסר, ואסרי אפי' לאחר שהגיעו שביעית. ורישא
41 תגיע שביעית אינו ודאי אוכל מתוקנא אפילו בינכסי, וטעמא משום דכיון דהוה ביה איסורא
42 ברשותה, אבל הגיע שביעית - אוכל מן הנתנות. דפקע לזו איסוריה. הלכך, דהאי מתני' לא
43 ליתך שאני נכסי וכי - אירי איתא אמתי' לפרושה ולברורה, דלא ניטע בה, משום
44 מתנה. וזהו מותר בה, ואי באומר נכסי אסר - אלא חזי מותר בה, כגיל פירושא דהאי
45 רב ושמואל ברישא, דקמסודר הוה למימתינו מעיקרא קמיי' ר' יוחנן ור' הוריא. ותיב
46 עליה, משה כי הדרי למעור דא פליגי - דקמקדמן לר' יוחנן ור' הוריא קמיי' רב ושמואל,
47 גיטא דר' בינכסי אסר, דאדם אסר, שהולכין אלשון אריון דאמר אסר. ורבי איתא
48 ארעא נמי רחמנא אפיקיה. כלומר ללקט הפרוטה. ולמה לא ירד לתוכה ללקט פרוטה; **אמר**
49 מותר לירד לתוכה. אבל ללקט אילנות שמועדין על הגבולין - לא. ורחמנא
50 אלקים אומר דבר שמת ישה בעמדיה. ומשה אפי' ללקט אילנות שבאמצע
51 שמת ישה בעמדיה, ולעיל (ק"ג) גבי חלה לא גור שמואל אלא שמת ישה
52 לישב, והתא מרביכו לעמוד - אית ליה היכרא, ולא ישה בעמדיה. אבל בזה - מאי
53 לא שאלתנו מודר למודי, ובנורא מפרש טעמא. **ולא** ישאל ממנו מודר ממודי, דהא
54 בעיניה, בהלואת מעות.

נדרים. אין בין המודר - פרק רביעי דף עב עמוד ב - מותר מהדורות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

1 אם מת. ואם נדר בחייו ובמותו. כיון דמפרש במוחו - מת, לא יירשנו. אלא
2 דרב ברשרותו לכשיצא מירשותו. לאחר מותו. **שאני** אבא דאמר בחייו ובמותו. אבל היבא
3 דאמר בסתם, אינא לעולם אין אדם אסר. וכו' מ"פ קשיא. כדאמרינן, אי בהאי טעמא
4 פליגי - לפילגו בינכסי אסר. **אלא** נכסי אסר, **כי** פליגי. משמע נכסי אסר
5 לעולם, כי פליגי דאמר נכסי ר' יוחנן ור' סברי
6 דאמר דאמר נכסי - אין אדם אסר וכו',
7 דרבנסי משמע על זמן שותן ברשותו. ורב
8 ושמואל סברי; אפילו אמר נכסי (אמר) אדם
9 אוסר דבר וכו', קונם לתוך ביתך שאני נכסי. כל
10 זמן שהוא ביתך, דהוי דומיא דרבנסי עליון. כיון
11 שמת עבדך או שמכרו לאותו בית לאחר -
12 מותר ליכנס בו, והשתא אית שילו. אבל אמר
13 לביית זה שאני נכסי, דהוי משמע נכסיים
14 אסר, דאסר הבית עליו לעולם. אלא שמת
15 או מכרו לאחר - אסר ליכנס בו. אלא טעמא
16 בין נכסי' לנכסיים, והכי קאמרי רב ושמואל
17 ליש' כי נכסי' ולש' נכסיים' אדום אסרי וכו';
18 אלא כי באמרי רב ושמואל, כמרישם אילנות על
19 הגבולין, לתוך; שיכול לתלוש מן הפרוטה מבחוץ.
20 משה אינו יורד, דהא דרמנא אפיקיה לארעא
21 גבי שביעית לתוך אבילה, ובשכיח לא היה
22 נכנס לתוך אבילה. ויש' כן אבדן אפי' היה
23 דקמנ' אוכל מן הנתנות - דהאי כדאמריה.
24 כד עומדין על הגבולין, משום שיכול להחשיש
25 ודי וליתק מבחוץ. אבל אין עומדין על הגבולין -
26 אינו יורד לתוך שדה, דאסור לו לירד לשם.
27 גידה שמת ישה בעמדיה לאחר שמת עמוד
28 לו לשם. ומיתניו נכסיים מדמדי, ואסר.
29 דהאי דאפקריה רחמנא - כל זמן שהוא אוכל

30 וא יכול לעמוד לשם, דתפק דהא. אבל שאל לצורך אבילה - לא אפיקיה. **מתני'**
31 המודר תנא מחייו לא ישאל לו שאלה - בכלים, הלאה - במעט.
גמ'
אם מת. ואם נדר בחייו ובמותו. כיון דמפרש במוחו - מת, לא יירשנו. אלא דאמר אסר
דבר ברשרותו לכשיצא מירשותו. לאחר מותו. שאני אבא דאמר בחייו ובמותו. אבל היבא
דאמר בסתם, אינא לעולם אין אדם אסר. וכו' מ"פ קשיא. כדאמרינן, אי בהאי טעמא
פליגי - לפילגו בינכסי אסר. אלא נכסי אסר, כי פליגי. משמע נכסי אסר לעולם,
כי פליגי דאמר נכסי ר' יוחנן ור' סברי דאמר דאמר נכסי - אין אדם אסר וכו',
דרבנסי משמע על זמן שותן ברשותו. ורב ושמואל סברי; אפילו אמר נכסי (אמר) אדם
אוסר דבר וכו', קונם לתוך ביתך שאני נכסי. כל זמן שהוא ביתך, דהוי דומיא דרבנסי עליון.
כיון שמת עבדך או שמכרו לאותו בית לאחר - מותר ליכנס בו, והשתא אית שילו. אבל אמר
לביית זה שאני נכסי, דהוי משמע נכסיים אסר, דאסר הבית עליו לעולם. אלא שמת
או מכרו לאחר - אסר ליכנס בו. אלא טעמא בין נכסי' לנכסיים, והכי קאמרי רב ושמואל
ליש' כי נכסי' ולש' נכסיים' אדום אסרי וכו'; אלא כי באמרי רב ושמואל, כמרישם אילנות על
הגבולין, לתוך; שיכול לתלוש מן הפרוטה מבחוץ. משה אינו יורד, דהא דרמנא אפיקיה לארעא
גבי שביעית לתוך אבילה, ובשכיח לא היה נכנס לתוך אבילה. ויש' כן אבדן אפי' היה
דקמנ' אוכל מן הנתנות - דהאי כדאמריה. כד עומדין על הגבולין, משום שיכול להחשיש
ודי וליתק מבחוץ. אבל אין עומדין על הגבולין - אינו יורד לתוך שדה, דאסור לו לירד לשם.
גידה שמת ישה בעמדיה לאחר שמת עמוד לו לשם. ומיתניו נכסיים מדמדי, ואסר.
דהאי דאפקריה רחמנא - כל זמן שהוא אוכל וא יכול לעמוד לשם, דתפק דהא. אבל שאל לצורך אבילה - לא אפיקיה. מתני' המודר תנא מחייו לא ישאל לו שאלה - בכלים, הלאה - במעט. גמ'

32 אלא משום דתנא רישא רישא, לומר שרינו בשאר הירושקא, אלא ליתונן מן הדבסס - ונא סתפ נמי לא יירשנו, לומר שאינו מותר ליהנו מירשותו. וממ שמוע' מהא דיכול אדם לאסור פירותיו על חבירו לאחר שיצאו משותרו, ולא דיי באוסר נכסי חבירו על חבירו - ומתדריק; שאני הבא דקאיל בחייו ובמותו. והשתא נחיתון דרובא מנא דסברא לן עמיקרא; דהוא סבירא לן דהשתא ולא מניו שום לעינא לניסר לאחר שיצאו משותרו. משום דהוו נכסי חבירו על חבירו, והשתא מודיין דכי מפרש לישניה - מני אסר. מיהו, אי מודך קושיא לחדה - הוה מעינן למיעב, דהיי דכי מפרש לישנה מצי אסר, אפיה בזהו נכסי אסר - לא משמע אלא עדרן ברשותו. דענין דכי קאמר מודיין נכסי אסר, וכי קאמר נודר ב'יתך ודי - לשתות שתיין ודי, תנתן לקמן בני נודר וכי קאמר 'ביתך ודי' - תנתן אפי' לאחר שיצאו משותרו. והנ הליל כי קאמר מודיין אסר, מיון מדודי נמי, אי מפרש לישנה מצי אסר אפילו לאחר שיצאו מירשותו - אפיה לא דמי. משום דכי אסר נודר ב'ית דהו' - משמע דגופה על בית אסר אפשישא, אי משום לא מקבל עליה הדוא ביחא. אי משום דרעי מליה, או טעמא אחרניא - הלכך שמוע' לישנה לא תלי אסריה בדיאחיה ממריה קמיה. אבל כי אסר ליה מודי, נודר דאיל נכסי אסר, כל היכי לא פריש בדיא אפילו לאחר שיצאו מירשותו - לא משמע אלא כי איתנה ברשותה, דמאי איכפת ליה אי מיתניין אסר במה שאין לו חלק ונהלי כליל הלכך, כל היכי דלא פריש בדיא, אלא אמר נכסי אסר - לא משמע אלא בעדן ברשותו. ואיתא לו מתני' שפיר, דרך קריא אשמינ', והוי רבואא שפי, ונתא רישא משום סיפא. אלא דאבתי לא נידתו לן, ודרמי קשה קשיא קמיהא, דאם איתא דסל הכי לרבי יוחנן ורלי - ור לזו אפילו אינכסי אסר, אלא מותרין ומתדריקין, אלא בינכסי אסר לא פליגי, דהוא אדם אסר. כי פליגי בינכסי, דרב ושמואל סברי אפילו נכסי אדם אסר, וכי אמרי' אסר - לאו דוקא, ואפיה אדם אסר, אי משום דנכסי נמי לעולם משמע, ואלו שהן בעשוי נכסי קאמרי. אי משום דרב ושמואל סברי אפילו נכסי אדם אסר, וכי אמרי' אסר - לאו דוקא, דפשיטא דרב להיבא דאמר אסר, אבל נכסי - אין אדם אסר. והשתא איתא מתני' שפיר לן, דר' יוחנן ור' הוריא דבינכסי אסר ומקמי לא למתני' בינכסי, אלא לרב ושמואל קשוריה, ודק להו: אי בינכסי איירי תנא - לא הוה ותיב לא אשמעתיני מיד, מלא דר' איתניתיק באומי' נכסי אסר ומישה גורא אפילו לאחר אפילו לאחר שיצאו משותרו, דהא אפילו בני נודר תנן דכי קאמר 'ליתך' - לא משמע אלא כל בעד שדיו ברשותו ומתדריקין; אלא כי אמרי' ר' יוחנן ור' הוריא נכסי אסר, ולא פליגי. כלומר, דאמר נכסי - דרבי אבילא אבסי נכסי אסר, ואסרי אפי' לאחר שהגיעו שביעית. ורישא תגיע שביעית אינו ודאי אוכל מתוקנא אפילו בינכסי, וטעמא משום דכיון דהוה ביה איסורא תנא - לא מותרין מן הנתנות. דפקע לזו איסוריה. הלכך, דהאי מתני' לא ליתך שאני נכסי וכי - אירי איתא אמתי' לפרושה ולברורה, דלא ניטע בה, משום דכיון דהוה תנא מחייו וכי נותן לאחד לשם מתנה. וזהו מותר בה, ואי באומר נכסי אסר - אלא חזי מותר בה, כגיל פירושא דהאי רב ושמואל ברישא, דקמסודר הוה למימתינו מעיקרא קמיי' ר' יוחנן ור' הוריא. ותיב עליה, משה כי הדרי למעור דא פליגי - דקמקדמן לר' יוחנן ור' הוריא קמיי' רב ושמואל, גיטא דר' בינכסי אסר, דאדם אסר, שהולכין אלשון אריון דאמר אסר. ורבי איתא ארעא נמי רחמנא אפיקיה. כלומר ללקט הפרוטה. ולמה לא ירד לתוכה ללקט פרוטה; אמר מותר לירד לתוכה. אבל ללקט אילנות שמועדין על הגבולין - לא. ורחמנא אלקים אומר דבר שמת ישה בעמדיה. ומשה אפי' ללקט אילנות שבאמצע שמת ישה בעמדיה, ולעיל (ק"ג) גבי חלה לא גור שמואל אלא שמת ישה לישב, והתא מרביכו לעמוד - אית ליה היכרא, ולא ישה בעמדיה. אבל בזה - מאי לא שאלתנו מודר למודי, ובנורא מפרש טעמא. ולא ישאל ממנו מודר ממודי, דהא בעיניה, בהלואת מעות.

1 **גמ'** בשלמא לא ילונו. מודר למודר, דרואי קמחיה ליה הנאה מפורסמת. אבל לא ילוה
 2 כמנן. המודר מן המודר. **מאי הנאה.** קא מטי ליה למודר ממאי דארוחף למודר? ובשלמא
 3 לא ילוה ממנן. מצי נמי למיזר רקא מיתרניו כבודו. כגון דארוחפה מעת הרעות וקא
 4 משלם ליה הדאך יפות. ולא יקח ממנו מביחתי ליה רקא מתרניו – כוביאנא דרמי על אפיה.
 5 אלא לא ישאל **מתני'** אבר לו השאלני פתיה. לאו

6 משאלו לו בלוה הא קא מפחית דרואי להחיא
 7 כלי, ולא מגילי ליה. דסתם שאלה הכי הוא. כגון
 8 שרדו זה מזה. דענינא אסורים זה בזה. **מתני'**
 9 לשאלו בו. דרואי שרית ליה לשאלו אתי נמי
 10 אלא לא ישאל **מתני'** אבר לו השאלני פתיה. לאו
 11 כמודר ומודר עסקין. אינה פתיה. דמלאכתא
 12 היה עשה. ותועבד דרואי בל כגון המשאלו
 13 ואומר: דהאיל תסרבתי להשאלה לי. קנס שיה
 14 שאני חרש. שלא אחרוש שרי בפתרן עולמתי.
 15 ואח"כ השאלה לי. וראין, קא הוא פתיה, ודרבו
 16 לחרוש שרדו – הוא אסור לחרוש שרדו באותה
 17 פתיה. וכל אדם מותר. דרואי כי נדר – ארעיתא
 18 דנפשתי נדר, ולא ארעיתא דעלמא. וכל אדם
 19 מותרים לחרוש לו שרדו באותה פתיה. ואם אין
 20 דרבו לחרוש. שיש לו ארסיס דרואי בל כגון המשאלו
 21 הוא וכל אדם אסורים. דרואי כי נדר – ארעיתא
 22 דכולי עולמא נדר. המודר הנאה מחבירו ואין לו
 23 מה יאכל חולף המודר אצל העני וב"ב ונא העני
 24 ונטול מעותיו מן המודר. אבל בפרוש אסור
 25 לומר לו. דאם כן הוה ליה החנוני שליח. ושרדו
 26 של אדם כמותו. **ר' יוסי אבהו.** דרב כמנעוד לו
 27 הסלע או על הגדר. **גמ'** אין יחזק מאי קטמא
 28 **ר' יוסי.** דלא חשבי ליה היה הפקר. דאסר קא ליה
 29 לטעלו, דכי מתרניו מניה מצי נמי. ואסור. מה
 30 סתנה. ואי כ"ב בה מקבל ער דאתאי ליה. **אין**
 31 הפקר. נמי לא נפק מרשות מפסק ער דאתי
 32 ליה וזכה. והלכך, בחדי שקול ליה היאך מעל
 33 הסלע – כמאן שקול ליה מידו ממש רמי
 34 ואסור. **ת"ב א' אבא.** ברייתא היא, דקתני נמי
 35 'מניה על הסלע הדלה נטל ואובל'. **א"ר יוסי**
 36 **איתיה.** אני אסור – בזמן שרדו קודם להפקר.
 37 הדשתא מסתברא טעמא דאסור, משום דכשרהווי – מכל נכסיו הדירה, ואפילו כי
 38 הפקיר אסור בן.

1 **גמ'** בשלמא לא ילונו. מודר למודר, דרואי קמחיה ליה הנאה מפורסמת. אבל לא ילוה
 2 כמנן. המודר מן המודר. **מאי הנאה.** קא מטי ליה למודר ממאי דארוחף למודר? ובשלמא
 3 לא ילוה ממנן. מצי נמי למיזר רקא מיתרניו כבודו. כגון דארוחפה מעת הרעות וקא
 4 משלם ליה הדאך יפות. ולא יקח ממנו מביחתי ליה רקא מתרניו – כוביאנא דרמי על אפיה.
 5 אלא לא ישאל **מתני'** אבר לו השאלני פתיה. לאו

6 **גמ'** בשלמא לא ילונו – דקא מהני פתיה. אפוא
 7 לא ילוה הימנו, מאי קא מהני פתיה? ובשלמא לא
 8 ילוה הימנו ולא יקח הימנו – דקמיתרניו מניה,
 9 אפוא לא ישאל הימנו, מאי קא מיתרניו מניה?
 10 **א"ר יוסי בר' הנינא:** כגון שרדו הנאה זה מזה. אפוי
 11 **אברו:** מניה ישאלו משום להשאיל, וכן כבדוהו מניה.
 12 **מתני' אבר לו:** השאלני פתיה. אבר לו: אינה פתיה.
 13 **אמר:** 'קנס שרדו שאני חרש' פה לעולם. אם היה
 14 דרבו לחרוש – הוא אסור וכל אדם מותרים, ואם אין
 15 דרבו לחרוש – הוא וכל אדם אסורין. המודר הנאה
 16 מחבירו ואין לו מה יאכל, חולף אצל החנוני ואומר:
 17 איש פלוני נודר ממני הנאה, ואינו יודע מה אעשה.
 18 והוא נותן לו, ונא ונטול ממנה. הוה ביתא לבנות. גדרו
 19 קנדרו, שרדו לקנור – חולף אצל הפועלים, ואומר:
 20 איש פלוני מודר ממני הנאה ואינו יודע מה אעשה.
 21 והן עושין עמו, ובאין ונטולין שכר מנה. היו מהפקיר
 22 בדרך ואין לו מה יאכל – נותן הפקר לשום מתנה,
 23 והתה מותר בה. אם אין עמהם אחר מניה על הפקע
 24 או על הגדר, ואומר: הרי הן מופקרים לכל מי שחפץ,
 25 והתה נטול ואובל. **ר' יוסי אומר:** **גמ'** אבר ר' וזקני:
 26 **מ"ט דר' יוסי קסבר:** הפקר כמתנה, מה מתנה – עד
 27 דאתאי מרשותו נותן קרשות מקבל, אף הפקר עד דאתי
 28 קרשות וזכה. **מת"ב ר' אבא:** והתה נטול ואובל, רבי יוסי
 29 אומר. **א"ר יוסי:** איתיה – כגון שרדו קודם להפקרו.
 30 אבר

1 מתוך שכנס עליו, שלא רצה להשאלה לו. **אם** היה דרבו לחרוש הוא אסור וכל אדם
 2 מותרין. שכיח הוא חרש – אין במשמעות לשונו אלא רצה להשאלה לו. **ואם** אין דרבו
 3 לחרוש הוא וכל אדם אסורין. שלא נתכין לדרישתו. כיון שאין דרבו לדרוש, אלא שלא
 4 יתנה בתרשיתו אבין, ומשה הוא וכל אדם אסורים לחרוש בשבילו, כדי שלא יתנה בתרשיתו. **חולף**
 5 אצלו תני הריגיל אצלו. רבותא קמיל, דאע"ג דריגיל אצלו ומקופ תריר – לא
 6 אמרי' שליחותיה קעבדי. וכ"ש שאם לא אדם אסורים לחרוש מיהו, אלא דאמר 'כל און אינו מוסר' – שרי,
 7 כדאיתא בפרק 'המגדל' – **ואם** נטול מזה. א"ר אבהו. קאמר. ולומר דאף על גב דלבסוף
 8 נטל מזה, ורעיתיה דבתי – לאו שליחותיה קעבדי, דלא הוי שליח אלא באומר 'כל השומע קולי יוחר',
 9 כדאיתא בה'בביר' (ספספס ט"ז). אבל כולל למיזר דכי קתני 'ובא נטול מזה' מדינא
 10 קאמר. דכי מרבי' לשלמי – אלאמא שליחותיה קעבדי, והני ליה. ואסור. **ה"ה** ביתו לבנות. לא ו אף ו קתני.
 11 ברישא אשמעין ולצורך מנות שרי. וספא קמיל דאפילו לצורך כגון
 12 ביתו והתרי. **נ"ת** לאחר משום מתנה. ולבתי הכי לא מתרניו מניה, אלא משנקבל מתנה. **וה"ה**
 13 נטול ואובל. דלאו מרדיה מתרניו, אלא מפתקא. **ר' יוסי אוסר.** כגון מפרש טעמא.
 14 **גמ'** מה מתנה ער דאתי מרשות נותן לרשות מקבל. שאם אבר 'דריני נתן מתנה ו לפלוגי' – יכול לחרוש בו עד שגיע לידו של מקבל. **אף**
 15 הפקר ער דאתי לרשו וזכה. שאינו ויצאן
 16 מרשות כעל' ע שיהב בו אחר, ובי אע' למיהר – מצי דרבי. הלכך, כי יזכ בו מודר – ממודר קא מתרניו. **שנדרו**
 17 קודם להפקרו. **מה** לי הפקר קודם לנדרו.
 18 דאם כל שן אמן זכה בו דמפתקו, ורינא הוא דליחול נדריה עליה. ואמאי קתני ה"ו מתרניו:

1 מתוך שכנס עליו, שלא רצה להשאלה לו. **אם** היה דרבו לחרוש הוא אסור וכל אדם
 2 מותרין. שכיח הוא חרש – אין במשמעות לשונו אלא רצה להשאלה לו. **ואם** אין דרבו
 3 לחרוש הוא וכל אדם אסורין. שלא נתכין לדרישתו. כיון שאין דרבו לדרוש, אלא שלא
 4 יתנה בתרשיתו אבין, ומשה הוא וכל אדם אסורים לחרוש בשבילו, כדי שלא יתנה בתרשיתו. **חולף**
 5 אצלו תני הריגיל אצלו. רבותא קמיל, דאע"ג דריגיל אצלו ומקופ תריר – לא
 6 אמרי' שליחותיה קעבדי. וכ"ש שאם לא אדם אסורים לחרוש מיהו, אלא דאמר 'כל און אינו מוסר' – שרי,
 7 כדאיתא בפרק 'המגדל' – **ואם** נטול מזה. א"ר אבהו. קאמר. ולומר דאף על גב דלבסוף
 8 נטל מזה, ורעיתיה דבתי – לאו שליחותיה קעבדי, דלא הוי שליח אלא באומר 'כל השומע קולי יוחר',
 9 כדאיתא בה'בביר' (ספספס ט"ז). אבל כולל למיזר דכי קתני 'ובא נטול מזה' מדינא
 10 קאמר. דכי מרבי' לשלמי – אלאמא שליחותיה קעבדי, והני ליה. ואסור. **ה"ה** ביתו לבנות. לא ו אף ו קתני.
 11 ברישא אשמעין ולצורך מנות שרי. וספא קמיל דאפילו לצורך כגון
 12 ביתו והתרי. **נ"ת** לאחר משום מתנה. ולבתי הכי לא מתרניו מניה, אלא משנקבל מתנה. **וה"ה**
 13 נטול ואובל. דלאו מרדיה מתרניו, אלא מפתקא. **ר' יוסי אוסר.** כגון מפרש טעמא.
 14 **גמ'** מה מתנה ער דאתי מרשות נותן לרשות מקבל. שאם אבר 'דריני נתן מתנה ו לפלוגי' – יכול לחרוש בו עד שגיע לידו של מקבל. **אף**
 15 הפקר ער דאתי לרשו וזכה. שאינו ויצאן
 16 מרשות כעל' ע שיהב בו אחר, ובי אע' למיהר – מצי דרבי. הלכך, כי יזכ בו מודר – ממודר קא מתרניו. **שנדרו**
 17 קודם להפקרו. **מה** לי הפקר קודם לנדרו.
 18 דאם כל שן אמן זכה בו דמפתקו, ורינא הוא דליחול נדריה עליה. ואמאי קתני ה"ו מתרניו:

גדרים. אין בין המודר – פרק רביעי דף מג עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רש"י

1 כל הנודר אין דעתו על מה שהפקד. אלא הבי נמי דמיצי דרבי ביה, דלדידה דהי, ואי היה
2 אסר ליה לאתוי דבר שהפקד בפירוש – חייל נודר. אלא הכא היינו טעמא, משום דכל
3 המוסר נבסח סתם אין דעתו על מה שהפקד. וחי גרסתי: **מת"כ** רבא מקצתן לראשון
4 וכולן לשני שני זכה להשתעבד בראשון, ובריתא היא בתוספתא דרבא מתרא, וחיב פירושו:
5 מי שיש לו שני עבדים, ונתן מקצת נבסח לראשון,
6 ואחיב נתן לשני – לא קנה ראשון. דדלמא בנפיה
7 שייך, וכיון שעצמו לא קנה – נבסח נמי לא קנה.
8 דעברא דקני נבסח הוא. אבל שני זכה בעצמו
9 ובנבסח, וזכה נמי להשתעבד בראשון, דלביה
10 ליכא שירא. ואי אמרת דאין דעתו על מה
11 שהפקד – הני אין דעתו על מה שנתן כבדו
12 **אלא** אמר רבא, טעמא דר' יוסי משום מתנת
13 בית חרות אמר. ומדינא ודאי אפילו לר' יוסי שרי,
14 דמיב אפקיה נפקא פיה מירושלמי. אלא רבין
15 דאנן סהדי דלא אפקיה אלא כרי שיזכה מודר,
16 אי שרינן ליה – אחי למשרי אפי' היבא דאנן
17 בפירושו, וכמעשה דבית חרות דהנן בפרקין
18 דלקמן; ואינו לפיכך אלא כרי שיבא אבא ויבאל עמו. ומשה דוקא בנדרו קודם להפקדו
19 אסור, דאיכא למנור. אבל הפקדו קודם לנדרו שרי. **תנ"א** המפקד את שדרו כל ג' ימים
20 יכול לחזור בו. ראינו שמונה זו שלא נתבררה יפה בדברי היראשונים דל פ' עניות דתני.
21 וכך נראה לי בפירושו; כל שלשה ימים יכול לחזור בו, מבאן ואילך – אין יכול לחזור בו.
22 מדקא מפליג בספא דאם אמר וחדא שריה זו מופקדת ליום אחד וכי בין זכה ללא זכה, דקתני
23 שער אזה זכה יכול לחזור בו משזכח אף יכול לחזור בו, וברשא אלא מפליג בחיב, אלא
24 ותלה חוזה בקודם ג' ולאחר ג' – ש"מ הכי קתני: כל ג' ימים יכול לחזור בו מהפקדה, ואפילו
25 זכה אחר קודם חרותו – לא קנה. ומפרש טעמא לקמן: דמפקדן הודיין בתוך. ומשום דהפקד
26 פטור מן המעשר והו' דרמאן מפקדין שדותיה כרי לחפשי, והיה דעתן בשעת הפקדון
27 שיהיו בתוך וזכו בתן, ונמנא שלא היה הפקדון אלא להערמה בלבד, ולפיכך הו' רבו לומר
28 שאם יזכו בתם – לא ידו כזוכים מן ההפקד, והדריכו גם כן לומר שאפילו יזכה בו אחר – לא
29 יקנה, ודא מפקד יכול לחזור בו תוך ג'. ואע"ג דלבי אחר ליכא למחש לרמאן, אפ"ה –
30 אי לא הא לא קיימא דא, שאם יראו הרמאן שבישיבה בו אחר קנה – לא ישמע דבר
31 חבמים שהם לא יקנו, דלימרו: לא היה דאחר ראו מהפקדא – אגן נמי מהפקדא וכוין. ועוד:
32 שבין שנהו הרמאן ברמאותן זה כל ג' ימים – אינו מתברר שיהא הפקד, דאיכא למחש
33 דלא מדעתיהו מפקדו אלא להערמה בלבד, ולא היה הפקד. ולפיכך ראו לומר דאם זכה בו אחר – יכול מפקד לחזור בו, שעדיין לא נגמר הפקדו. מבאן ואילך – אין יכול לחזור בו, ואפי'
34 וזכה בו אדם – לא כל הימנא לחזור בו, משום דלאחר שלשה יום ליכא למחש לרמאן, שכל שנעשה ההפקד ברמאות – אין הבעלים מאחרין לכותה בו יותר מג'.
ואי

1 **אבל** אם היה הפקדו קודם לנדרו מותר. דמסתמא, כי נדרי אע"ג – על מה דאית ליה
2 ברשותיה הוא דאריה. ולא על מה שכבר הפקדו, וארדיכי מותר. ואי אמרת טעמא דרבי
3 יוסי משום דלא היה הפקדו עד דאיתא לרשות זוכה – מה לי נדרו קודם בו, הא כי נדר
4 האי אבתי לא זכה ביה שום אדם, ואמאי מותר? וינין **מקמא דרשיי** דכל המודר אין דעתו
5 על מה שהפקדו. אלא על מה שעדיין ברשותו,
6 וארדיכי מותר. **מת"כ** רבא כו' **מקצתן לראשון**
7 וכולן לשני. **שלמי** שכתב שנתן מקצת נבסח לאחא,
8 והשאר כולן כתב לשני. ראשון קנה שני לא
9 קנה. ואם עמד – חזרו בשני ואינו חזור בראשון.
10 לפי שכשכתב לראשון שירא לעצמו מה שנתן
11 אחר כך לשני. ומן השני חזרו – דלא שייך
12 כלום, ומשה לא קנה. ואי אמרת לא היה מתנה
13 עד דמיט ליד מקבל, אמאי קנה ראשון טפי
14 משני? הא כיון דלא אחי לדידה – לא היה שולל.
15 וכי היכי דשל שני היה שירא לראשון – איכא
16 למינר נמי דשל ראשון היה שירא לשני, והואיל
17 וברשותו של נתן הן אבתי כל זמן דלא אחי
18 לדידה דאני? אלא, מדקנה ראשון – ש"מ ליתא ליה דר' יוחנן, דאמר לא זכי מקבל עד
19 דאיתא לדידה. **אלא אמר רבא**, לעולם קסבר רבי יוסי דמן התורה הוא מתנה לאלתר,
20 אע"ג דלא אחי לרשות זוכה, והואיל ומשעה שהפקדו היה הפקדו, ומאי טעמא דר' יוסי
21 דאסר הבא במתניתין. וינין **מקמא דרבי יוסי**, דלא אמר דליהו הפקדו. **משום** מתנת בית
22 חורין, דבתנן בפרקין לקמן (דף מה), דנזכאב מילתא דלא נתנה לחברו אלא בשביל
23 שיבא אביו ויבאל. וזכא נמי, אי אמריתן הוי הפקד, כיון דאם קנה אחר – מיחזי דבשביל
24 מודר ממש הפקדו. והיינו דומיא דבית חורין, הלכך אוקמנן אדרבנן, דלא היה הפקד עד
25 דאיתא לרשות זוכה, ואית דמפרשי: אלא אמר רבא: לעולם לר' יוסי מדאורייתא לא היה
26 הפקד עד דאית לרשות זוכה, ולא דמי למתנה. ומדרבנן הוה דהוי הפקד אע"ג דלא אחי
27 לרשות זוכה, כדאמר: לקמן כרי שלא תשתכח תורת הפקד, והכא במתני' בו, **המפקד**
28 **את שדרו כל ג' ימים** היראשונים **יכול לחזור בו**, כן אמר אינן רצוני שיהא הפקד, דחזר
29 בו, ובין זכה בו אחר בתוך ג' ימים, ושם הפקד לא חזיל ביה ולא פקע ליה מידי מעשה.
30 דהפקד פטור מן המעשה, כדאמרין (שבת דף מה). **ותשמר – פרט** להפקד, **מבאן ואילך**
31 **אינו יכול לחזור בו**, ופטור מן המעשה כל מאן דזכי ביה.
32 **אמר**
33 **דלא מדעתיהו מפקדו** אלא להערמה בלבד, ולא היה הפקד. ולפיכך ראו לומר דאם זכה בו אחר – יכול מפקד לחזור בו, שעדיין לא נגמר הפקדו. מבאן ואילך – אין יכול לחזור בו, ואפי'
34 וזכה בו אדם – לא כל הימנא לחזור בו, משום דלאחר שלשה יום ליכא למחש לרמאן, שכל שנעשה ההפקד ברמאות – אין הבעלים מאחרין לכותה בו יותר מג'.
ואי

1 וא' אמר. שהו זהו מופקרת ליום אחד לשבת אחת וכו' עד שלא זכה בה בין הוא בין
 2 אחר יכול לחזור בו. ר"ל שאלו רבני יוסי. קס"ד השתא דנעמא רבני יוסי דאמר
 3 במנתי – כדרכי יוחנן, דאמר לעיל דהפקר כמותה. דעד דאית לרשות זוכה לא נפק מרשות
 4 מפקר. ומשה קאמר רישא רבנא וסיפא רבי יוסי. ובבבאי תיאה ליה כולה ברייתא שפיר,
 5 דרישא נתני כל שלשה ימים וכו' לחזור – מנני

6 והמאן, וכפרישתי. מבאן ואילך אין יכול לחזור
 7 בו – מרינא. דס"ל לרבנן דהפקר מעידנא
 8 דאפקריה מפקר נפק ליה מרשותיה. וסיפא קטני
 9 דאם אמר "תהא שדה זו מופקרת ליום אחד" –
 10 כבדו לזכא למחש לרמאין, דאי דעתיה בעידנא
 11 דאפקריה ליהודי ולזבוב ביה לאלתר – למה ליה
 12 להפקירו לזמן ידוע? לאפקריה לזמרי, דכיון
 13 דדעתיה למיהיר ולמזבוב ביה – לא נפקא ליה
 14 מדי. אלא דאי לאותו זמן שהפקירו – גמר
 15 והפקיר בלא הערמה כלל. ולפיקר, משוכה בין
 16 הוא בין אחר – אין יכול לחזור בו. דהא אחיא
 17 שפיר אפילו לרבנן. מיהו, מאי דקתני: עד שלא
 18 זכה בה בין הוא בין אחר יכול לחזור בו – רבי יוסי
 19 דאי. דס"ל דעד דאית לרשות זוכה לא נפק
 20 מרשות המפקר. ולרבנן, כיון דאמר דנפיק
 21 מרשותו – היאך יכול לחזור בו ואין הכי נמי רבני קטני לרבי יוסי. עד שלא זכה בה בין הוא
 22 בין אחר יכול לחזור בו – לאו דוקא בהפקר שהוא לזמן, כגונא דסיפא. דאפילו בהפקר
 23 עלמית, הדיינו רישא – דיכול לחזור בו עד שלא זכה בה. ומיהו, משום דברינא דמשוכה
 24 בה אינו יכול לחזור בו לא שוה שהיא לזמן עם הפקר עלמית. ובכתובנא, ואמטקין
 25 למתני ליום אחד לשבת אחת – נמי גמא כדחזאו גונא עד שלא זכה בה. ובי תמא: משוכה
 26 בה הוא, דקתני דאית יכול לחזור בו, כלומר דהוה הפקר אפילו לרבי יוסי, ופטור מן המעשר
 27 – היכי תיאה ליה שפיר? דהא כיון דס"ל לרבי יוסי דהפקר עד דאית לרשות זוכה לא נפק
 28 מרשות מפקר – מנא רבי יהודי וכו' ביה – מרידחיה רבי יוסי, ולא מהפקרא דלעולם לא נפק
 29 מרשותו! אפשר לומר: דעד דקטבר רבי יוסי דעד דאית לרשות זוכה לא נפק מרשות
 30 מפקר, אפילו הכי, כי היכי דאי זכי בה אחר וכו' מהפקרא ולא מנתנה, כיון שהיה אפשר
 31 לאחר לזכא לכותב – הכי נמי כי הודי איהו נפיה חבי ביה בפירוש מותרת הפקר, ולא
 32 בסתם. בהיכי דלא ניתלי בחודה – אף הוא עצמו זוכה מן ההפקר מיקר, כיון שעדיין לא
 33 חזר בו, והיה אחר יכול לכותב בו. דמה ליה הוא מה ליה אחר. הלכך, אי רישא רבנא וסיפא
 34 רבי יוסי – מתוקמא עלה שפיר, מיהו, מילתא דרמיהא הוא היכי נקט לה תנא אליבא דהרי
 35 תנאי. ומשום הכי מתיקן שלא ואמר דסיפא רבני נמי הוא, וטעמא דעד שלא זכה בה בין
 36 הוא בין אחר יכול לחזור בו – משום דשיאי שבעו ושבת דלא שכיח, כלומר, דלא שכיח
 37 דנפקר אישני שבי בבי הוא גונא. וכיון ששנה זו – אבודתין לעתה דכיון שלא רצה להפקירו
 38 דפקר עלם, ואבתי אנדי גביה, אפילו באותו זמן שהפקירו – לא נחא ליה דליפוק
 39 מרשותיה: עד דזכי ביה איך. הילכך טבירא להו לרבנן בהפקר שהוא לזמן מאי דטבירא
 40 ליה לרבי יוסי בהפקר עלמית. ואנאין סיפא שפיר לרבנן כדמתוקמא לרבי יוסי, שהרי
 41 בהפקר שהוא לזמן לא נתקן. אמר מרספא רבי יוסי רישא רבני רבי יוסי, דוקא
 42 קשיא לך. אי הכי, לארז שלשה אבאי אין יכול לחזור בו – הדינו טעמא: דלא לשלחא תורת הפקר.
 43 טעמא,

1 אפר תרא שדה. מופקרת. לשבעו א'. לשבעה אחת עד שלא זכה בה בין הוא בין אחר
 2 יכול לחזור בו. אפילו בסוף שבת או בסוף חודש. משוכה בה בין הוא בין אחר. אפילו תוך
 3 שעה משתקירו וזכה בה שום אדם, או הוא עצמו בעצמו לשום הפקר – הוה הפקר. דקטבר
 4 דלא הוה הפקר עד דאית לרשות זוכה. ובהי דידיה או דאחר לא חשיבא מידע עד דרפק
 5 בה פורתא. כדאמר במסכת עירובין פ"ה

6 'עושן פסין' (הה, פה) כהדיא איתתא דעברא
 7 מרזיבה נכסיס הני, אתא דהוא גברא רפך בה
 8 פורתא. ואוקמה רבנן בידיה דהתוא גברא.
 9 רישא רבנא וסיפא רבי יוסי. רישא דאמר
 10 משלשה ימים ואילך, אפילו לא אתא לרשות
 11 זוכה אין יכול לחזור בו. דהוה הפקר – רבנא דאי.
 12 וברין הוא דאפילו מיום דהוה אית הפקר, אלא
 13 מפני דרמאים, כדאמר רבה לקמן, לדברי הכל.
 14 וסיפא רבי יוסי, דאמר, עד שלא זכה בה בין
 15 הוא בין אחר יכול לחזור בו. דאמר דלא הוה
 16 הפקר מדאורייתא עד דאית לרשות זוכה
 17 ומשום הכי קתני יכול לחזור בו. כ"ר. אמר
 18 קולא סיפא נפי רבנא תיא. דהיא מדאורייתא
 19 אע"ג דלא אתא לרשות זוכה – הוה הפקר
 20 לאלתר, ואפילו מיום ראשון. דהיא דאמר כל
 21 שלשה ימים יכול לחזור, ולגביה לא חשיבא הפקר – מפני הרמאן, דלכולי עלמא אית
 22 להו דרבה דאמר מפני הרמאן דהררי ומחוק בהו, ואמרין דלא הוה הפקר עד שלשה
 23 ימים. וסיפא דאמר עד שלא זכה בה לא הוה הפקר, משמע עד דאית לרשות זוכה –
 24 היינו טעמא. דשיאי דהוה ושעה שבעו דלא שכיח, דאין דרכן של בני אדם להפקיר לזמן,
 25 וכיון דהוה שניה – לכך אמרו חכמים דלא ליהוה הפקר, לאפקיעי מעשר. כל זמן דלא
 26 אית לרשות זוכה. ו"ל אמר מרספא ו". דמשמע דלא ליהוה הפקר עד דאית לרשות
 27 זוכה. רישא נמי. בתוך ג' ולאור ג' – רבי יוסי דאי. ורישא היינו טעם דלאחר ג' ימים אין
 28 יכול לחזור בו. דהוה הפקר אע"ג דלא אית לרשות זוכה. ששום דלא לשלחא תורת
 29 הפקר. דמדאורייתא דאי לא הוה הפקר עד דאית לרשות זוכה, ולעולם כל זמן דלא אתא
 30 ליה זוכה – לא הוה הפקר גמור, וחיוב דתורתו מתעשר. והאי דאוקמה רבנא אתרת
 31 הפקר – לא משום לאפקיעי מתרומה ומעשר, דכיון דמדאורייתא חיוב, דלאו הפקר הוא
 32 – לא נפקיעי ליה רבנן מתרומה ומעשר, דלאו כל כמיניה. אלא כדי שלא תשתבח תורת
 33 הפקר. ומי'מ גבי שנה ושבעו, כיון דלא שכיח – אוקמה רבנא אדאורייתא. דלא הוה הפקר
 34 עד דאית ליה זוכה, דלא גזר בה רבנן – משום שלא תשתבח תורת הפקר. אי הכי
 35 אפילו כיוון ראשון ליהוה הפקר. כדי שלא תשתבח בו. אמר רבה. ברין דהוה ליהוה הפקר
 36 מדרבנן, אלא מפני הרמאן דבעי לאפקיעי שדוהם מתרומה ומעשר ואפקיר להו, ואי
 37 אברין לאלתר הוה הפקר ופטור מן המעשר – דהרי מחוק בהו. ואודכוי, כל שלשה
 38 ימים לא הוה הפקר לגבי איהו, דסביר מתוך כך אתי מחוקי בהו וחי דידיה. ומינעני ולא
 39 מפקר. ולעולם אפילו לארז שלשה ימים לא הוה הפקר מדאורייתא. עד דאית לרשות
 40 זוכה ומיקר. אבל מדאורייתא לא הוה הפקר

1 וא' אמר. שהו זהו מופקרת ליום אחד לשבת אחת, לשבת אחת,
 2 ה'תש' אחר, לשנה אחת, לשבעו אחת" עד שלא זכה
 3 בה, בין הוא בין אחר – יכול לחזור בו. מושגכה בה, בין
 4 הוא בין אחר – אין יכול לחזור בו. רישא רבנא וסיפא ר'
 5 וי' אמר ועולא: סיפא נמי רבנא היא. אי הכי, אפאי
 6 עד שלא זכה בה בין הוא בין אחר, יכול לחזור בו?
 7 שאני שנה ושבעו דלא שכיח. ר"ל אמר: מרספא
 8 ר' וי' – רישא נמי ר' וי' – רישא היינו מנעמא
 9 – דלא לשלחא תורת הפקר, אי הכי אפילו מיום
 10 הראשון נמי ליהוה הפקר! אמר רבה: מפני הרמאן,
 11 דמפקירין וחדרין בחוץ. אכל דאורייתא לא הוה הפקר?
 12 וי'טמא

וירמא
 טעמא,

1 דאי אמרין הכי - אתו למימר רכי לא חור בו נמי, וזכה בו אתר - לא מהפקרא אכי וכו'. דכיון
2 דמקמי דליכיבי ביה היה יבול מפקיר לחורו בו - אלמא ברשותה היה קאי, ומצאן שאן זה
3 וזכה בו היה קאי אלמא מקבל מנהגו. וקא סברי דמדיחי במעשה, ואתו לעשויה ממקום אתר
4 עליו, והה ליה פון החיוב על הפטור, וממנו על מקום אתר היה פון הפטור על החיוב.
5 לזכי תקון שלאחר שלשה ימים אל ידא יכול

6 לחורו בו, כי היכי דמדרבנן להי הפקר. א"ר הכי 1
7 אפי מיום ראשון להוי הפקר. כלומר, הוה לן 2
8 לתקוני דאפי מיום ראשון להוי הפקר מהאי 3
9 טעמא גופיה, ומש תוך ג' מאורו ג' ומפקרין, 4
10 אמר רבא: מפני דהמאין דמפקרין הורדין ביהו. 5
11 כלומר, שאפילו מתחלתו אינן מפקרין אלא כדי 6
12 שיחזור בוק, ומצאן שאין הפקין הפקר אלא 7
13 הערמה לבדו. ולפיכך, כל ג' - העמידו דבריהם 8
14 על דין תורת, אבל לאחר ג' - ליכא למיחש לחכי, 9
15 כדפרשית ליעיל. ואין דג' דהאי טעמא מפני 10

16 הדמאין, כי מומקין נמי ברשע שמעתין רישא רבנן - עריכין ליה, כדפרשית ליעיל, אלא
17 דכיון הדשאת דייקא טפי ברשאי, כי היכי דאפשר דתיקום רובי יוסי מפרש לה נמי להאי
18 טעמא. ואין דג', דכי היכי דעריכין ליה לרבי יוסי כדי לתעמידו על דין תורה. עריכין ליה
19 נמי לרבנן לאפקי מדין תורה ולתקוני. ופרכינן **אבל** יארייתא לא הוי הפקר **ודלמא**
20 אתי לעשויה פון החיוב על הפטור. אמבאן ואילין אין יבול לחורו בו פריך. דקאמר גרמי
21 דמדינא לרבי יוסי יבול לחורו בו ולא הוי הפקר, רבנן קטני דליהוי הפקר. וברחאי שחיבוח
22 במעשה, כיון דמארייתא לא הוי הפקר. גרמי יהוי יבולין לפטרו משום דהפקר ביד היה
23 הפקר, אפילו הכי לא באו חכמים להקל לפטור פון המעשה מה שהוא חיוב בו מן התורה
24 וכיון שכן, איכא למיחש דלמא אתי לעשויה פון החיוב על הפטור, דאמר וזכה ליה ודאי, כיון
25 שזכוני חכמים במה שזכוני - הפקר גמור היה, וזורה אדיך מדינא לא כלום הוא. והה
26 שחיבוכי במעשה - אינו אלא מדבריהם, מפני גזרת הרמאים ששמעו דחורתי חשבו שדיתה
27 חזרה. ואינה כלום. שאילו כן - היאך זוכני בחקרינן ואתי לעשויה מרוב דה שהוא סבור
28 שיהא פטור, על דבר אתר שזדא פטור פון הדין, כגון חטין שגדלו בעצין שאינו נקוב, וסבור
29 דהוה דליהוי תרישה מדרבנן. וליחא, נטאי זוכי ביה וזכה - מארייתא מחיוב. דכיון דחזרת
30 דמפקר מתינא מדינא. נמצא שאין זה וזכה פון ההפקר, וכי מעשר מפירות הללו על אותו
31 של עציץ שאינו נקוב - הוה לא מיער פון החיוב על הפטור. וברין הוא דהוה מצי למיפריך:
32 דילמא אתי לעשויה פון הפטור על החיוב, כלומר מפירות של עציץ שאינו נקוב על זה, וזדא
33 מנייהו נקט. ובמאי דמפקרין נמי מיפריך כולוהו פריכי, דאמרין: כי מעשרת - עשר מניה
34 ובה, כלומר, לא תעשר ממנו על מקום אתר ולא ממקום אתר עליו, אלא עשר מניה.
35 **מיתניבי** המפקר את כרמו ולשדור עמד ובערו חיוב ברשע ובעוללות ובשכחה ובפאה.
36 משום דאע"ג דהפקר פטור מנבילה, ובאמריי בעלמא (כנה ק"ג ט"ז) - נשמר - למעשה הפקר,
37 אפי הכי משום דבביתו זני כותבי 'תעובי' יתירא - מחיוב בודו כל האכא שחזוקי בו דהא

38 עצמו. והכי אתי אפי' 'תגול' (ק"ג ל"ג). ופטור פון המעשה. דכיון דלא כתיב במעשר 'תעובי' יתירא. לא שניא הוא אל שניא אתר - פטור. **בשלמא** לעלא דרבנן קטני לה דארייתא
39 קטני לה. כלומר, דאע"ג דרבנן רבין דתוך שלשה יבול לחורו בו, ובין שכן פי זכה בה הוא - מחיוב במעשה מדרבנן, אפילו הכי, כי אתיא תוך אליביתו - שפיר, דפטור דקאמר מארייתא
40 קתני, אלא מדרבנן אין הכי נמי ומיתניב. **אלא** ליש לקיש. דמוקם לה לאידך כרי יוסי, תוך הכי אפשי דתווי אליכיה דהא לרבי יוסי כיון דאמר דמפקר יבול לחורו בו מדינא עד דאתי
41 לעשרת וזכה, ששכחתיס והבערו אמאי פטור? דכיון דלא פריש שהוא וזכה בו מן ההפקר - נימא דמחור קא חדר ביה, ומצא משעלו של רבי יוסי כיון דהפקר דזני וסבידא ליה לרבי יוסי
42 אדאזני נמי מצי וכי בתורת הפקר מתפקרא דנפשח - הני מליי שפערשט, אבל שכביר סתם, כיון שבידו לחורו בו - שו הוא ברע. **אמר** לך כי אמרי אנא לרבי יוסי הא רבנא היא. כלומר,
43 גרמי דאיך ברייתא מוקם לה כולה ברבי יוסי - על כרחך הא - רבנא היא ולא רבי יוסי.

1 נקוב דחיבי לעשויה מדרבנן ולא מארייתא.
2 דלא קרינא ביה 'דחוצא השדו', ואמר האי
3 מדרבנן הואי מדרבנן, ומפריש מהאי דהפקר
4 הואי עציץ שאינו נקוב, והתורה אמרה
5 'וזרמותם ממנו' - מן החיוב על החיוב, ולא מן
6 הפטור על החיוב, מפני שגראא כפורה תרומה.
7 כאדם זה שפודה הקדשו במעשה, ותרומה
8 ומעשר אין להם פרוין לעולם. הלכך, אפילו מן
9 החיוב על אמרו לתרומם אלא מן המוקם. ומ"מ,
10 אם תרם מה על זה שלא מן המוקם - תרומה

11 והואל שוה זה חיוב הוא. ל"א: אם אמרת נומאן ואילין אין יבול לחורו בו, מדרבנן יהי
12 הפקר אבל מארייתא לא הוי הפקר - השתא נמי אתי מניה חורבא. דהאי מפקר סבר
13 אפילו מארייתא הוי הפקר, והאי מדיחי תרומה ומעשר - מדרבנן הוא. ואתי לאפרשי
14 מן הפטור על החיוב. ע"א: דילמא אתי לאפרשי מן החיוב על הפטור. דאם הוה נמא
15 כרוין, ג' של חוב ומעשרת של פטור, ורופשי מן החיוב על הפטור כור, דהשתא מפסק
16 ליה להוונא כור מחמת חלת, ואתי מניה חורבא לעולם. לא אתי לזיז תקלה דאמר
17 ליה כי מעשרת מהאי הפקר מניה וביה. מיתניבי המפקר את כרמו ולשדור עמד ובערו,
18 וזכה ביה איזו עצמו. חיוב בפרש ועוללות. כמו משאר כרם. ופטור פון המעשה. דחשבין
19 ליה הפקר. וארדיכי מחיוב מוטי טפי ממעשר - דכתיב ביה 'תעובי' יתירא, כדאמרין
20 בבבין בפרק 'תגול' (ד"ה ט"ז). שאני פטור דרתיב ביה 'תעובי' יתירא, חו בפרשת 'אמור'
21 אל הכותבי', וחד ב'קדושים תהיו', דמשמע אפילו דהפקר חיוב. אבל במעשה, דלא
22 כתיב ביה 'תעובי' יתירא - פטור מארייתא. אבל מדרבנן חיוב. **בשלמא** לעילא, דמוקם
23 לברייתא דלעיל דקתני. כל ג' ימים יבול לחורו בו - דמארייתא הוי הפקר, אע"ג דלא
24 אתי לרשות וזכה, אבל רבנן הוא דאמרו דלא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים מפני
25 דרמאין, הא נמי דתני האמור פטור ממעשר והוי הפקר - דארייתא קאמר, אבל מדרבנן
26 חיוב מפני דרמאין. **אלא** ליש לקיש. דמוקם לה לברייתא דלעיל אליבא דרבי יוסי,
27 דאמר: ג' ימים לא הוי הפקר אפילו מארייתא, דלאחר ג' ימים לא הוי הפקר אלא
28 מדרבנן, דגורו שלא תשתבח תורת הפקר - אמאי אם בערו למחור פטור מן המעשר?
29 דאמר ר' יוסי דאפילו מדרבנן לא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים אפי' לך ר"ל כי
30 **אפי' אמא** לרבי יוסי. אבל תוך דקתני. ולשדור השכים ובערו פטור מן המעשר. רבנא היא.
31 דאמר במתניתין: לאלתר הוי הפקר, אע"ג דלא אתי לרשות וזכה.

ואיבעת

1 דהואל שוה זה חיוב הוא. ל"א: אם אמרת נומאן ואילין אין יבול לחורו בו, מדרבנן יהי
2 הפקר אבל מארייתא לא הוי הפקר - השתא נמי אתי מניה חורבא. דהאי מפקר סבר
3 אפילו מארייתא הוי הפקר, והאי מדיחי תרומה ומעשר - מדרבנן הוא. ואתי לאפרשי
4 מן הפטור על החיוב. ע"א: דילמא אתי לאפרשי מן החיוב על הפטור. דאם הוה נמא
5 כרוין, ג' של חוב ומעשרת של פטור, ורופשי מן החיוב על הפטור כור, דהשתא מפסק
6 ליה להוונא כור מחמת חלת, ואתי מניה חורבא לעולם. לא אתי לזיז תקלה דאמר
7 ליה כי מעשרת מהאי הפקר מניה וביה. מיתניבי המפקר את כרמו ולשדור עמד ובערו,
8 וזכה ביה איזו עצמו. חיוב בפרש ועוללות. כמו משאר כרם. ופטור פון המעשה. דחשבין
9 ליה הפקר. וארדיכי מחיוב מוטי טפי ממעשר - דכתיב ביה 'תעובי' יתירא, כדאמרין
10 בבבין בפרק 'תגול' (ד"ה ט"ז). שאני פטור דרתיב ביה 'תעובי' יתירא, חו בפרשת 'אמור'
11 אל הכותבי', וחד ב'קדושים תהיו', דמשמע אפילו דהפקר חיוב. אבל במעשה, דלא
12 כתיב ביה 'תעובי' יתירא - פטור מארייתא. אבל מדרבנן חיוב. **בשלמא** לעילא, דמוקם
13 לברייתא דלעיל דקתני. כל ג' ימים יבול לחורו בו - דמארייתא הוי הפקר, אע"ג דלא
14 אתי לרשות וזכה, אבל רבנן הוא דאמרו דלא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים מפני
15 דרמאין, הא נמי דתני האמור פטור ממעשר והוי הפקר - דארייתא קאמר, אבל מדרבנן
16 חיוב מפני דרמאין. **אלא** ליש לקיש. דמוקם לה לברייתא דלעיל אליבא דרבי יוסי,
17 דאמר: ג' ימים לא הוי הפקר אפילו מארייתא, דלאחר ג' ימים לא הוי הפקר אלא
18 מדרבנן, דגורו שלא תשתבח תורת הפקר - אמאי אם בערו למחור פטור מן המעשר?
19 דאמר ר' יוסי דאפילו מדרבנן לא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים אפי' לך ר"ל כי
20 **אפי' אמא** לרבי יוסי. אבל תוך דקתני. ולשדור השכים ובערו פטור מן המעשר. רבנא היא.
21 דאמר במתניתין: לאלתר הוי הפקר, אע"ג דלא אתי לרשות וזכה.

ואיבעת

1 דהואל שוה זה חיוב הוא. ל"א: אם אמרת נומאן ואילין אין יבול לחורו בו, מדרבנן יהי
2 הפקר אבל מארייתא לא הוי הפקר - השתא נמי אתי מניה חורבא. דהאי מפקר סבר
3 אפילו מארייתא הוי הפקר, והאי מדיחי תרומה ומעשר - מדרבנן הוא. ואתי לאפרשי
4 מן הפטור על החיוב. ע"א: דילמא אתי לאפרשי מן החיוב על הפטור. דאם הוה נמא
5 כרוין, ג' של חוב ומעשרת של פטור, ורופשי מן החיוב על הפטור כור, דהשתא מפסק
6 ליה להוונא כור מחמת חלת, ואתי מניה חורבא לעולם. לא אתי לזיז תקלה דאמר
7 ליה כי מעשרת מהאי הפקר מניה וביה. מיתניבי המפקר את כרמו ולשדור עמד ובערו,
8 וזכה ביה איזו עצמו. חיוב בפרש ועוללות. כמו משאר כרם. ופטור פון המעשה. דחשבין
9 ליה הפקר. וארדיכי מחיוב מוטי טפי ממעשר - דכתיב ביה 'תעובי' יתירא, כדאמרין
10 בבבין בפרק 'תגול' (ד"ה ט"ז). שאני פטור דרתיב ביה 'תעובי' יתירא, חו בפרשת 'אמור'
11 אל הכותבי', וחד ב'קדושים תהיו', דמשמע אפילו דהפקר חיוב. אבל במעשה, דלא
12 כתיב ביה 'תעובי' יתירא - פטור מארייתא. אבל מדרבנן חיוב. **בשלמא** לעילא, דמוקם
13 לברייתא דלעיל דקתני. כל ג' ימים יבול לחורו בו - דמארייתא הוי הפקר, אע"ג דלא
14 אתי לרשות וזכה, אבל רבנן הוא דאמרו דלא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים מפני
15 דרמאין, הא נמי דתני האמור פטור ממעשר והוי הפקר - דארייתא קאמר, אבל מדרבנן
16 חיוב מפני דרמאין. **אלא** ליש לקיש. דמוקם לה לברייתא דלעיל אליבא דרבי יוסי,
17 דאמר: ג' ימים לא הוי הפקר אפילו מארייתא, דלאחר ג' ימים לא הוי הפקר אלא
18 מדרבנן, דגורו שלא תשתבח תורת הפקר - אמאי אם בערו למחור פטור מן המעשר?
19 דאמר ר' יוסי דאפילו מדרבנן לא הוי הפקר עד לאחר שלשה ימים אפי' לך ר"ל כי
20 **אפי' אמא** לרבי יוסי. אבל תוך דקתני. ולשדור השכים ובערו פטור מן המעשר. רבנא היא.
21 דאמר במתניתין: לאלתר הוי הפקר, אע"ג דלא אתי לרשות וזכה.

ואיבעת

- 1 ואיבעת אַמא. כי פליג ר' יוסי עלייהו דרבנן, דאמרי לא היו הפקר. כגון דלא אפקריה
2 אלא באפי תרי. וארדחי הכי קתני ר' יוסי במתניתין דאסור, דלא היו הפקר כל זמן דלא
3 אתא ליד וזכה. אבל היבא דאפקריה באפי בי תלתא - דחי הפקר, ואע"ג דלא אתא ליד
4 וזכה. וכי קתני דפפור מן דמעשר - דאפקריה באפי בי תלתא. ור' יהושע בן לוי אמר
5 דבר תורה אפי' בחד חוי הפקר. דאע"ג דלא
6 הגיע לרשות וזכה - דחי הפקר לאלתר. ומה
7 מעם אמרו בו ושנים מעידין, דאי ליבא אלא
8 תרי, כי זכי חד - מאן מעיד עליה דהלה
9 הפקוד? ולעולם לאלתר חוי הפקר, ודחי
10 כרבנן. דרבי יהושע בן לוי סבירא ליה כרבנן.
- 1 אַיְבֵעִית אִימָא: הָא - דְּאִפְקִיָּה בְּאַנְפֵי תְּרִין, יְהָא -
2 דְּאִפְקִיָּה בְּאַפֵי תְּלָתָא. דְּאָמַר ר' יוֹחָנָן מְשׁוּם רְבִי
3 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָנָן: כִּלּוּ הַמִּפְקֵר בְּפִנֵי שְׁלֹשָׁה - הָיוּ
4 הַפְקֵר, בְּפִנֵי שְׁנַיִם - לֹא הָיוּ הַפְקֵר. ור' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי
5 אָמַר: דְּבַר תּוֹרָה אִפְּיֵלוּ בְּאַחַד הָיוּ הַפְקֵר, וְיָמָּה פְּעַם
6 אָמְרוּ בְּשְׁלֹשָׁה - פְּרִי שְׁיָהָא אַחַד וְזָכָה וְשְׁנַיִם מַעֲדִינן.
- 17 חזרו בו. אבל כך מתניתא דדמפקריה את כרסו - מוּתַקְנָא דאפקריה באפי תלתא, וכל היבא דאיבא תלתא - אושאי מילתא, וארעתא דבולי עלמא אפקריה, ולא דמי כלל למתנה. הלכך,
18 אע"ג דבמתנה עד דאחי לרשות מקבל לא נפיק מרשות וזכה, בדפקריה כי האי ר' יוסי מודה דלאחר נפיק מרשותיה. דאמור ר' יוחנן כל המפקיר בפני שלשה חוי הפקר. משום
19 דארעתא דבולי עלמא אפקריה. בפני שנים לא חוי הפקר. דכיון דליבא קלא - ארעתא דידהו בלחוד אפקריה, דמי למתנה. כן נראה לי פירושא דשמעתא בולת. ויש במה שכתבתי
20 קצת דברים שלמדתי מדברי הראשונים וברובם לברכה. והך סוגיא כולה למאי דסלקא דעתיה מניקרא, דעמנא דרבי יוסי משום דקסבר הפקר במתנה אתיא, ור' יוחנן דאמר הכי לעיל
21 - הא איתותב. ובין שכן, למסקנא דלעיל ארדחא לה כל הך סוגיא, ונקטין לפירושא לברייתא דמפקיר את שדוה אוקמתא דעולא דכולה רבנן דהא, ור' יוסי נמי היא, דר' יוסי לא פליג
22 עלייהו דרבנן בדינא דהפקר כלל. ודחינן טעמא דסיפא דקתני דעד שלא זכה בין הוא בין אחר יכול לחזור בו. משום דכיון דשבו ועשה לא שכיחן לא נפיק מרשות מפקיר עד דאחי
23 לרשות וזכה, וכולא כפרשייתא לעיל. ולענין הזהב, בבלוגתייהו דר' יוחנן ור' יהושע בן לוי - נקטין כר' יהושע בן לוי דאמר דבר תורה אפי' באחד חוי הפקר ומה טעם אמרו בשלשה
24 כדי שיהא אחד וזכה ושנים מעידים. הילכך מדברי סופרים אינו הפקר עד שיפקיר בפני שלשה, וכן כתב הרמב"ם דל בפ"ב מהלכות נדרים (ל"ג נו.).

הדרן ערך אין בין המודר

הדרן ערך אין בין המודר

גריים. השותפין - פרק חמישי דף מה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רש"י

1 **השותפין** שנדרו הנאה זה מזה אסורים ליבנס לחצר. דקסבר אתנא: ויתור אסור במודר הנאה. **רבי** אליעזר בן יוחנן אמר: זה נכנס לתוך שלו זה נכנס לתוך שלו. אוקמנא בגמרא
2 בחצר שאין בה דין חלוקה. אבל בחצר שיש בה דין חלוקה - ודבריו אסור. ובפרק 'שור שנח את הפרד' (גי' ק"ג פ"ג) אוקמנא פלוגתיהו ביש ביריה או אין ביריה. דרבי
3 סבר: יש ביריה. והאי לרנפשיה קא עייל והאי לרנפשיה קא עייל. ורובן סברי: אין ביריה. ומהני: נה דקא סברי רבנן אין ביריה. אמאי אסורין ליבנס לחציה? דהא כיון דחצר שאין בה דין
4 חלוקה היא. ואין שותף ויכול לבקח את חלקו. ולעב לעב עליו שלא ליבנס לחצר - והיאך הוא יכול לאסרה עליו? הא אין אדם אסור דבר שאלו ואפילו נדרו ג"כ דן עצמן -
5 למה דן אסוריה? דרי כשבל אחד נכנס לחצר -
6 משלו הוא נהנה. ולא משל חברו: כיון שאין הלה
7 יכול לעבב עליו? וכו': דהיינו טעמיהו דרבנן. 2
8 משום דכיון דהאי אפשר לומר דכל דא קני כוליה
9 חצר קנין הנותן. שאינו ממשמש בה מקנין אלא מקנין הנותן. שכל שאני יכול לומר שיש לכל אחד חלק הנותן - און ראיא לומר שיש חלק קנין שעבוד
10 לומר ג"כ דבשעה שמשמשו בו אינלו מילתא
11 למפרע דבשעת קניה קנה לה ליהדיא שעתא קנין הנותן - דאין ביריה. אלא כל חד מתוך
12 שותפין יש לו לעלם חברו ואן קנין הנותן, דהיינו חלקו. וקנין שעבודי בחלקו של חברו, שאין
13 הלה יכול לעבב עליו מן הדין אע"ג דלא קני ליה נופא. הלכך קסברי רבנן דאיתו קנין שעבוד שיש לו על חלקו של חברו - קסומתו מפקיעין מדי
14 שעבודו, דביאיתו בתוק מנלתיך. ורבי אליעזר בן יעקב פליגי עלייהו. השום דסבירא ליה דיש ביריה. ומשה אמר: וכל שעה ושעה נכנסם לחצר - דנפשיה קא עייל, ונותן חצרו קניה
15 לו לגמרי לאותו חמשו. שאינו ממשמש בה מקנין אלא מקנין הנותן. שכל שאני יכול לומר שיש לכל אחד חלק הנותן - און ראיא לומר שיש חלק קנין שעבוד
16 מה שהוא עומד כן לעלם בעל כרחו של כל אחד מהם. ורבנן נמי לא דייני ליה כקנין שעבוד אלא מפני שאי אפשר להם לדנו כקנין הנותן. און ביריה. ובסמך חרוד ער דעתי בביריה
17 זו. ומבאן נראה לי ראייה ברורה ומשכיר יכול לאסור ביתו על השוכה. אע"ג ששחלקו בה דראשונים, ובמו שנתבחו לפיטו כשיעטא דשמיא. אע"ג דמשכיר מרינא לא מצי לעבובי לאדן
18 ולא מצי מיכא אסר ליה בקום. משום דקסומתו מפקיעין מדי שעבודו, ומשכיר נמי בקום מפקיע מדי שעבוד השוכה. אפי' דבא חלקים השוכר מעבירו מכוונתו למשכיר. אע"ג שיש
19 סובין בן, כמו שנתבחו לפיטו כשיעטא דשמיא. דהא ובא אן שותף צריך ליה דמים לחבירו - ואפילו חבי מצי אסר ליה איך לחלקים השוכר מעבירו. דהא חבירו. דהא חבי מצי
20 ולא איפשטא היא בגמרא. כן נראה לי, ולפינו נאריך ברין זה כשיעטא דשמיא. **ואיכא** במקשה: כיון פלוגתיהו דרבי אליעזר ורבנן ביש ביריה ואין ביריה היא. דרבי אוקמנא רבינא
21 בפרק 'שור שנח את הפרד' (ט"ז ק"ג פ"ג) הכי פסקין בגמרא כי רבי אליעזר בן יעקב דסבירא ליה דיש ביריה? והא בפרק 'משליך' (פ"ג ק"ג פ"ג) אסיקנא דכי ליה לרבי אשעיא ביריה -
22 בראוייתה. אבל ברבנן איתא ליה. ואפסיקא הלכתא כי רבי אשעיא. אלא בראוייתה אן ביריה. וקשיא הלכתא אהלכותא תריץ דל דובא הלכה כי רבי אליעזר. ולא משמעיה קאמרינן.
23 דאיתו סבר דיש ביריה, ויתורו אסור במודר הנאה. ואן סבירא לן דאין ביריה. אבל ויתור סבירא לן דומתו במודר הנאה. הלכך לא נבחר שאין בה דין חלוקה כלבד אייתי, אלא אפי'
24 יש בה דין חלוקה נמי שרי. ופי' לפי זה, אם נדרו הנאה בפרדוש אפי' מדרית הרגל - אסורין ליבנס לחצר. ורבינו יעקב דק לא ראה לו דבריו, ולא מסתברא דהוה נמה טחומת נסתמו
25 במבולתיך במאן דאמר ויתור אסור במודר הנאה. וכולו פירוק לדלעל בותיה אויל. לפיכך תריץ הוא דל דודאי קיל במאן דאמר אפי' בראוייתה יש ביריה מדה דרשתין, והא דאפסיקא
26 הלכתא כי רבי אשעיא בפרק 'משליך' - ממאי דאמר דברבנן יש ביריה בלחוד דהא דאפסיקא הלכתא. משום דאיתו היא עיקר פלוגתיהו ההם. וראיה דרבי מדרגן בתמוה בפ' 'כל
27 הסמך' גבי מרחי כלבו: כן בני שותפין, אתו נח עשרה תלמידי אלוים ונטל תשעה תלמיים וכלב א' / שנים וכלב - כולן מותרין. שנגד הכלב - כולן אסורין. ואקשינן עלה בגמרא: ותשקול
28 חד כנגד כלבא ולשתרו אינן אלמנא אפי' באורי' יש ביריה. ולא מפורו. ודאי בראוייתה אן ביריה. דהא קיל כשמיא דאמר (גי' ק"ג פ"ג) האן שחלקו - קלותו. דן מותרין וזה ליה
29 ביובל, ובתפס רב נחמן בותיה בפרק השולח (פ"ח פ"ג). וטעמא דשמואל: משום דקסבר אן ביריה. ודביאיתא בחריא בניטין בריש פרק 'כל הנטל' (ק"ג פ"ג). והדיא תמוהה לא קשיא. דלאו
30 אילבא דהלכתא פריך, אלא אילבא דמאן דאמר בראוייתה יש ביריה. ובדרך 'אי אמרת בשלמא' קא נסיב לה. דרבותיהו בריש פרק טובא. וכי תמוא: איכ' הדרא קשיא לידכותה בתב דרבי
31 רבינו משה דל בתלמוד: ואל תמיר אן ביריה דרבא דלעלמא. דרבא לאו מדי ולא מתברר האידיא ומתברר למחר הוא. וניטא אמריה מילתא למפרע. אלא ברהשתא הוא. דחבר
32 שאין בה דין חלוקה הוא. וכל מי משמש במילה. וכיון דשותפין ניתו - כי ראי גונא דמי ונא מדי ולא מתברר האידיא ומתברר למחר הוא. וניטא אמריה מילתא למפרע. אלא משמש בחבריה. שאם אסור
33 עליו - במנא זה מצינא אתו מצינא, ואין אדם אסור נכסי חברו על גבליהן. וכבי האי גונא אתמר התם בגמרא. תדע. דהא מיבעיא בעיא לה הבא בדחירו דלמאן אפילו רבנן מודו ליה
34 לרבי אליעזר בן יעקב. משום דכאונסיים דמו, ולא כן במיניה דאסר נכסי חברו עליו. ואתו נח לו. ואתו נח לו. דאם איתא - מאי לישנא דאין ביריה ויש ביריה דאמרין התם בפרק
35 'דפרד? הרי אין טעמו של רבי אליעזר בן יעקב משום יש ביריה כלל. אלא מפני שאתה אומר שמשעה ראשונה כל החצר קניי לכל אחד מהם לפיכך ראיין לי דברים בפשטן. דבריה
36 הדבא כביריה דלעלמא. אלא משום דדין ביריה עירפא פסקין הבא כר"א בן יעקב. מיהו, דהא נמי אנו צריכין לביריה דאינלו מילתא למפרע. כביריה דלעלמא. משום דליכא למינר' אחאי
37 חצר הדר דמו וכולה דמר, דאי דמר - לא דמו, ואי דמר - לא דמו. אלא חבי אקמרינן: שותפיהו הללו בשעה שלקחו חצר - על דעת כן לקחיהו, שבשעה שמשמשו בה אחד מהם
38 - הוה אחיהו שלו לחמשתי. ופי' שמשעה ראשונה אין אנו יודעין באי זה יום ובאיזה שעה ישמשו בו כל אחד מהם - אנו צריכין לביריה. לומר שעשויי שאחד מהם משמש בה - דחבר
39 הדבר למפרע שמשעה ראשונה קנה אותה כולה לשעה זו. ובדאי יכול אדם להקנותה חרש אחד לארבעין חרש אחד לשבעין, ובמון כל אחד ואחד קניו הוא לו לגמרי. דהיינו 'נכסי לך'
40 ואחריך לפינאי'. אלא משום דרבא אין מן כל אחד ואחד ידע - לא חנוי אלא למאן אית ליה ביריה. דאמרין דאינלו מילתא דמשעה ראשונה קנו למונסיי הללו. וכי תמוא: וכיון דבריה
41 הדבא כביריה דלעלמא. דאינלו השתא מאי ליה חזק וידע לן בשעת קניה. הכי פסקין כרבי אליעזר בן יעקב. כיון דבעלמא סבירא לן דבראוייתה אן ביריה: היינו טעמא, משום דבריה
42 הדבא עירפא מבריה דלעלמא. דהיינו טעמא דאמרין בעלמא דאין ביריה - לפי שאין ראוי שיהיה רב על הספק. ולפיכך האומר לסופר 'כתוב גט לאשתי ולאיהו מן שארצה אגרש'
43 - ספרו לרש בה, לפי שספק משעה ראשונה בעלמא הגט לשם מי זה. וכן נמי 'אם בא הבט למורה ערובי למורה למערב ערובי למערב' - לא מצינא, משום דבשעת קניית העירוב כן
44 היה מתברר. וכל מן שותף קניה, וכל אחד מהם חזק וידע לן בשעת קניה. וכל אחד מהם חזק וידע לן בשעת קניה. וכל אחד מהם חזק וידע לן בשעת קניה. וכל אחד מהם חזק וידע לן בשעת קניה.
45 משעה ראשונה איכא לספקי שנתא לא הכה בחלקו זה כלל - נמצא שהוא פסוק גמור משעה ראשונה. וכל כיצא הוא בין ביריה. אבל הבא עקרו של דבר מתברר משעה ראשונה. ומיעוטו
46 לארץ מכן. לפי שאין משעה ראשונה אין גא נוספקין שלא הכה כל אחד מהם בכל גוף חצרו. והאן אנו נוספקים גם כן שנאמר אפילו יצא לכות פנינו לא יכה בה - שדיר משעה
47 ראשונה אנו יודעין שעמדי כל אחד לכות בכל גוף חצרו זה. ושיכיה בו כל שעה שירצה. הלכך, כיון שעקרו של דבר מתברר מתחלה, ומהו שהוא מתברר לארץ מכן שלא נתבררה מתחלה
48 אבות בעיטא. דהיינו חזקו שרצה לכות בגופה של חצר וכהו כן - כל כהאי גונא יש ביריה. שאין

1 ושינה אסורין מלהפשיד ריחים ותגור לקבוע ריחים ולגדל הרנגולים באותה חצר. הכי
 2 נרסין. היה אחד מהם מורד הגאה על הצירו בופן את הגורה. שדחיר את הכירו, למכור
 3 את חלקו. אראן לרבנן, דאמרי: אסורים ליכנס לחצר. היה אחד מן השוק מורד מן א'
 4 מן השותפין, אל לא יכנס. **ג** בנדרו הוא רפליגי. דיכא דנדרו שניהם זה מזה. דזה אמר
 5 לחבירו יקום שאני נהנה לך והא אומר יקום:

6 שאני נהנה לך, דעשוי נדרו זה מזה ממש.
 7 והתם הוא ודא תקא רבין רבן זילכנס לחצר. דאיהו
 8 עצמו קאסר עליה. אבל הידיו זה את זה, דכל
 9 אחד הדיך את הכירו ואמר יקום שאנתה נהנה
 10 לי. קנס נכסי עלך, דתרייחו ונאסיס. דכל
 11 אחד אסר ליה חבירה שלא מדעתה - התם
 12 מודו ליה רבנן לר' אליעזר היה נכנס לשלו
 13 וזה נכנס לתוך שלו. אי רילמא אפילו בחידי
 14 [זה את זה] לו של חבירו. ולא שנת אנוסין ולש
 15 רעין. ה"נ סתפבא דברדו מירי. ובנדו הוא
 16 רפליגי, דקתני: כופין את הנדר. אי אמרת
 17 בשלמא נדרי. שנוד שלא יתנה מחבירו, לדי
 18 כופין, דאיהו הוא דאסר אנפשיה. אלא אי
 19 אמרת הידיו חבירו אמאי כופין אותו. דא
 20 איהו לא פשע. דנימם אנוס. אלא ודיא בנדו
 21 פליגי: כשיש בה כדי חלוקת. ארבע אמות לה
 22 וארבע אמות לזה. וטעמא דתנא דאסר - דהואיל
 23 ואפשר בחלוקה. אבל אין זה כדי חלוקת דבר
 24 הכל מותר. דתניא אפשר ליה למעבד.
 17 **וה את זה - מודו ליה רבנן דאבא**" דכי אנוסין
 18 **דקמו. או דילמא: ואפילו בחידי זה את זה פליגי רבנן?** ת"ש: היה אחד מהן מורד
 19 **הגאה מחבירו, ואפילו רבנן. תני: נדור מחבירו הנאה. הכי נמי מסתברא, דקתני כופין:**
 20 **ובופן את הנדר למכור את חלקו. אי אמרת בשלמא דנדר הוא - תנינן דקתני כופין,**
 21 **אף אי אמרת דאדריה - אמאי כופין אותו? הא מינס אנוסין! אמר רבא זעירי:**
 22 מחלוקת

1 דהא כי האי גונא שותפין יכולין לעכב איכא למימר. דכין דהשותפין כי האי גונא לא קפדי - וילא כיה מילתא לעכובי. דהא דך סיפא בנדו זה מזה אוקימנא לה בגמרא. וכין שחבירו
 2 לא גרם לו איסור אלא הוא עצמו גרם. שרד - למע יעכב הכירו מדרב שאין השותפין מקפדין בו הליכ לעכובי - כסיפא ליה מילתא. מותין שחבירו מעמיד ריחים - ותקנא בו. לומר
 3 אנשה בן גמ אנו. **היה** אחד מן השוק מורד נאחז מהם הגאה ריי' לו לא יכנס לחצר. דך בבא לא גנא לה משהם תנא קמא. ולדידה פשטא: אם על חבירו יכול לעכב - על אחד מן
 4 השוק צריכא למימר: אלא לאשמועינן רבותא דר' אליעזר בן עקיב תנא ליה. דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעכב. ולפענו תראה דעת. דאפילו לרבותא דרבנן תנא ליה. מידו
 5 תנא דרשבאי דל דוקא כשהוא נכנס לערוך השותף. בין שהוא צריך לשותף או ששותף צריך לו. לפי שדחצר קניי לכל אחד מהם, ולכל מי שצריך להם. אבל ליכנס בתוכו אחד מן
 6 השוק לעצמו, שלא לערוך השותף - אסור, שאם הקנו זה את זה החצר לדידת רגליהם ולכל מי שצריך להם - לא הקנו אותו לכל העולם. אבל ורהיא דל רבא דכל בעל ענין שרד, ולא
 7 ריאו לו דבריו א. **ג** מי אמרין בנדו הוא רפליגי רבן אבל בחידי מודו ליה רבנן לו' אליעזר בן עקיב דבאנוסין דמו. כלומר, וילמא כולוה סבירא ליה דיש רישא - ותיקא בו רבא
 8 בנדו שרד, אלא דרבנן סביר קאסינן לה. ור' אליעזר בן עקיב סבר דלא קאסינן. אבל בחידי. דלא שייך קאסא - שרד מדינא, דיש ביריה. ותיאיה דא דלא סבינא. דאוקי פלוגתייהו בפרק
 9 "שור שנתה את הפרה" ביש ביריה ואין ביריה. או וילמא בחידי נמי פליגי רבנן, ובסבירה דרבינא התם. **ת"ש** היה אחד מן מורד הגאה מחבירו ופליגי רבנן. אותם מודו מחבירו קתני.
 10 אמא אפילו בחידי פליגי. **ו** נדר מחבירו. כלומר, דנדר נמי "מודר" קיה. ולמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים. **א** אמרת בשלמא דנדר הוא רפליגי. לפי שהוא
 11 גרם לעצמו. אלא אי אמרת דלא נדר הוא - אמאי כופין? הא מינס אנוסין ואם תאמר. וילמא ליה לעולם החידי חבירו עסקין. וקני כופין את הנדר - את המודי קאמרו ליה שומר.
 12 ולא סבירא לן שיהא ברין לוקא אחד למכור את שלו מפי שאסר בכסיו על החירו. אבל לנודר עצמו ראו ליה. וקני מהם הגאה של לו לאסור על עצמו בכסיו (של חבירו), ואיכא למיחש שמו
 13 יכשל, ולי לחמוע על הרב רביע משה רב מימון דל שכתב ולמורד הוא שותפין. שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי - אין זה דרך הגמרא שלמו. וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו, אם
 14 היה רגיל להודיר - כופין אותו למכור. ודכי תניא בתוספתא (פ"ג) היה א' מהם רגיל להודיר את חלקו - כופין את הרגיל למכור חלקו. ומפשי בירושלמי דבתי יזמין מקיף רגיל.
 15 דאמרין קתני. עברת לך קנייתא ועברו עלך, תנינא ועברו עלך, מנאן אוילך - או מנור חלקך או שרד נודך. ולא איפשטא בעינן אי פליגי רבנן אפי' בחידי. ואית' וליפשוש ליה מרתין
 16 לקמן (פ"ג) דזריע עלך ורס את עלה - שניהם מותרים בדבר של עלה בכל ואסורים בדבר של אותה העיר, ואיהו דבר של אותה העיר - דתרבה וצדדיה ובית הכנסת, אלמא אפילו
 17 בחידי פליגי תנין חירי ר' ר' נהני ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנוס, כין נודר ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר - לאי עיר מודר - לאי עיר מודר. וליעכב שכיב אל פלו

18 דהא כי האי גונא שותפין יכולין לעכב איכא למימר. דכין דהשותפין כי האי גונא לא קפדי - וילא כיה מילתא לעכובי. דהא דך סיפא בנדו זה מזה אוקימנא לה בגמרא. וכין שחבירו
 19 לא גרם לו איסור אלא הוא עצמו גרם. שרד - למע יעכב הכירו מדרב שאין השותפין מקפדין בו הליכ לעכובי - כסיפא ליה מילתא. מותין שחבירו מעמיד ריחים - ותקנא בו. לומר
 20 אנשה בן גמ אנו. **היה** אחד מן השוק מורד נאחז מהם הגאה ריי' לו לא יכנס לחצר. דך בבא לא גנא לה משהם תנא קמא. ולדידה פשטא: אם על חבירו יכול לעכב - על אחד מן
 21 השוק צריכא למימר: אלא לאשמועינן רבותא דר' אליעזר בן עקיב תנא ליה. דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעכב. ולפענו תראה דעת. דאפילו לרבותא דרבנן תנא ליה. מידו
 22 תנא דרשבאי דל דוקא כשהוא נכנס לערוך השותף. בין שהוא צריך לשותף או ששותף צריך לו. לפי שדחצר קניי לכל אחד מהם, ולכל מי שצריך להם. אבל ליכנס בתוכו אחד מן
 23 השוק לעצמו, שלא לערוך השותף - אסור, שאם הקנו זה את זה החצר לדידת רגליהם ולכל מי שצריך להם - לא הקנו אותו לכל העולם. אבל ורהיא דל רבא דכל בעל ענין שרד, ולא
 24 ריאו לו דבריו א. **ג** מי אמרין בנדו הוא רפליגי רבן אבל בחידי מודו ליה רבנן לו' אליעזר בן עקיב דבאנוסין דמו. כלומר, וילמא כולוה סבירא ליה דיש רישא - ותיקא בו רבא
 25 בנדו שרד, אלא דרבנן סביר קאסינן לה. ור' אליעזר בן עקיב סבר דלא קאסינן. אבל בחידי. דלא שייך קאסא - שרד מדינא, דיש ביריה. ותיאיה דא דלא סבינא. דאוקי פלוגתייהו בפרק
 26 "שור שנתה את הפרה" ביש ביריה ואין ביריה. או וילמא בחידי נמי פליגי רבנן, ובסבירה דרבינא התם. **ת"ש** היה אחד מן מורד הגאה מחבירו ופליגי רבנן. אותם מודו מחבירו קתני.
 27 אמא אפילו בחידי פליגי. **ו** נדר מחבירו. כלומר, דנדר נמי "מודר" קיה. ולמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים. **א** אמרת בשלמא דנדר הוא רפליגי. לפי שהוא
 28 גרם לעצמו. אלא אי אמרת דלא נדר הוא - אמאי כופין? הא מינס אנוסין ואם תאמר. וילמא ליה לעולם החידי חבירו עסקין. וקני כופין את הנדר - את המודי קאמרו ליה שומר.
 29 ולא סבירא לן שיהא ברין לוקא אחד למכור את שלו מפי שאסר בכסיו על החירו. אבל לנודר עצמו ראו ליה. וקני מהם הגאה של לו לאסור על עצמו בכסיו (של חבירו), ואיכא למיחש שמו
 30 יכשל, ולי לחמוע על הרב רביע משה רב מימון דל שכתב ולמורד הוא שותפין. שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי - אין זה דרך הגמרא שלמו. וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו, אם
 31 היה רגיל להודיר - כופין אותו למכור. ודכי תניא בתוספתא (פ"ג) היה א' מהם רגיל להודיר את חלקו - כופין את הרגיל למכור חלקו. ומפשי בירושלמי דבתי יזמין מקיף רגיל.
 32 דאמרין קתני. עברת לך קנייתא ועברו עלך, תנינא ועברו עלך, מנאן אוילך - או מנור חלקך או שרד נודך. ולא איפשטא בעינן אי פליגי רבנן אפי' בחידי. ואית' וליפשוש ליה מרתין
 33 לקמן (פ"ג) דזריע עלך ורס את עלה - שניהם מותרים בדבר של עלה בכל ואסורים בדבר של אותה העיר, ואיהו דבר של אותה העיר - דתרבה וצדדיה ובית הכנסת, אלמא אפילו
 34 בחידי פליגי תנין חירי ר' ר' נהני ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנוס, כין נודר ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר - לאי עיר מודר - לאי עיר מודר. וליעכב שכיב אל פלו

רבנן.
 17 מחלוקת

1 **ושניהם אסורין מלהפשיד ריחים ותגור לקבוע ריחים ולגדל הרנגולים באותה חצר. הכי**
 2 **נרסין. היה אחד מהם מורד הגאה על הצירו בופן את הגורה. שדחיר את הכירו, למכור**
 3 **את חלקו. אראן לרבנן, דאמרי: אסורים ליכנס לחצר. היה אחד מן השוק מורד מן א'**
 4 **מן השותפין, אל לא יכנס. **ג** בנדרו הוא רפליגי. דיכא דנדרו שניהם זה מזה. דזה אמר**
 5 **לחבירו יקום שאני נהנה לך והא אומר יקום:**
 6 **שאני נהנה לך, דעשוי נדרו זה מזה ממש.**
 7 **והתם הוא ודא תקא רבין רבן זילכנס לחצר. דאיהו**
 8 **עצמו קאסר עליה. אבל הידיו זה את זה, דכל**
 9 **אחד הדיך את הכירו ואמר יקום שאנתה נהנה**
 10 **לי. קנס נכסי עלך, דתרייחו ונאסיס. דכל**
 11 **אחד אסר ליה חבירה שלא מדעתה - התם**
 12 **מודו ליה רבנן לר' אליעזר היה נכנס לשלו**
 13 **וזה נכנס לתוך שלו. אי רילמא אפילו בחידי**
 14 **[זה את זה] לו של חבירו. ולא שנת אנוסין ולש**
 15 **רעין. ה"נ סתפבא דברדו מירי. ובנדו הוא**
 16 **רפליגי, דקתני: כופין את הנדר. אי אמרת**
 17 **בשלמא נדרי. שנוד שלא יתנה מחבירו, לדי**
 18 **כופין, דאיהו הוא דאסר אנפשיה. אלא אי**
 19 **אמרת הידיו חבירו אמאי כופין אותו. דא**
 20 **איהו לא פשע. דנימם אנוס. אלא ודיא בנדו**
 21 **פליגי: כשיש בה כדי חלוקת. ארבע אמות לה**
 22 **וארבע אמות לזה. וטעמא דתנא דאסר - דהואיל**
 23 **ואפשר בחלוקה. אבל אין זה כדי חלוקת דבר**
 24 **הכל מותר. דתניא אפשר ליה למעבד.**
 17 **וה את זה - מודו ליה רבנן דאבא**
 18 **דקמו. או דילמא: ואפילו בחידי זה את זה פליגי רבנן?** ת"ש: היה אחד מהן מורד
 19 **הגאה מחבירו, ואפילו רבנן. תני: נדור מחבירו הנאה. הכי נמי מסתברא, דקתני כופין:**
 20 **ובופן את הנדר למכור את חלקו. אי אמרת בשלמא דנדר הוא - תנינן דקתני כופין,**
 21 **אף אי אמרת דאדריה - אמאי כופין אותו? הא מינס אנוסין! אמר רבא זעירי:**
 22 מחלוקת

1 דהא כי האי גונא שותפין יכולין לעכב איכא למימר. דכין דהשותפין כי האי גונא לא קפדי - וילא כיה מילתא לעכובי. דהא דך סיפא בנדו זה מזה אוקימנא לה בגמרא. וכין שחבירו
 2 לא גרם לו איסור אלא הוא עצמו גרם. שרד - למע יעכב הכירו מדרב שאין השותפין מקפדין בו הליכ לעכובי - כסיפא ליה מילתא. מותין שחבירו מעמיד ריחים - ותקנא בו. לומר
 3 אנשה בן גמ אנו. **היה** אחד מן השוק מורד נאחז מהם הגאה ריי' לו לא יכנס לחצר. דך בבא לא גנא לה משהם תנא קמא. ולדידה פשטא: אם על חבירו יכול לעכב - על אחד מן
 4 השוק צריכא למימר: אלא לאשמועינן רבותא דר' אליעזר בן עקיב תנא ליה. דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעכב. ולפענו תראה דעת. דאפילו לרבותא דרבנן תנא ליה. מידו
 5 תנא דרשבאי דל דוקא כשהוא נכנס לערוך השותף. בין שהוא צריך לשותף או ששותף צריך לו. לפי שדחצר קניי לכל אחד מהם, ולכל מי שצריך להם. אבל ליכנס בתוכו אחד מן
 6 השוק לעצמו, שלא לערוך השותף - אסור, שאם הקנו זה את זה החצר לדידת רגליהם ולכל מי שצריך להם - לא הקנו אותו לכל העולם. אבל ורהיא דל רבא דכל בעל ענין שרד, ולא
 7 ריאו לו דבריו א. **ג** מי אמרין בנדו הוא רפליגי רבן אבל בחידי מודו ליה רבנן לו' אליעזר בן עקיב דבאנוסין דמו. כלומר, וילמא כולוה סבירא ליה דיש רישא - ותיקא בו רבא
 8 בנדו שרד, אלא דרבנן סביר קאסינן לה. ור' אליעזר בן עקיב סבר דלא קאסינן. אבל בחידי. דלא שייך קאסא - שרד מדינא, דיש ביריה. ותיאיה דא דלא סבינא. דאוקי פלוגתייהו בפרק
 9 "שור שנתה את הפרה" ביש ביריה ואין ביריה. או וילמא בחידי נמי פליגי רבנן, ובסבירה דרבינא התם. **ת"ש** היה אחד מן מורד הגאה מחבירו ופליגי רבנן. אותם מודו מחבירו קתני.
 10 אמא אפילו בחידי פליגי. **ו** נדר מחבירו. כלומר, דנדר נמי "מודר" קיה. ולמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים. **א** אמרת בשלמא דנדר הוא רפליגי. לפי שהוא
 11 גרם לעצמו. אלא אי אמרת דלא נדר הוא - אמאי כופין? הא מינס אנוסין ואם תאמר. וילמא ליה לעולם החידי חבירו עסקין. וקני כופין את הנדר - את המודי קאמרו ליה שומר.
 12 ולא סבירא לן שיהא ברין לוקא אחד למכור את שלו מפי שאסר בכסיו על החירו. אבל לנודר עצמו ראו ליה. וקני מהם הגאה של לו לאסור על עצמו בכסיו (של חבירו), ואיכא למיחש שמו
 13 יכשל, ולי לחמוע על הרב רביע משה רב מימון דל שכתב ולמורד הוא שותפין. שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי - אין זה דרך הגמרא שלמו. וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו, אם
 14 היה רגיל להודיר - כופין אותו למכור. ודכי תניא בתוספתא (פ"ג) היה א' מהם רגיל להודיר את חלקו - כופין את הרגיל למכור חלקו. ומפשי בירושלמי דבתי יזמין מקיף רגיל.
 15 דאמרין קתני. עברת לך קנייתא ועברו עלך, תנינא ועברו עלך, מנאן אוילך - או מנור חלקך או שרד נודך. ולא איפשטא בעינן אי פליגי רבנן אפי' בחידי. ואית' וליפשוש ליה מרתין
 16 לקמן (פ"ג) דזריע עלך ורס את עלה - שניהם מותרים בדבר של עלה בכל ואסורים בדבר של אותה העיר, ואיהו דבר של אותה העיר - דתרבה וצדדיה ובית הכנסת, אלמא אפילו
 17 בחידי פליגי תנין חירי ר' ר' נהני ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנוס, כין נודר ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר - לאי עיר מודר - לאי עיר מודר. וליעכב שכיב אל פלו

18 דהא כי האי גונא שותפין יכולין לעכב איכא למימר. דכין דהשותפין כי האי גונא לא קפדי - וילא כיה מילתא לעכובי. דהא דך סיפא בנדו זה מזה אוקימנא לה בגמרא. וכין שחבירו
 19 לא גרם לו איסור אלא הוא עצמו גרם. שרד - למע יעכב הכירו מדרב שאין השותפין מקפדין בו הליכ לעכובי - כסיפא ליה מילתא. מותין שחבירו מעמיד ריחים - ותקנא בו. לומר
 20 אנשה בן גמ אנו. **היה** אחד מן השוק מורד נאחז מהם הגאה ריי' לו לא יכנס לחצר. דך בבא לא גנא לה משהם תנא קמא. ולדידה פשטא: אם על חבירו יכול לעכב - על אחד מן
 21 השוק צריכא למימר: אלא לאשמועינן רבותא דר' אליעזר בן עקיב תנא ליה. דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעכב. ולפענו תראה דעת. דאפילו לרבותא דרבנן תנא ליה. מידו
 22 תנא דרשבאי דל דוקא כשהוא נכנס לערוך השותף. בין שהוא צריך לשותף או ששותף צריך לו. לפי שדחצר קניי לכל אחד מהם, ולכל מי שצריך להם. אבל ליכנס בתוכו אחד מן
 23 השוק לעצמו, שלא לערוך השותף - אסור, שאם הקנו זה את זה החצר לדידת רגליהם ולכל מי שצריך להם - לא הקנו אותו לכל העולם. אבל ורהיא דל רבא דכל בעל ענין שרד, ולא
 24 ריאו לו דבריו א. **ג** מי אמרין בנדו הוא רפליגי רבן אבל בחידי מודו ליה רבנן לו' אליעזר בן עקיב דבאנוסין דמו. כלומר, וילמא כולוה סבירא ליה דיש רישא - ותיקא בו רבא
 25 בנדו שרד, אלא דרבנן סביר קאסינן לה. ור' אליעזר בן עקיב סבר דלא קאסינן. אבל בחידי. דלא שייך קאסא - שרד מדינא, דיש ביריה. ותיאיה דא דלא סבינא. דאוקי פלוגתייהו בפרק
 26 "שור שנתה את הפרה" ביש ביריה ואין ביריה. או וילמא בחידי נמי פליגי רבנן, ובסבירה דרבינא התם. **ת"ש** היה אחד מן מורד הגאה מחבירו ופליגי רבנן. אותם מודו מחבירו קתני.
 27 אמא אפילו בחידי פליגי. **ו** נדר מחבירו. כלומר, דנדר נמי "מודר" קיה. ולמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים. **א** אמרת בשלמא דנדר הוא רפליגי. לפי שהוא
 28 גרם לעצמו. אלא אי אמרת דלא נדר הוא - אמאי כופין? הא מינס אנוסין ואם תאמר. וילמא ליה לעולם החידי חבירו עסקין. וקני כופין את הנדר - את המודי קאמרו ליה שומר.
 29 ולא סבירא לן שיהא ברין לוקא אחד למכור את שלו מפי שאסר בכסיו על החירו. אבל לנודר עצמו ראו ליה. וקני מהם הגאה של לו לאסור על עצמו בכסיו (של חבירו), ואיכא למיחש שמו
 30 יכשל, ולי לחמוע על הרב רביע משה רב מימון דל שכתב ולמורד הוא שותפין. שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי - אין זה דרך הגמרא שלמו. וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו, אם
 31 היה רגיל להודיר - כופין אותו למכור. ודכי תניא בתוספתא (פ"ג) היה א' מהם רגיל להודיר את חלקו - כופין את הרגיל למכור חלקו. ומפשי בירושלמי דבתי יזמין מקיף רגיל.
 32 דאמרין קתני. עברת לך קנייתא ועברו עלך, תנינא ועברו עלך, מנאן אוילך - או מנור חלקך או שרד נודך. ולא איפשטא בעינן אי פליגי רבנן אפי' בחידי. ואית' וליפשוש ליה מרתין
 33 לקמן (פ"ג) דזריע עלך ורס את עלה - שניהם מותרים בדבר של עלה בכל ואסורים בדבר של אותה העיר, ואיהו דבר של אותה העיר - דתרבה וצדדיה ובית הכנסת, אלמא אפילו
 34 בחידי פליגי תנין חירי ר' ר' נהני ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנוס, כין נודר ז"ל: ודחם היינו טעמא משום דאע"ג דמודר - לאי עיר מודר - לאי עיר מודר. וליעכב שכיב אל פלו

רבנן.
 17 מחלוקת

מִי נִפְקִיז תְּרוּיָהוּזוּ, טְעִינִיז תְּרִמִּי שְׂרִיז מִן דְּעֵבֵר רַבִּי יִסָּא מִסְחָא, אָמַר לִיה: הַהוּא עֵינְקֵתָא דְתוֹת רַפְיָא, פְּכֵר שְׁנַצַּת. אָמַר לִיה: בִּיש גְּדָא דְהַהוּא גְּבָרָא, וְלֹא פְתִיב (ישעיה כח) וְעַתָּה אֵל תִּתְּלוּצְצוּ פֶן יִחֲזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם!

רַבִּי פִּינְחָס, רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק: קָשָׁה הִיא הַלִּיצְנָת, שְׁתְּהִילְתָּה יִיסוּרִין וְסוּפִן בְּלִייה.

תְּהִילְתָּה יִיסוּרִין דְּכִתִּיב: וְעַתָּה אֵל תִּתְּלוּצְצוּ פֶן יִחֲזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם.

וְסוּפִן בְּלִייה דְּכִתִּיב: כִּי כָּלָה וְנַחֲרָצָה שְׁמַעְתִּי מֵאֵת ה' צְבָאוֹת עַל כָּל הָאָרֶץ.

[דף כ"א ע"א]

הַלְכָה ט' מֵתַנִּי' הָתֵן אִם רָצָה לְקָרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע לִילָה הָרִאשׁוֹן – קוֹרָא. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: לֹא כָּל הַרוֹצֵה לִיטוּל לֹא אֵת הַשֵּׁם יִטוּל.

גְּמָרָא תַנִּי: כָּל דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל צַעַר, כָּל הַרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ יְחִיד – עוֹשֶׂה. תְּלִמִיד חֵכֶם – עוֹשֶׂה וְתַבּוּא לֹא בְּרַכְתָּ. וְכָל דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל שְׂבָחָה, לֹא כָּל הַרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ יְחִיד – עוֹשֶׂה. תְּלִמִיד חֵכֶם – עוֹשֶׂה, אֵלָּא אִם בֶּן מִינֵה אוֹתוֹ פְּרָנָם עַל הַצִּיבּוֹר.

תַנִּי: מִסְתַּלְקִין לְצַדִּיין מִפְּנֵי יִתְיֻדוֹת דְּרַכִּים. וּבְשַׁעָה שֶׁהוּא מִשְׁתַּקַּע אֲפִילוּ בְּשַׁדָּה שֶׁהִיא מְלִיאָה בּוֹרְכֵמִין!

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּין גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָיוּ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ מִסְתַּלְקִין לְצַדִּיין מִפְּנֵי יִתְיֻדוֹת דְּרַכִּים. וְרָאוּ אֵת רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פֶּפּוּס שֶׁהָיָה מִשְׁתַּקַּע וְכֹא בְּנִגְדָה, אָמַר רַבִּין גַּמְלִיאֵל לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִי הוּא זֶה שֶׁמִּרְאָה עֲצֻמוֹ בְּאַצְבָּע? אָמַר לוֹ: יְהוּדָה בֶּן פֶּפּוּס הוּא, שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו לְשׁוֹם שְׁמִים!

אָמַר לִיה: וְלֹא בֶן תַנִּי: כָּל דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל שְׂבָחָה, לֹא כָּל הַרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ יְחִיד – עוֹשֶׂה. תְּלִמִיד חֵכֶם – עוֹשֶׂה, אֵלָּא אִם בֶּן מִינֵה אוֹתוֹ פְּרָנָם עַל הַצִּבּוֹר! אָמַר לִיה: וְהַתַנִּי: כָּל דְּבַר שֶׁל צַעַר, כָּל הַרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ יְחִיד – עוֹשֶׂה. תְּלִמִיד חֵכֶם – עוֹשֶׂה, וְתַבּוּא עָלָיו בְּרַכְתָּ. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: וּבְלָחוּד דְּלֵא יִבְנֶה הוֹרְנִין.

דְּלִמָּא, רַבִּי יִסָּא וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק הָיוּ יִתְכִיז אֶכְלִין בְּחֵדָא מִן אִילִין כְּנִישְׁתָּא עֲלִייתָהּ. אֵתָת עוֹנֵתָה דְּצִלוֹתָא וְקָם רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק מְצִלוֹאֵי. אָמַר לִיה רַבִּי מִיִּישָׂא: לֹא בֶן אֶלְפִן רַבִּי, אִם הַתְּהִילוּ – אִין מִפְּסִיקִין. וְתַנִּי הוֹקְדָה: כָּל מִי שֶׁהוּא פְּטוּר מִדְּבַר וְעוֹשֶׂה – נִקְרָא הַדְּיוּט.

אָמַר לִיה: וְהָא תַנִּינָן: הָתֵן פְּטוּר, הָתֵן אִם רוֹצֵה! אָמַר לִיה: וְלֹא דְרַבִּין גַּמְלִיאֵל הִיא! אָמַר לִיה: יָכִיל אֲנָא פְּתַר בְּרַבִּין גַּמְלִיאֵל, דְּרַבִּין גַּמְלִיאֵל אָמַר: אִינִי שׁוֹמַע לְכֶם לְכַסֵּל מִפְּנֵי מְלָכוֹת שְׁמִים.

הַדְּרוּן עֲלֶיהָ הִיא קוֹרָא

פֶּרֶק טְלִישִׁי

הַלָּכָה א'

מתני' מו שפמתו מוטל לפגיו - פטור מקרית שמע ומז התפילין.

נזשאי המיטה, והילופיהו, והילופיהו, את שלפני

[דף כ"א ע"ב]

המיטה, ואת של אחר המיטה. את שהמיטה צורך בהן - פטורין. ואת שאין המיטה צורך בהן - תיבין. אלו ואלו - פטורין מן התפילה.

קברו את המת והזרו, אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה - יתחילו. ואם לא - לא יתחילו.

העומדין בשורה, הפגמיים - פטורין, והחיצונים - תיבין.

נשים ועבדים וקטנים - פטורים מקרית שמע ומז התפילין. ותיבין בתפילה ובמוזוזה, ובכרבת המזוז.

בעל קרי - מהרהר בלבו ואינו מכרף לא לפניה ולא לאחריה. ועל המזוז - מכרף לאחריו ואינו מכרף לפגיו. רבי יהודה אומר: מכרף לפניה ולאחריה.

היה עומד בתפלה, ונזכר שהוא בעל קרי - לא יפסיק, אלא יקצר. ירד לטבל, אם יכול לעלות ולהתכפות ולקרוא עד שלא תגז החמה - יעלה ויתכפה ויקרא. ואם לא - יתכפה כמים ויקרא. לא יתכפה, לא כמים הרעים ולא כמי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומז הצואה? ארבע אמות.

זב שראה קרי, ונדה שפלטתה שכבת זרע, והמשמשת שראתה נדה - צריכין טבילה. ורבי יהודה פוטור:

גמרא תני: ומז התפילין, אבל ביום הראשון - אינו נותן תפילין. ביום השני - הוא נותן תפילין. ואם באו פנים חדשות - הוא חולצן כל שבעה, דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר: בראשונה ובשני - אינו נותן תפילין, ביום השלישי - הוא נותן תפילין, ואם באו פנים חדשות - אינו חולצן. אם ביום השני אינו נותן תפילין, צורכה מימר מי שפמתו מוטל לפגיו? אלא בגין דתנא דא - תנא דא.

רבי זעירא רב ירמיה בשם רב: הלכה כרבי אליעזר בנתינה, ורבי יהושע בחליצה. רבי זעירא בעי: נתן ביום השני כרבי אליעזר, מהו שיעשה רבי אליעזר כרבי יהושע שלא לחלוץ?

אמר רבי יוסי בי רבי בון: וכיני? נתן ביום השני כרבי אליעזר, נעשה רבי אליעזר כרבי יהושע שלא לחלוץ. ואין ביני, נימא הלכה כרבי אליעזר.

[דף כ"ב ע"א]

אמר רבי בון: בתיב (דברים טז): **למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך** – ימים שאית עוסק בהן בחיים, ולא ימים שאית עוסק בהן במתים.

תני: אם רצה להחמיר על עצמו – אין שומעין לו. למה? מפני כבודו של מת, או משום שאין לו מי שישא משואו? מה נפיק מביניהן? הנה לו מי שישא משואו, ואין תימר מפני כבודו של מת – אסור. ואם תאמר מפני שאין לו מי שישא משואו – הרי יש לו מי שישא משואו.

והתני: פטור מנטילת לולב: תיפתר: בחול. והתני: פטור מתקיעת שופר! אית לך מימר בחול, לא ביום טוב? אמר רבי הנינא: מפיון שהוא זקוק לו להביא לו ארון ותכריכין. ביי דתנינן תמן: מחשיבין על התהום לפקח על עיסקי הפלה, ועל עיסקי המת להביא לו ארון ותכריכין חלילים ומקוננות, כמי שהוא נושא משאו.

מאימתי בופין את המיטות? משיצא המת מפתח החצר; דברי רבי אלעזר. ורבי יהושע אומר: משיפתם הגולל. וכשמת רבן גמליאל, פיון שיצא מפתח החצר – אמר רבי אלעזר לתלמידיו: פפו את המיטות! וכשנפתם הגולל – אמר רבי יהושע: פפו את המיטות! אמרו לו: כבר (כפיטם) כפינום על פי הזקן.

בערב שבת הוא זוקף את מיטתו, ובמוצאי שבת הוא כופן.

תני: דרגש – נזקפת ואינה נכפית. רבי שמעון בן אלעזר אומר: שומט

[דף כ"ב ע"ב]

קלבינטרין שלה ודיו. רבי יוסה בשם רבי יהושע בן לוי: הלכה פרבי שמעון בן אלעזר.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוסי: מיטה שניקליטיה עולין ויורדין בה – שומטן ודיו.

אי זו היא מיטה, ואי זה הוא דרגש? אמר רבי ירמיה: כל שמסרגין על גופה – זו היא מיטה. וכל שאין מסרגין על גופה – זהו דרגש. והא תנינן: המיטה הערסה – משישופם בעור הדג. אם מסרג הוא על גופה לאי זה דבר הוא שפה? אמר רבי אלעזר: תיפתר באילין ערסתא קיסרייתא דאית להן נקבין.

מניין לכפיית המיטה? רבי קריספא בשם רבי יוחנן: (איוב כח) **וישבנו אתו לארץ**. על הארץ אין כתב פאן, אלא **וישבנו אתו לארץ** – דבר שהוא כמוף לארץ. מיפן שהיו ישנין על גבי מיטות כפופות.

בר קפרא אומר: איקונין אחת טובה הנה לי בתוף ביתך וגרמתני לכופפה, אף את כפה מיפתך. ואית דמפקין לישנא: ויכפה, כפה הפרסור.

רבי יונה ורבי יוסי, תרוניהון בשם רבי שמעון בן לקיש, חד אמר: מפני מה הוא ישן במיטה בפניה?
שיהא נוער בלילה ונזכר שהוא אבל. וחרנה אמר: מתוך שהוא ישן על מיטה בפניה – הוא נוער
בלילה ונזכר שהוא אבל.

אבל, כל זמן שמתו מוטל לפניו – אוכל אצל חבירו. ואם אין לו חבר – אוכל בבית אחר. ואם אין
לו בית אחר – עושה מחיצה ואוכל. ואם אינו יכול לעשות מחיצה – הופך את פניו לפותל ואוכל.
ולא מיסב, ולא אוכל כל צרפו, ולא שותה כל צרפו, ולא אוכל בשר ולא שותה יין. ואין מוּמְנִין
עליו. ואם בירד – אין עונין אחריו אמן. ואחרים שבירכו – אין עונה אחריהם אמן. הדיא דתימא:
בחול. אבל בשבת – מיסב ואוכל, ואוכל בשר, ושותה יין, ואוכל כל צרפו, ושותה כל צרפו, ומוּמְנִים
עליו. ואם בירד – עונין אחריו אמן. ואחרים שבירכו – עונה אחריהם אמן.

אמר רבן שמעון בן גמליאל: הואיל והתרתני לו את כל אלו – חייביהו בשאר כל המצות של תורה!
רבי יודה בן פזי בשם רבי יהושע בן לוי: הלכה ברבן שמעון בן גמליאל.

נמסר לרבים – אוכל בשר ושותה יין. נמסר לפתפים – כמי שנמסר לרבים.

כד דמך רבי יסא, קביל רבי חיאי בר ווא אביליו, ואייכלון בשר ואשקיון חמר. כד דמך רבי חיאי
בר אבא, קביל רבי שמואל בר רב יצחק אביליו ואייכלון בשר, ואשקיון חמר.

כד דמך רבי שמואל בר רב יצחק, קביל רבי זעירא אביליו, ואייכלון מלופחין. מימר כמה דהוא
מנהגא.

רבי זעירא מידמה, פקיד ומר: לא תקבלון עלי יומא דין אבילא, ולמחר

[דף כ"ג ע"א]

מזרחיאי.

רבי יצחק בריה דרב הוה בתובה. מטתיה אונם, ועלין לגביה רבי מנא ורבי יודן, והוה חמר טב
ואישתון סגין וגחכין. למחר אתון בעיין למיעל גביה. אמרו לון רבנן: הכין בר נש עביד לחבריה?
לא תוינן חסרין אתמול אלא מיקום ומירקוד.

תני: עשרה פוסות שותין בבית האבל. שנים לפני המזון, וחמישה בתוך המזון, ושלשה לאחר המזון.
אילו שלשה של אחר המזון. אחד לברפת המזון, ואחד לגמילות חסדים, ואחד לתנחומי האבלים.
וכשמת רבן גמליאל, הוסיפו עליהן עוד שלשה, אחד לחון הנכסת, ואחד לראש הנכסת, ואחד לרבן
גמליאל. וכיון שראו בית דין שהיו משתפרים והולכים, גזרו עליהן והחזירו למקומן.

כחן מהו שיטמא לכבוד רבו? רבי ינאי זעירא, דמך חמוי, הוא תהו חמוי, והוא תהו רביה. שאל
לרבי יוסי, ואמר ליה. שמע רבי אחא ומר: וטמאו לו תלמידיו. רבי יוסי, נטמאו לו תלמידיו ואכלו
בשר ושתו יין. אמר לון רבי מנא: הדיא מן תרתי לא פליט לכון, אם אבילים אתם – למה אכלתם
בשר ולמה שתיתם יין? ואם אין אתם מתאבלים – למה נטמאתם?

מהו שׁוֹטְמָא בְּהֵן לְכַבּוּד תּוֹרָה? רַבִּי יוֹסִי הָוָה יְתִיב מַתְּנִי, וְעָאֵל מִיְתָא. מִזְּנִיב לִיה – לֹא אָמַר לִיה בְּלוּם. וּמִן דִּיתִיב לִיה – לֹא אָמַר לִיה בְּלוּם.

רַבִּי נְחֵמְיָה בְּרִיה דְּרַבִּי חֵיזָא בַר אֲבָא אָמַר: אֲבָא לָא הָוָה עֵבֶר תַּחֲוֹת בְּפִתְחָא דְקִיסְרִין.

רַבִּי אַמִּי, רַבִּי חֲזַקְיָה, וְרַבִּי בְּהֵן, וְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא הָווּ מְטִיילִין בְּאִילִין פְּלִטְוִיתָא דְצַפּוּרִי, הִגִּיעוּ לְבִישָׁא – וּפִירִישׁ רַבִּי בְּהֵן. הִגִּיעוּ לְמָקוֹם סְתֵרָה – וְחֹזֵר אֶצְלָן. אָמַר לוֹ: בְּמַאי עֲסָקִין? אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: לָא תִימַר לִיה בְּלוּם, אִי מִשּׁוּם דְּבָאֵשׁ לִיה דְּפָרִישׁ שְׁמַטְמָא לְתַלְמוּד תּוֹרָה – לָא יִדְעִין, וְאִי מִשּׁוּם דִּתְהוּהוּ טַיִסָּן – לָא יִדְעִין.

תְּנִי: מְטָמָא בְּהֵן וְיוֹצֵא הוֹצֵה לְאַרְצֵי לְדִינֵי מַמּוֹנוֹת, וְלְדִינֵי נַפְשׁוֹת, וְלְקִידּוּשׁ הַחֹדֶשׁ, וְלַעֲיּוּבֵיבֵר שְׁנָה, וְלְהַצִּיל הַשְּׂדֵה מִיַּד גּוֹי, וְאַפִּילוּ

[דָּף כ"ג ע"ב] לִימּוֹר יוֹצֵא וְעוֹרֵר עָלֶיהָ.

לְלַמּוֹד תּוֹרָה, וְלִישָׂא אִשָּׁה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם יֵשׁ לוֹ מַאיִכֵּן לְלַמּוֹד – אֵל יִשְׁמָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֲפִילוּ יֵשׁ לוֹ מַאיִכֵּן לְלַמּוֹד תּוֹרָה, יִשְׁמָא, שְׁלֵא מִכָּל אָדָם זוֹכֵה לְלַמּוֹד. אָמְרוּ עָלָיו עַל יוֹסֵף הַכֹּהֵן: שְׁהוּהִי מְטָמָא וְיוֹצֵא אַחַר רַבּוֹ לְצִידָן. אָבָל אָמְרוּ: אֵל יִצָּא בְּהֵן לְחוּץ לְאַרְצֵי, אֵלָּא אִם בֶּן הַבְּטִיחוּ לוֹ אִשָּׁה.

מהו שׁוֹטְמָא בְּהֵן לְנִשְׂיָאָת כַּפִּים? מִגְּבִילָה אַחֵיו דְּרַבִּי אֲבָא בַר בְּהֵן אָמַר קוּמִי רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי אֲחָא: מִיִּשְׁמָא בְּהֵן לְנִשְׂיָאָת כַּפִּים. שְׁמַע רַבִּי אֲחָא וּמַר, אֲנָא לָא אֲמַרִית לִיה בְּלוּם. חֹזֵר וְאָמַר, אוּ דִילְמָא לֹא שְׁמַע מִינִי אֵלָּא כִּי דְמַר רַבִּי יוֹדָא בֶּן פְּזִי בְּשֵׁם רַבִּי אֶלְעָזָר: כֹּל בְּהֵן שְׁהוּא עוֹמֵד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְאִינוּ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו – עוֹבֵר בְּעֵשָׂה. וְסָבַר מִימַר שְׁמִצּוֹת עֵשָׂה דוֹחָה לְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, אֲנָא לָא אֲמַרִית לִיה בְּלוּם, אִיִּיתְוִנְיָה וְאֲנָא אֶלְקוּנְיָה.

רַבִּי אֲבָהוּ הָוָה יְתִיב מַתְּנִי בְּכַנְיִשְׁתָּא מְדַרְתָּה בְּקִיסְרִין. וְהוּוֹה תַפְּזֵן מִיְתָא. אֶתְתַּ עֲנָתָא דְנִשְׂיָאָת כַּפִּים – וְלֹא שְׁאֲלוּן לִיה. אֶתְתַּ עֲנָתָא דְמִיכְלָא – וְשְׁאֲלוּן לִיה. אָמַר לוֹ: עַל נִשְׂיָאָת כַּפִּים לֹא שְׁאֲלִתוּן לִי, וְלְמִיכְלָא שְׁאֲלִתוּן לִי? כִּיִּן דְּשְׁמַעוּ בְּךָ, הָוָה כֹּל חַד וְחַד שְׁמִיט גְּרַמְיָה וְעָרְק.

אָמַר רַבִּי יְנָאי: מְטָמָא בְּהֵן לְרֵאוֹת אֶת הַמְּלָךְ. כַּד סָלִיק דוּקְלִטְוִינָנוּס מִלְּבָא לְהַכָּא, חֲמוּז לְרַבִּי חֵיזָא בַר אֲבָא מִיפְסַע עַל קְבָרִים דְּצוּר בְּגִין מַחְמוּנְיָה. רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹהֲנָן: מַצּוּה לְרֵאוֹת גְּדוּלֵי הַמְּלָכוֹת. לְכַשְׁתַּבּוֹא מְלָכוֹת בֵּית דּוֹד – יְהִיא יוֹדַע לְהַפְרִישׁ בֵּין מְלָכוֹת לְמְלָכוֹת.

מהו שׁוֹטְמָא בְּהֵן לְכַבּוּד תְּנִישְׂיָא? כַּד דְּמַךְ רַבִּי יוֹדָן נִשְׂיָאָה, אֲבָרִיו רַבִּי יְנָאי וּמַר: אִין כְּהוּנְהָ הַיּוֹם! כַּד דְּמַךְ רַבִּי יוֹדָא נִשְׂיָאָה בַר בְּרִיָּה דְרַבִּי יוֹדָה נִשְׂיָאָה, דְּחַף רַבִּי חֵיזָא בַר אֲבָא לְרַבִּי יְעִירָא בְּכַנְיִשְׁתָּא דְגּוּפְנָא דְצִפּוּרִין וְסָאֲבִיָּה.

כַּד דְּמַכְתַּ גְּהוֹרָאִי אֲחֵתִיהָ דְרַבִּי יְהוּדָא נִשְׂיָאָה, שְׁלַח רַבִּי חֲנִינְיָא בְּתַר רַבִּי מְנָא וְלֹא סָלִיק. אָמַר לִיה, אִם בְּחִיָּהוּן אִין מְטָמָאִין לְהוּן, כֹּל שְׁבֵן בְּמִיתְתָּן! אָמַר רַבִּי נָסָא: בְּמִיתְתָּן עֲשׂוּ אוֹתָן כְּמַתְּוָה.

מהו שיטמא כהן לכבוד אביו ואמו? רבי יסא שמע דארתת אימיה לבוצרה. אתא שאל לרבי יוחנן, מהו לצאת? אמר ליה: אם מפני ספנת דרכים – צא, אי משום כיבוד אב ואם – איני יודע. אמרה עליו רבי יוחנן ומר, אם גמרת לצאת, תבוא בשלום. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: עוד

[דף כ"ד ע"א]

היא צריכה, שמע רבי אלעזר ומר: אין רשות גדולה מזו!

מהו שיטמא כהן לכבוד הרבים? תני: היו שם שתי דרכים מתאימות, אחת רחוקה וטהורה, ואחת קרובה וטמאה. אם היו הרבים הולכין ברחוקה – הולך ברחוקה. אם לאו – הולך בקרובה, מפני כבוד הרבים. עד דדון בטומאה של דבריהם, אפילו טומאה שהיא מדברי תורה? מן מה דמר רבי זעירא: גדול הוא כבוד הרבים שהוא דוחה מצוה בלא תעשה שעשה אחת, אדא אמרה: אפילו בטומאה שהיא מדבר תורה.

רבי יונה רבי יוסי גלילאי בשם רבי יסא בר חנינא, אין שואלין הלכה לפני מיטתו של מת. והא רבי יוחנן שאל לרבי ינאי קומי ערסיה דרבי שמואל בן יצחק: הקדיש עולתו לבדק הבית, והוא מגיב ליה! גימר, בד תהו רחוק, או, בד הוין מסקין ליה לסדרה.

והא רבי ירמיה שאל לרבי זעירא קומי ערסיה דרבי שמואל בר רב יצחק! גימר בד תהו רחוק – תהו מגיב ליה, בד תהו קריב – לא תהו מגיב ליה.

תני: הכתפים – אסורין בנעילת הסנדל, שמוא יפסוק סנדלו של אחד מהן ונמצא מתעכב מן המצוה. רבי זעירא שרע בדיבורא אתון בעיין מיוקפניה ואשבהניה אעני. אמרו ליה, מהו בן? אמר לון: לכן דאתינן על שם (קלות ו) והחי יתן אל לבו.

הלכה ב'

מתני' קברו את המת והזרו, אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה – יתחילו. ואם לאו – לא יתחילו. העומדים בשורה, הפנימים – פטורין, והחיצונים – תיבין.

גמרא תני: אין מוציאין את המת סמוך לקרית שמע, אלא אם בן הקדימו שעשה אחת, או אם איחרו שעשה אחת, כדי שיקראו ויתפללו. והא תנינן: קברו את המת והזרו! תיפתר באילין דהוו סברין דאית ביה ענה ולית ביה ענה.

[דף כ"ד ע"ב]

תני: ההספד וכל העוסקין בהספד – מפסיקין לקריאת שמע, ואין מפסיקין לתפילה. מעשה הנה והפסיקו רבותינו לקרית שמע ולתפילה. והא תנינן: אם יכולין להתחיל ולגמור! מתניתא – ביום הראשון, ומה דתני תנא – ביום השני.

אמר רבי שמואל בר אבדומא: זה שהוא נכנס לבית הכנסת ומצאן עומדין ומתפללין, אם יודע הוא מתחיל וגומר עד שלא יתחיל שליח ציבור כדי לענות אחריו אמן – יתפלל. ואם לאו – אל יתפלל.

באיזה אמן אמרו? תרין אמוראי, חד אמר: באמן של האל הקדוש. וחד אמר: באמן של שומע תפילה. אמר רבי פינחס: ולא פליגי, מאן דמר: באמן של האל הקדוש – בשבת. ומאן דמר: בשומע תפילה – בחול.

תני: רבי יודה אומר: היו פולס בשורה אחת, העומדין משום כבוד – חייבין. משום אכל – פטורין. ורדו לקפד, הרואין פנים – פטורין. ושאין רואין פנים – חייבין.

הוי, הדיא דתנינן: העומדין בשורה, הפנימים – פטורין. והחיצונים – חייבים; משנה אחרונה. הדיא דתני: העומדים משום כבוד – חייבין, משום אכל – פטורין; משנה ראשונה. והיי דתנינן תמן: וכשהוא מנחם את אחרים, דרף כל העם עוברין זה אחר זה, והממונה ממצעו בינו לבין העם – משנה אחרונה (ראשונה).

[דף כ"ה ע"א]

אמר רבי חנינא: בראשונה היו משפחות עומדות, ואכלים עוברין. משרפה תחרות בציפורין – התקין רבי יוסי בן חלפתא: שיהו המשפחות עוברות, והאכלים עומדים. אמר רבי שמעון דתוספתא: חזרו הדברים ליושנן.

הלכה ג'

מתני' נשים ועבדים וקטנים – פטורין מקריאת שמע ומן התפילה, וחיבין בתפלה ובמזוזה ובברכת המזון.

גמרא נשים מניין? (דברים יא) ולמדתם אותם את בניכם. את בניכם – ולא את בנותיכם.

עבדים מניין? שנאמר (דברים ו): שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד – את שאין לו אדון אלא הקדוש ברוך הוא. יצא העבד שיש לו אדון אחר.

קטנים מניין? (שמות יג) למען תהיה תורת ה' בפיך – בשעה שהוא תדיר בה.

והחיבין בתפילה, כדי שיהא כל אחד ואחד מבקש רחמים על עצמו.

ובמזוזה, דכתיב (דברים ו): וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

ובברכת המזון, דכתיב (דברים ח): ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך.

תמן תנינן: כל מצות עשה שהזמן גרמא – אנשים חייבים, והנשים פטורות. וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא – אחד אנשים ואחד נשים חייבין. אי זהו מצות עשה שהזמן גרמא? כגון: סוכה, לולב, שופר, ותפילין.

ואי זו היא מצות עשה שאין הזמן גרמא? בגין: אבדה, ושילוח חסון, מעקה, וציצית. רבי שמעון פוטר את הנשים ממצות ציצית, שהיא מצות עשה שהזמן גרמא,

[דף כ"ה ע"ב]

שהרי כסות לילה פטור מן הציצית.

אמר רבי לויא: טעמון דרבנן, שכן אם היתה מיוחדת לו ליום וללילה – שהיא חייבת בציצית.

תני: כל מצות שאדם פטור – אדם מוציא את הרבים ידי חובתו, חוץ מברכת המזון. והא דתנינן: כל שאינו חייב בדבר – אין מוציא את הרבים ידי חובתו, הא אם היה חייב אפילו אם יצא, מוציא!

אמר רבי לויא: שנייא היא ברכת המזון דכתיב ביה (דברים ח): **ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך**. מי שאכל – הוא יברך!

רבי יוסי ורבי יודא בן פוי הוו מתיבין, אמרו: לא מסתברא בקריאת שמע שיהא כל אחד ואחד משנן בפיו! לא מסתברא בתפילה שיהא כל אחד ואחד מבקש רחמים על עצמו!

מה בין סיבה ומה בין לולב? סיבה – אינה טעונה ברכה אלא לילי יום טוב הראשון בלבד. לולב – טעון ברכה כל שבועה.

רבי יוסי ורבי אחא הוו יתבין אמרין: מה בין סיבה ומה בין לולב? סיבה – נוהגת בפילות ובמים. לולב – אינו נוהג אלא ביום.

התיב רבי יעקב דרומיא: הרי תלמוד תורה נוהג בפילות ובמים. מיי בדין? סיבה – איפשר לה ליבטל, תלמוד תורה – איפשר לו שלא ליבטל?

תני: אכל אמרו: אשה מברכת לבעלה, ועבד מברך לרבו, וקמן לאביו.

לא כן אמר רבי אחא בשם רבי יוסי בי רבי נהוראי: כל שאמרו בקטן, כדי להנכו! תיפתר: בעונה אחריהו אמר, בני דתנינן תמן: מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרינ אותו –

[דף כ"ז ע"א]

עונה אחריהו מה שהן אמרין, ותהא לו מאירה. אבל אמרו: תבוא מאירה לכן עשרים, שצריך לכן עשר.

הלכה ד'

מתני' בעל קרי מהרהר בלבו ואינו מברך, לא לפניה ולא לאחריה. ועל המזון – מברך לאחריה ואינו מברך לפניה. רבי יהודה אמר: מברך לפניה ולאחריה.

גמרא מהו מהרהר? ברכות.

מתניתא – במקום שאין מים, וברבי מאיר. דתני: בעל קרי שאין לו מים לטבול – הרי זה קורא את שמע ואינו משמיע לאוננו, ואינו מכרף לא לפניה ולא לאחריה; דברי רבי מאיר. והכמים אומרים: קורא את שמע ומשמיע לאוננו, ומכרף לפניה ולאחריה.

תני: בעל קרי חולה שנפלו עליו תשעת קבין מים, וטהור שנפלו על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובים – טהר לעצמו, אבל אינו מוציא את הרבים ידי חובתן עד שיבא בארבעים סאה. רבי יהודה אומר: ארבעים סאה מכל מקום.

רבי יעקב בר אהא, רבי יסא בשם רבי יהושע בן לוי: אין קרי אלא מתשמיש המיטה. רב הונא אומר: ואפילו ראה את עצמו נאות בחלום. הוון בעיין מימר: ובלבד מאשה. רבי יונה ורבי יוסי תרויחוון אמריין: ואפילו מדבר אחר.

תמן תנינן: יום הכיפורים – אסור באכילה ושתיה, וברחיצה, וסיכה, ובנעילת הפנדל, ובתשמיש המיטה. ותני עלה: בעלי קריין – מובלין בדרך בצינעה ביום הכיפורים. ולית הדיא פליגא על רבי יהושע בן לוי, דרבי יהושע בן לוי אומר: אין קרי אלא מתשמיש המיטה! פתר לה: בששימש מטהו מבעוד יום, ושכח ולא טבל.

והתני: מעשה בירבי יוסי בן חלפתא שראו אותו מובל בצינעה ביום הכיפורים,

[דף כ"ז ע"ב]

אית לך מימר על אותו הגוף הקדוש בשוכה? אמר רבי יעקב בר אבון: כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא שלא יהו ישראל פתרנגולין הללו, משמש מיטתו ועולה ויורד ואוכל.

רבי חנינא הוה עבר על תרעי דיומסין בקריצתא, ואמר: מה מובלי שחרית עושין פה, ויזלו ויתנו! בההיא דצפרא הוה אמר: מאן דאית ליה עבידא, ויזול ועבד.

מהו להרהר בבית הכפא? חזקיה אמר: מותר. רבי יסא אמר: אסור. אמר רבי זעירא: כל סבר קשי דהוה לי – תמן סבירתיה.

אמר רבי אלעזר בר שמעון: כל ההוא סברא קשיא דטבול יום – תמן סבירתיה. רבי אהא בשם תנאים בירבי חייא: ביומוי רבי יהושע בן לוי ביקשו לעקור את הטבילה הזאת מפני נשי הגליל שהיו נעקרות מפני הצינעה. אמר להן רבי יהושע בן לוי: דבר שהוא גודר את ישראל מן העבירה – אתם מבקשים לעקור אותו! מהו גודר ישראל מן העבירה? מעשה בשומר פרמים אחד שבא להיזקק עם אשת איש. עד שהן מתקנין להן מקום איכן הן מובלין, עברו העוברין והשכין ובטלה העבירה.

מעשה באחד שבא להיזקק עם שפחתו של רבי, אמרה לו: אם אין גבירתי מובלת, איני מובלת. אמר לה: ולא בבחמה את? אמרה לו: ולא שמעת בבא על הבחמה שהוא נמקל! שנאמר (שמות כב) כל שכב עם בהמה מות יומת!

אמר רבי חייה בר ווה: כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא מפני תלמוד, שאם אתה אומר לו שהוא מותר, אף הוא אומר אני אלה ואעשה צרכי וכא ושונה כל צורכו. ומתוך שאתה אומר: אסור הוא – בא ושונה כל צורכו.

תמן אמרין: אפילו לשמוע דברי תורה – אסור. אמר רבי יודה בר טיטוס, רבי אחא בשם רבי אלעזר: בתחילה [בתחילה] (שמות יט) והיו נכנים ליום השלישי אל תגשו אל אשה.

תני: זבין וזבות, נדות ויולדות – קורין בתורה, ושניין מדרש והלכות והגדות. ובעל קרי – אסור בכולן.

רבי אבא בר אחא בשם רבי: שונה הלכות ואינו שונה הגדות. תני בשם רבי יוסי: שונה הלכות רגילות, ובלבד שלא יציע את המשנת. אית דבעי מימר: ובלבד שלא יזכיר זכרות.

רבי זעירא בעי קומזי רבי יסא: לית רבי פשט ביי? עם רבי בין פירקיא בליליא? אמר ליה: אין.

רבי חייה בר אבא פשט עם רבי נחמיה בריה פירקיה בליליא. בההיא צפרא הוה מר: מה דאית ליה עבידא יזיל ועביד.

מעשה באחד שעמד לקרות בתורה בנציבין. בין שהגיע להזכרה – התחיל מגמגם בה. אמר לו רבי יהודה בן בתיירה: פתח פיה ויאירו דבריה, שאין דברי תורה מקבלין טומאה!

אמר רבי יעקב בר אחא: ונחגין תמן ברבי אלעאי בראשית הגז, וברבי יאשיה בבלאי הפרס, וברבי יהודה בן בתיירה בכעלי קריין.

ברבי אלעאי בראשית הגז, דתנא: רבי אלעאי אומר: אין ראשית הגז אלא בארץ.

ברבי יאשיה בבלאים, דתני: רבי יאשיה אומר: לעולם אינו חייב עד שיוזע חפה ושעורה והרצן בכפולת יד.

ברבי יהודה בן בתיירה בכעלי קריין, דתני: רבי יהודה אומר: אין דברי תורה מקבלין טומאה.

רבי יוסי בר הלפתא הוה אתי באיסקמטא בליליא, והוה חמרא מהלך בתריה על חד בית שיח. אמר ליה: הוה גברא: בעי מסחי. אמר ליה: לא תספן בנפשך. אמר ליה: מן גדה ומן אשת איש הוה גברא בעי למיסחי. אפילו בן אמר ליה: לא תספן בנפשך. בין דלא שמע ליה. אמר ליה: ייחות הוה גברא ולא יסוק, וכן הוות ליה. רבי יוסי בן יוסי הוה אתי

[דף כ"ז ע"א]

באיילפא, חמא חד קטר גרמיה בחבלא מייחות ומיסחי. אמר ליה: לא תספן בנפשך. אמר ליה: הוה: מיכל בעינא. אמר ליה: אביל. הוה גברא בעי מישתה. אמר ליה: שתי.

בין דמטון ללמינה, אמר ליה: תמן לא שרית לך אלא בגין סכנתא דנפשא. ברם הכא אסור לתהוא גברא למיטעם בלום עד שעתא דיסחי.

אמר רבי יצאי: שמעתי שמקילין ומחמירין בה, וכל המוקמיר בה – מאריך ימים בטובה. מקילין בה – לרחוץ במים שאובין, מחמירין בה – לטבול במים חיים.

הלכה ה'

מתני' היה עומד בתפלה ונזכר שהוא בעל קרי – לא יפסיק, אלא יקצר. ירד לטבול, אם יכול לעלות ולהתפסות ולקרות עד שלא תגין החמה, יעלה ויתבטח ויקרא. ואם לאו – יתבטח במים ויקרא.

לא יתבטח לא במים הרעים, ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהן ומן הצואה? ארבע אמות.

גמרא מתניתא – ברבים. אבל בינו לבין עצמו – יפסיק, וברבי מאיר. ברם ברבי יהודה, אפילו בינו לבין עצמו – אינו מפסיק.

בשאינו לו מים לטבול. אבל יש לו מים לטבול – אף רבי יהודה מודה שהוא מפסיק.

הולה ששימש מיפתו, אמר רבי אמי: אם הוא גרם לעצמו – יטבול וימות. ואם באונס – אין מטריחים עליו.

רבי חגי בשם רבי אבא בר זבדי: בין כך ובין כך – אין מטריחים עליו.

הולה מרגיל – צריך תשעה קבין. בריא מרגיל – צריך ארבעים סאה. הולה מאונס – אין מטריחים עליו. בריא מאונס – צריך תשעה קבין.

רבי זבדי בריה דרבי יעקב בר זבדי בשם רבי יונה: עיר שמעיניה רחוק – הרי זה קורא את שמע ויורד וטבול ועולה ומתפלל. אם הוא אדם מסוים – עשו אותו פמעיין רחוק.

פיסקא. **ואם לאו, יתבטח במים ויקרא.** מתניתא – בעכורים. אבל בצלילין – אסור. ואם הוא יכול לעבור ברגליו – יעבור.

תני: מרחיקים מצואת אדם ארבע אמות, ומצואת פלבים ארבע אמות. ובשעה שהוא נותן לעורות. רבי ירמיה בשם רבי זעורה, נבילה שנשרקה – צריך להרחיק ממנה ארבע אמות.

אמר רבי אבינא: ומתניתא אמרה כן: וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות. אמר רבי אמי: אמר רבי שמאי: תפתר במשרה של פובסין. אמר ליה רבי מנא:

[דף כ"ז ע"ב]

אם במשרה של פובסין, היא תגינן: לא במים הרעים ולא במי המשרה!

תני: קטן שהוא יכול לאכול פזית דגן – פורשים מצואתו וממימי רגליו ארבע אמות. ואם אינו יכול לאכול פזית דגן – אין פורשים לא מצואתו ולא ממימי רגליו ארבע אמות.

בעון קומי רבי אבונה: מפני מה פורשים מצואתו וממימי רגליו ארבע אמות? אמר לון: מפני שמחשבותיו רעות. אמרין ליה: ולא קטן הוא? אמר לון: ולא כתיב (בראשית ח) **פי יצר לב האדם רע מנעריו**. אמר רבי יודן: **מנעריו** כתיב, משעה שהוא ננער ויוצא לעולם.

רבי יוסי בר הנינא אמר: מרהיקין מגללי בהמה ארבע אמות. רבי שמואל בר רב יצחק אמר: ברפס, ובלבד בשל חמור. רבי חייא בר אבא אמר: בכא מן הדרה. לוי אמר: מרהיקין מצואת חזיר ארבע אמות. ותני ג: מרהיקין מצואת חזיר ארבע אמות. ומצואת הנמיה ארבע אמות. ומצואת התרנגולין ארבע אמות. רבי יוסי בר אבון בשם רבי הונא: ובלבד באדומים.

תני: מרהיקין מריח רע ארבע אמות. אמר רבי אמי: מסוף ריח רע – ארבע אמות. תדא דאמר: לאהריו. אכל לפניו – עד מקום שעניו רואות אותו.

בהדא רבי לייא והבריא הוו יתבין קומי פינדקיא ברמשא, אמרין: מהו מימר מיליא דאורייתא? אמר לון: מפיון דאילו הנה ביממא הוינן הקיין מה קומינן, ברם גדון – אסור.

תני: גרף אהד של רעי, ואהד של מים – צריד להרחיק ממנו ארבע אמות. ושלפני הפטה, נתן לתוכו מים כל שהוא – יקרא. ואם לאו – אל יקרא. רבי זבאי אמר: נתן לתוכו רביעית מים – יקרא. ואם לאו – אל יקרא.

ומהו בדי רביעית? רביעית בתוך רביעית. אהד בלי קטן ואהד בלי גדול.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: של אחר המיטה – יקרא, ושלפני המיטה – לא יקרא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אפילו מריקליו עשר על עשר – לא יקרא עד שיכפנו או עד שיניחנו תחת המיטה. רבי יעקב בר אחא בשם רבי חייא בר ווא: הורי רבי חנינה תרתיה בהדא דרבי שמעון בן אלעזר. רבי בנימין בר יפת בשם רבי יוחנן: צואה כל שהוא – מבטלה ברוק.

רבי זעירא, רבי יעקב בר זבדי הוו יתבין, חמוז ציאתה, קם רבי יעקב בר זבדי רקק עלה. אמר ליה רבי זעירא: מן ימא לטינגא.

תיבה שהיא מליאה ספרים – נותנה מראשותי המיטה, ואינו נותנה מרגלות המיטה. רבי אבון בשם רבי הונא: והוא שתהא המיטה גבוהה עשרה טפחים. ובלבד שלא יהו חבלי המיטה נוגעין בתיבה.

הורי רבי יסא במקומיה דרבי שמואל בר רב יצחק, בהדא דרבי הונא.

לא ישמש אדם מיטתו וספר תורה עמו בבית. רבי ירמיה בשם רבי אבהו: אם היה כרוך במטה, או שהיה נתון בחלון שהוא גבוהה עשרה טפחים – מותר.

רבי יהושע בן לוי: עושה לו

[דף כ"ח ע"א]

פיליון.

מסכת יבמות פרק שני

א. כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו? שני אחים בעולם, ומת אחד מהם בלא ולד, ועמד השני ולא הספיק לעשות מאמר בה עד שנולד להן את, ואחר כך מת, הראשונה - יוצאת משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה - או חולצת או מתיבמת. עשה בה מאמר, ולא הספיק לכנסה עד שנולד להם את, ואחר כך מת. או שנולד להם את ועשה בה מאמר, ולא הספיק לכנסה עד שמת הראשון, הראשונה - יוצאת משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה - חולצת ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר: ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. אם חלץ לבעלת מאמר - לא נפטרה צרתה. כנסה ומת, ואחר כך נולד לו את, או שנולד לו את ואחר כך כנסה ומת - שתייהן פטורות מן החליצה ומן היבום; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: הואיל ובא ומצאה בהתר ולא עמדה עליו שעשה אחת באסור - מיבם לאיזו מהן שירצה, או חולץ לאיזו מהן שירצה:

ב. איזו הוא מאמר? 'הרי את מקדשת לי בכסף בשוה כסף ובשטר'. איזוהו 'שטר'? 'אני פלוני בן פלוני מקבל אני עלי פלונית יבמתי לזון ולפרנס כראוי, ובלבד שתהא כתבתה על נכסי בעלה הראשון'. כשם שהקדושין אין קונין באשה אלא מדעת שניהם, כך מאמר אין קונה ביבמה אלא מדעת שניהם. מה בין קדושין למאמר? שהקדושין - גומרין, ומאמר - אין גומר:

ג. העריות שאמרו: 'אינן כאשתו לכל דבר' - אין להם כתבה, לא פרות, לא מזונות, לא בלאות. ואין זכאי, לא במציאתה, ולא במעשה ידיה, ולא בהפרת נדריה. אין יורשה, ואין מטמא לה, אין לו בה קדושין, ואין צריכה הימנו גט, היא פסולה, והולד ממזר. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט - הרי הן כאשתו לכל דבר, ויש לה כתבה ופרות ומזונות ובלאות, וזכאי

במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. יורשה, ואין מטמא לה. יש בה קדושין, וצריכה הימנו גט, היא פסולה, והולד פסול. שניות מדברי סופרים - אינן כאשתו לכל דבר, אין לה כתבה, לא פרות, ולא מזונות, ולא בלאות. ואין זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה, אין יורשה, ומטמא לה, יש לו בה קדושין, וצריכה הימנו גט, והיא כשרה, והולדה כשר, וכופין אותו להוציא. רבי יהודה אומר: אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט - אסור מצוה. שניות - מדברי סופרים. אסור קדשה - אין להם קדושין. אמר רבי שמעון בן אלעזר: מפני מה אמרו: 'אלמנה לכהן גדול - יש לה כתבה'? מפני שהוא כשר והיא פסולה. וכל מקום שהוא כשר והיא פסולה - קנסו אותו לתן לה כתבה. ומפני מה אמרו: 'שניות מדברי סופרים - אין להן כתבה'? מפני שהוא כשר והיא כשרה, וכל מקום שהוא כשר והיא כשרה - קנסו אותה כתבה, כדי שתהא קלה בעיניו להוציאה. רבי יוסי אומר: הללו דברי תורה, ודברי תורה - אין צריכין חזוק. והללו דברי סופרים, ודברי סופרים - צריכין חזוק. דבר אחר: זו - הוא הרגילה להנשא לו, וזו - הרגילה את עצמה שתנשא לו:

ד. יש חולצות או מתיבמות, מתיבמות ולא חולצות, חולצות ולא מתיבמות, לא חולצות ולא מתיבמות. העריות שאמרנו: 'לא חולצות ולא מתיבמות' - מוסיף עליהן אשת סריס חמה, ואשת אנדרוגינוס, ואשת את מאם, ואשת גר, ואשת עבד משחרר, ואילונית - לא חולצות ולא מתיבמות. החרשת והשוטה - מתיבמות ולא חולצות. אסור מצוה ואסור קדשה - חולצות ולא מתיבמות. עקרה וזקנה ושאר כל הנשים - או חולצות או מתיבמות. יש או חולצין או מיבמין, מיבמין ולא חולצין, חולצין ולא מיבמין, לא מיבמין ולא חולצין. העריות שאמרנו: 'לא מיבמין ולא חולצין' - מוסיף

עליהן סריס חמה ואנדורוגינוס, ואח מאם, וגר ועבד משחרר - לא חולצין ולא מיבמין. החרש והשוטה - מיבמין ולא חולצין. פצווע דכא וכרות שפכה, סריס אדם וזקן - חולצין ולא מיבמין. ושאר כל אדם - או חולצין או מיבמין:

מסכת יבמות פרק שלישי

א. שניות מדברי סופרים: אם אמו, ואם אביו, אשת אבי אביו, ואשת אבי אמו, ואשת האב מן האם, ואשת אחי האב מן האב, וכלת בנו, וכלת בתו. מתר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו, ואסור בבת חורגו. וחורגו - מתר באשתו ובתו ואשת חורגו. זאת אומרת לו: אני - מתרת לך, ובתי - אסורה לך:

ב. אחרותה כשהיא יבמתה - או חולצת או מתיבמת. כיצד? בתו מאנוסתו נשואה לאחיו, ולה אחות מאם, ומאיש אחר נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת. בת בתו נשואה לאחיו, ובת אשתו נשואה לאחיו, ובת בת אשתו נשואה לאחיו, ולה אחות מאב, ומאיש אחר, נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת. בת בנו נשואה לאחיו, ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת. חמותו ואם חמותו, ואם חמיו, נשואה לאחיו ולה אחות, בין מאב בין מאם, נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצות או מתיבמות. אחרות מאמו, אחרות אמה מאמה, ואחרות אשתו מאמה נשואה לאחיו, ולה אחות מאב ומאשה אחרת נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת. אחרות אמו מאביה, ואחרות אשתו מאביה נשואה לאחיו, ולה

אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת. אשת אחיו מאמו, ואשת אחיו שלא היה בעולמו, וכלתו נשואה לאחיו, ולה אחרות, בין מן האב ובין מן האם, נשואה לאחיו השני, ומת בלא ולד - או חולצת או מתיבמת:

ג. שאלו את רבי אליעזר: ממזר מהו לירש? אומר להם: מהו לחלץ? ומהו לחלץ? אומר להם: מהו לירש? אומר לו: מהו לסוד את ביתו? אומר להם: מהו לסוד את קברו? אומר לו: מהו לסוד את קברו? אומר להם: מהו לסוד את ביתו? אומר לו: מהו לגדל כלבים? אומר להם: מהו לגדל חזירים? מהו לגדל חזירים? אומר להם: מהו לגדל תרנגולים? מהו לגדל תרנגולים? אומר להם: מהו לגדל בהמה דקה? מהו לגדל בהמה דקה? אומר להם: מה להציל את הרועה מיד הזאב? מהו להציל את הרועה מיד הזאב? אומר להם: דומה אני שלא שאלתם אלא על הכבשה. ואת הכבשה מהו להציל? אומר להן: דומה שלא שאלתם אלא על הרועה פלוני מהו לעולם הבא? ופלוני מהו לעולם הבא? אומר להם: דומה אני שלא שאלתם אלא על פלוני. ופלוני מהו לעולם הבא? ולא שהיה רבי אליעזר מפליגן בדברים, אלא שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מימיו.

מסכת יבמות פרק רביעי

א. שני נכרים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיו קדש, וזה אינו יודע לאיו קדש - זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהן - השני אסור בשתייהן. מתה אחת

1 מהו לעולם הבא? אומר להם: דומה שלא שאלתם אלא על פלוני ופלוני מה לעולם הבא. ופלוני מהו וכו' (הגהות הב"ח).

השבויה - הרי זה לא יכנס. ואם כנס - לא יוציא.

ד. המביא גט ממדינת הים, ואמר: 'בפני נכתב בפני נחתם' - לא ישא את אשתו. 'מת', 'הרגתיו', 'הרגנוהו' - לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר: 'הרגתיו' - לא תנשא אשתו. 'הרגנוהו' - תנשא אשתו. אמרו לו: מעשה בלסטים אחד שנתפס בקפוטקיא, והיה יוצא להרג, ואמר: צאו ואמרו לאשתו של שמעון בר כהנא: 'אני הרגתיו בכניסתו ללוד, ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו. אמר להם: משם ראיה? שלא אמר אלא 'הרגנוהו'.

ה. הנטען על אשת איש, והוציאה על ידו, ונתגרשה מתחת ידי אחר - הרי זה לא יכנס. ואם כנס - לא יוציא. הנטען מן האשה - לא ישא אמה ובתה ואחותה, אם כנס - לא יוציא. גר ועובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל, אף על פי שחזרו, עובד כוכבים ונתגרר, עבד ונשתחרר - הרי זה לא יכנס. ואם כנס - לא יוציא. ישראל הבא על השפחה, ועל העובדת כוכבים, אף על פי שחזרה, שפחה ונשתחררה, עובדת כוכבים ונתגררה - הרי זה לא יכנס. ואם כנס - לא יוציא. [אמרו לו לרבי יהודה: מעשה בלסטים אחד שנתפס בקפוטקיא, ויצא להרג, ואמר: צאו ואמרו לאשתו של שמעון בר כהנא - אני הרגתיו בכניסתו ללוד, ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו. אמר להם: משם ראיה? שלא אמר אלא 'הרגנוהו'. הפודה את השבויה - מתר לישא אותה. המעיד על השבויה - הרי זה לא יכנס, ואם כנס - לא יוציא].²

ו. חכם שאסר את האשה בנדר על בעלה - הרי זה לא ישאנה. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שלא היתה לו אשה,

מקח - שניהן אסורין בשניה. מתו, ולהן אח - אחד חולץ את שתייהן. שני אחין חולצין את שתייהן. אם קדמו וכנסו - יוציאו. מי שקדש אחת משתי נכריות ואין ידוע איזו קדש, כונס את שתייהן, מת ולו אח אחד כונס את שתייהן. שני אחין כונסין את שתייהן. שני אחים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיזו קדש וזה אינו יודע לאיזו קדש, זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהם - השני אסור בשתייהן. מתה אחת מהן - שניהן אסורין בשניה. מתו ולהן אח, אחד חולץ את שתייהן. שני אחין - שניהם חולצין את שתייהן. ואם קדמו וכנסו - יוציאו. שני נכרים שקדשו שתי נכריות, זה אין יודע לאיזו קדש וזה אינו יודע לאיזו קדש, זה נותן שני גטין וזה נותן שני גטין. מת אחד מהם - השני מתר בשתייהן. מתה אחת מהן - שניהן מתרין בשניה. ביצד יעשו? אחד נותן גט ואחד כונס. מתו, לזה אח ולהן אח, זה חולץ לזו והלז מיבם, וזה חולץ לזו והלז מיבם. אם קדמו וכנסו - יוציאו. מי שקדש אחת משתי נכריות, ואינו יודע איזו קדש - כונס את שתייהן. מת ולו אח - אחד כונס את שתייהן. שני אחים - כונסין את שתייהן, מצוה בגדול ליבם ולא לגדולה להתיבם, אלא מיבם לאיזה שירצה.

ב. בור הקרוב לאמה - מתמלא ראשון. אם קדם שני ומלא - הרי זה זריז ונשכר. קדם זה והעביר אמת המים על גבי בורו של חברו - הרי זה זריז ונשכר.

ג. האומר לחברו: 'צא וקדש לי אשה פלונית'; הלך וקדשה לעצמו. 'צא וקח לי מפלוני'; והלך וקח לעצמו - מה שעשה עשוי. אלא שנהג דרך רמיות. הפודה את השבויה - מתר לישא אותה. המעיד על

² קטע זה אינו בנסחת הספרים, והצג כאן על

פי הגהות הגר"א.

או שְׁהִיָּה לוֹ וַגֵּרְשָׁהּ מִפְּנֵי זֶה, אֲבָל אִם הִיָּה לוֹ אִשָּׁה וּמֵתָהּ - מִתָּר לִישָׁאָנָה. וְכֵלֶן שְׁנֹשְׂאוֹ לְאַחֲרִים וּמָתוּ - מִתְּרוֹת לְנִשְׂאָ לָהֶן, וְכֵלֶן שְׁהִיָּה לָהֶם נִשְׂמִים וּמָתוּ - מִתְּרִין לְנִשְׂאָ לָהֶן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כֻּלָּם שְׁנֹשְׂאוֹ לְאַחֲרֵיהֶם וּמָתוּ - מִתְּרוֹת לְהִתְיַבֵּם לָהֶן, עֵדִים הִתְחַתְּמִים עַל שְׂדֵה מִקַּח וְעַל גִּט אִשָּׁה - לֹא חָשְׂשׁוּ חֻקִּים לְדַבֵּר זֶה.

ז. חָכֵם שָׂדָן אֶת הַדִּין, טָמֵא וְטָהֵר, אָסֵר וְהִתִּיר, וְכֵן הָעֵדִים שֶׁהֵעִידוּ - הָרִי אֵלּוֹ מִתְּרִין לָקַח. אֲבָל אָמְרוּ חֻקִּים: הִרְחַק מִן הַכַּעֲזוֹר וּמִן הַדּוֹמָה לַכַּעֲזוֹר. יֵשׁ זָרִיז וְנִשְׁכָּר, יֵשׁ זָרִיז וְנִפְסָד, שְׁפָל וְנִשְׁכָּר, שְׁפָל וְנִפְסָד, שְׁפָל לְעָרֵב שַׁבָּת, לְשַׁבָּת, לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת, לְעָרֵב שַׁבִּיעִית, לְשַׁבִּיעִית, לְמוֹצָאֵי שַׁבִּיעִית, לִימֵי חוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד. וְכֵל מְקוּם שֵׁישׁ בּוֹ נִדְנוּד עֲבָרָה - הָרִי זֶה שְׁפָל וְנִשְׁכָּר.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פָּרָק חֲמִישִׁי

א. אַרְבַּעַה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת וּמָתוּ, הַנִּשְׂוֹאִין אֶת הָאֲחִיוֹת - הָרִי אֵלּוֹ חוּלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבָּמוֹת. וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ - יוֹצִיאֻהוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר - בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: יִקְיָמוּ, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יוֹצִיאֻהוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יִקְיָמוּ. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: קַל לָהֶם לְבֵית הֵלֵל בְּדַבְּרָא זֶה, שְׂבִית שְׂמַאי אוֹמְרִים: יוֹצִיאֻהוּ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יִקְיָמוּ. הֵיטָה אַחַת מֵהֶן חָמוֹת לְאַחַד מֵהֶן - אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֲוֹתָהּ. וְהַשְּׂנִי - אָסוּר בְּשִׁתְיָהּ. נִמְצָא, הָאָסוּר - מִתָּר, וְהַמִּתָּר - אָסוּר. הֵיטָה אַחַת מֵהֶן חָמוֹת לָזֶה, וְהַשְּׂנִיָּה חָמוֹת לָזֶה - זֶה אָסוּר בְּחָמוֹתוֹ וּמִתָּר בְּחָמוֹת אַחֲיוֹ. וְזֶה אָסוּר בְּחָמוֹתוֹ וּמִתָּר בְּחָמוֹת אַחֲיוֹ. זֶהוּ שְׂאֲמָרוֹ - הָאָסוּרָה לָזֶה - מִתָּרָת לָזֶה, וְהָאָסוּרָה לָזֶה - מִתָּרָת לָזֶה. הֵיטָה אַחַת מֵהֶן חָמוֹת לְשֵׁנֵיהֶם, זֶה אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֲוֹתָהּ, וְזֶה אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֲוֹתָהּ, הָיוּ שְׂתִיָּהּ חָמוֹת לְאַחַד מֵהֶן, הַשְּׂנִי - מִתָּר בְּשִׁתְיָהּ. זֶה הַכֻּלָּל, כֹּל זְמַן שְׂאִין רְאוּיוֹת לוֹ מִשּׁוּם אָסוּר עֲרוּהָ לוֹ, מִשּׁוּם (וַיִּקְרָא יח, יח): "וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ",

אִם הָיוּ אָסוּרוֹת לוֹ מִשּׁוּם אָסוּר עֲרוּהָ אַחֲרָת - אָסוּר בָּהּ וּמִתָּר בְּאַחֲוֹתָהּ.

ב. שְׁלֹשָׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת, או אִשָּׁה וּבִתָּהּ, או אִשָּׁה וּבֵת בְּנָהּ, או אִשָּׁה וּבֵת בִּתְהָ - הָרִי אֵלּוֹ חוּלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבָּמוֹת. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר אֶת שְׂתִיָּהּ מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבּוּם.

ג. שְׁלֹשָׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת וְאַחַד פְּנוּי, מִת אַחַד מִבְּעֵלֵי אֲחִיוֹת, וְעָמַד הַפְּנוּי הַזֶּה וְכָנְסָהּ, וְאַחַר כֵּךְ מִת אַחֲיוֹ הַשְּׂנִי, אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְהִלְזוּ תִצָּא מִשּׁוּם אַחֲוֹת אִשָּׁה. שְׁלֹשָׁה אַחִים, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת וְאַחַד פְּנוּי, מִת אַחַד מִבְּעֵלֵי אֲחִיוֹת, עָמַד פְּנוּי הַזֶּה וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מְאֹמֵר בִּיבֻמְתּוֹ עַד שְׁמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קַיָּם, וְאַחַר כֵּךְ מִת. עָשָׂה בָּהּ מְאֹמֵר וְלֹא הִסְפִּיק לְכָנְסָהּ עַד שְׁמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קַיָּם, וְאַחַר כֵּךְ מִת, כָּנְסָהּ וּמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קַיָּם וְאַחַר כֵּךְ מִת - הָרִי זֶה פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבּוּם. שְׁלֹשָׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת, וְאַחַד נְשׂוּי נְכָרִית, מִת אַחַד מִבְּעֵלֵי אֲחִיוֹת, עָמַד נְשׂוּי נְכָרִית וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מְאֹמֵר בִּיבֻמְתּוֹ עַד שְׁמֵת, נְכָרִית זֶה - או חוּלְצָת או מִתְיַבָּמָת. עָשָׂה בָּהּ מְאֹמֵר וְלֹא הִסְפִּיק לְכָנְסָהּ עַד שְׁמֵת, נְכָרִית זֶה - חוּלְצָת וְלֹא מִתְיַבָּמָת. כָּנְסָהּ וְאַחַר כֵּךְ מִת, נְכָרִית זֶה - פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבּוּם. מִת נְשׂוּי נְכָרִית, עָמַד אַחַד מִבְּעֵלֵי אֲחִיוֹת, וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מְאֹמֵר בִּיבֻמְתּוֹ עַד שְׁמֵת, נְכָרִית זֶה - או חוּלְצָת או מִתְיַבָּמָת. עָשָׂה בָּהּ מְאֹמֵר, וְלֹא הִסְפִּיק לְכָנְסָהּ עַד שְׁמֵת, נְכָרִית זֶה - חוּלְצָת וְלֹא מִתְיַבָּמָת. כָּנְסָהּ וְאַחַר כֵּךְ מִת, נְכָרִית זֶה - פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבּוּם. שְׁלֹשָׁה אַחִין, שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׂוֹאִין שְׂתֵי אֲחִיוֹת, וְאַחַד נְשׂוּי נְכָרִית, מִת אַחַד מִבְּעֵלֵי אֲחִיוֹת, עָמַד נְשׂוּי נְכָרִית וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מְאֹמֵר בִּיבֻמְתּוֹ עַד שְׁמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קַיָּם, וְאַחַר כֵּךְ מִת נְשׂוּי נְכָרִית, נְכָרִית זֶה - או חוּלְצָת או מִתְיַבָּמָת. עָשָׂה בָּהּ מְאֹמֵר, וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מְאֹמֵר בִּיבֻמְתּוֹ, עַד שְׁמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קַיָּם, וְאַחַר כֵּךְ מִת, נְכָרִית זֶה - חוּלְצָת

שמונה. אם אינן נדות - חִיבִין אַרְבַּע. הֵיזְ הֵם גְּדוּלִים וְהֵן קִטְנוֹת - הֵן חִיבִין שְׁנַיִם. הֵן גְּדוּלוֹת וְהֵם קִטְנִים - הֵן חִיבוֹת אַרְבַּע. אִם הַשִּׁיאָן אֲבִיהֶן - חִיבִין שְׁמוֹנֶה. הֵיזְ אַחַד גְּדוּל וְאֶחָד קִטָּן, הַנּוֹבְעֵלֵת לְקִטָּן - חִיבֵת, שְׁהִיא אֲשֶׁתוֹ שֶׁל גְּדוּל. וְהַנּוֹבְעֵלֵת לְגְּדוּל - פְּטוּרָה שְׁהִיא אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קִטָּן.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פָּרָק שִׁישִׁי

א. הַעוֹשֶׂה מֵאָמֵר בִּיבְמִתּוֹ וְנִמְצָא מַעֲבֵרֵת וְיָלְדָה, בְּזִמְן שֶׁהוּלָד שֶׁל קִימָא - אֵין מֵאָמְרוֹ מֵאָמֵר. הוּא מֵתֵר בְּקִרְבוּתֶיהָ וְהִיא מֵתֵרֵת בְּקִרְבוּיָהּ, וְלֹא פְסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא - מֵאָמְרוֹ מֵאָמֵר, הוּא אֲסוּר בְּקִרְבוּתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְבוּיָהּ, וּפְסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. הַכּוֹנֵס אֶת יְבָמִתּוֹ וְנִמְצָא מַעֲבֵרֵת וְיָלְדָה, בְּזִמְן שֶׁהוּלָד שֶׁל קִימָא - יוֹצִיא, וְחִיבִין בְּקִרְבָּן. אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא - יָקִים. סָפֵק שֶׁהוּא בֶן קִימָא סָפֵק שְׁאִינוֹ בֶן קִימָא - מְטִילִין עָלָיו שְׁנֵי חוֹמְרִין. סָפֵק בֶן תְּשַׁעָה לְרֵאשׁוֹן, סָפֵק בֶן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן - הוּלָד הֵרֵאשׁוֹן כְּשֶׁר לַעֲשׂוֹת כֹּהֵן גְּדוּל, וְהַשְּׁנִי מִמּוֹר בְּסָפֵק. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: אֵין מִמּוֹר בְּסָפֵק. הַעוֹשֶׂה מֵאָמֵר בִּיבְמִתּוֹ, וְנִמְצָא מַעֲבֵרֵת - הֵרִי זוֹ לֹא תִנָּשֵׂא צָרָתָהּ, עַד שֶׁיּוֹדַע שֶׁהוּא עֶבֶר שֶׁל קִימָא, שְׁאֵין הוּלָד פּוֹטֵר עַד שֶׁיֵּצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם.

ב. שוֹמֵרֵת יָבָם שְׁמֵתָהּ - מֵתֵר בְּאִמָּהּ, מֵהָ הִיא לְמִזְוֹנוֹת? כָּל זִמְן שֶׁנִּתְחַיֵּב הַבַּעַל - אֵין הַיְבָמִין חִיבִין. לֹא נִתְחַיֵּב הַבַּעַל - אֵין הַיְבָמִין חִיבִין. הַכּוֹנֵס אֶת יְבָמִתּוֹ - זָכָה בְּנִכְסֵי אַחִיו. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, אִם יֵשׁ שָׁם אָב - הַנִּכְסִין שֶׁל אָב, אִם אֵין שָׁם אָב - הַנִּכְסִים שֶׁל אַחִיו.

ג. אַרְבַּעַת חִיבִין מִן הַתּוֹרָה, וְאַרְבַּעַת שְׁנֵיהָ לֶהֱן. אֲבִיו, וּבְנוֹ, אַחִיו וּבֶן אַחִיו - הֵרִי אֵלוֹ חִיבִין עָלֶיהָ. אָבִי אֲבִיו וְאָבִי אִמּוֹ, בֶּן בְּנוֹ וּבֶן בְּתוֹ - הֵרִי אֵלוֹ שְׁנֵיהָ לֶהֱן. חֹמֵר בְּגֵרוּשָׁה שְׁאֵין בְּחִלּוּצָהּ, וְחֹמֵר בְּחִלּוּצָהּ שְׁאֵין בְּגֵרוּשָׁה, גְּרוּשָׁה - מֵתֵרֵת לְחֹזֵר לְמַגְרָשׁ,

וְלֹא מֵתֵיבָמֵת. כְּנֶסֶה, וּמֵתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קַיִם, וְאַחַר כֶּף מֵת - שְׁתִּיחֶן פְּטוּרוֹת מִן הַחִלּוּצָהּ וּמִן הַיְבּוּם. מֵת נָשׁוּי נְכָרִית, עִמָּד אַחַד מִבְּעֵלֵי אַחֲיוֹת, וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת מֵאָמֵר בִּיבְמִתּוֹ עַד שְׁמֵתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קַיִם, וְאַחַר כֶּף מֵת - שְׁתִּיחֶן אוֹ חוֹלְצוֹת אוֹ מֵתֵיבָמוֹת. עֲשֵׂה בָּהּ מֵאָמֵר וְלֹא הִסְפִּיק לְכַנְסָה עַד שְׁמֵתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קַיִם, וְאַחַר כֶּף מֵת - שְׁתִּיחֶן חוֹלְצוֹת וְלֹא מֵתֵיבָמוֹת. כְּנֶסֶה וּמֵתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קַיִם, וְאַחַר כֶּף מֵת, בִּיאָתָהּ אוֹ חִלּוּצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֵן פּוֹטֵרֵת אֶת צָרָתָהּ. אֵיזְהוֹ סָפֵק קְדוּשִׁין? קְדוּשָׁה בְּדָבָר, סָפֵק יֵשׁ בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה סָפֵק אֵין בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה.

ד. שְׁלֹשָׁה אַחִין נְשׂוּאִין שְׁלֹשׁ נָשִׁים נְכָרִיות, וּמֵת אַחַד מֵהֶם, וְעֲשֵׂה בָּהּ שְׁנֵי מֵאָמֵר וּמֵת - הָאֶחָת חוֹלְצַת וְלֹא מֵתֵיבָמֵת, זוֹ הִיא צָרַת אֲשֶׁת אַחַ מֵאָב - שְׁחוֹלְצַת וְלֹא מֵתֵיבָמֵת; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִיבָם לְאִיזוֹ שִׁירְצָה וְחוֹלֵץ לְשִׁנְיָהּ. וּבִלְבָד שְׁתַּקְדִּים בִּיאָה לְחִלּוּצָהּ. כְּנֶסֶה וְאַחַר כֶּף מֵת - בִּיאָתָהּ אוֹ חִלּוּצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֵן פּוֹטֵרֵת צָרָתָהּ.

ה. שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחֲיוֹת, וּמֵת אַחַד מֵהֵן, וְאַחַר כֶּף מֵתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל שְׁנֵי - הֵרִי זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית, הוּאִיל וְנִאֲסָרָה עָלָיו שְׁעָה אַחַת. אִם בָּא עָלֶיהָ - חִיב עָלֶיהָ מִשׁוּם אֲשֶׁת אַחַ וּמִשׁוּם אַחֲיוֹת אִשָּׁה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: אֵינוֹ חִיב אֲלֵא מִשׁוּם אֲשֶׁת אַחַ בְּלִבָּד.

ו. זָר שֶׁשָּׁמַשׁ בְּשִׁבְתָּ בְּמַקְדָּשׁ, וּבַעַל מוֹם שֶׁשָּׁמַשׁ בְּטַמְאָה - חִיב מִשׁוּם זְרוּת, וּמִשׁוּם שִׁבְתָּ, וּמִשׁוּם מַקְדָּשׁ, וּמִשׁוּם טַמְאָה; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵינוֹ חִיב אֲלֵא מִשׁוּם זְרוּת, וּמִשׁוּם בַּעַל מוֹם בְּלִבָּד.

ז. שְׁנַיִם שֶׁקְדָּשׁוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים, וּבִשְׁעַת כְּנִיסָתָם לְחַפְּהָ, הַחֲלִיפוּ אֶת שֶׁל זֶה לְזֶה, וְאֶת שֶׁל זֶה לְזֶה - הֵרִי אֵלוֹ חִיבִין. שֵׁשׁ עֲשָׂרֵה חֲטָאוֹת: מִשׁוּם אַחִים, וּמִשׁוּם אַחֲיוֹת, וּמִשׁוּם נְדוּת, וּמִשׁוּם אֲשֶׁת אִישׁ. אִם אֵינָן אַחִים - חִיבִין שְׁתֵּים עֲשָׂרֵה. אִם אֵינָן אַחֲיוֹת - חִיבִין

לפיקך חייב על קרובותיה. חלוצה – אסורה לחזור לחלוץ, לפיקך פטור על קרובותיה.

ד. שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה, או שקדשה היא את עצמה, משום רבי יהודה בן בתירה אמרו, ואמרים לו: המתן עד שיצעה אחיך מעשה, או עד שתחלץ או עד שתתיבם. מת המקדש – המיבם חולץ שתייחן. מת המיבם – המקדש מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו בחליצה. משום רבי אליעזר אמרו: מוציא את אשתו, חולץ ליבמתו, מתה יבמתו – כונס את אשתו.

ה. מי שהיה נשוי שתי נשים ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת את צרתה, היתה אחת מהן אסורה לאחד מן האחים אסור ערוה, וחלץ לה – לא עשה כלום, ולא פטר את צרתה, אלא היא או צרתה מתיבמת לשאר אחים. היתה אסור מצוה ואסור קדשה, חלץ לה או בא עליה – נפטרה צרתה.

ו. המחזיר את גרושתו משנשאת, הנושא את חלוצתו, והנושא את קרובת חלוצתו – אין לו בה קדושין, ואין צריכה הימנו גט, היא פסולה והולד פסול; דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים: יש לו בה קדושין, וצריכה הימנו גט. היא כשרה והולד כשר – כופין אותו להוציא.

ז. הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה, או שהיה לה כעס מבעלה, או שהיה בעלה זקן או חולה, או שהלך בעלה למדינת הים, או שהיה בעלה חבוש בבית האסורים. המפלת לאחר מיתת בעלה, עקרה, זקנה, אילונית, וקטנה שאינה ראויה לילד – צריכה להמתין שלשה חדשים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מתר להתארס ולהנשא מיד. אמר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: אני שמעתי בכרם ביבנה, שכל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהיו להן שלשה חדשים. הגיורת, והשבוייה, והמשחררת – צריכה להמתין שלשה חדשים; דברי רבי יהודה. רבי יוסי מתיר לנשא מיד. וכן היה

רבי יוסי אומר: כל הנשים יתארסו, חוץ מאלמנה שלושים יום מפני האבול, וכלן לא ינשאו עד שיהיו להן שלשה חדשים. היבמה שחלצו לה אחין בתוך שלשה חדשים – צריכה להמתין שלשה חדשים. שלשה חדשים שאמרו – לאחר מיתת בעלה, ולא לאחר חליצת יבמה.

ח. המשליש גט לאשתו, ואמר לו: 'אל תתנהו לה, אלא לאחר שלשה חדשים', כיון שהגיע גט לידה – מתרת לנשא מיד, ואינו חושש שמא גט ישן הוא. בת כהן שנשאת לישראל ומת בעלה – אוכלת בתרומה לערב, ואינה חוששת שמא מעברת היא.

ט. יבמה, כל שלשה חדשים הראשונים – נזונית משל בעלה. לאחר שלשה חדשים – אינה נזונית, לא משל בעלה, ולא משל יבמה. אם עמד יבמה בבית דין וברח – הרי זו נזונית מנכסיו. מעשה באחד שבא לפני רבי יוסי, אמר לו רבי: מהו לחלץ בתוך שלשה חדשים, קרא עליו מקרא הזה (דברים כה, ז): "ואם לא יחפץ האישי לקחת" וגו', הראוי ליבום – ראויה לחליצה. בתוך שלשה חדשים, הואיל ואין ראוי ליבום – אינו ראויה לחליצה. היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם, עד שיהיו לה שלשה חדשים, וכשם שאין אומרים לו ליבם, כך אין אומרים לו לחלץ. ומעשה בחיפה, באחת, שהלך בעלה למדינת הים, והיה לו שומרת יבם ולו אח קטן, משום רבי אליעזר בן רבי צדוק אמרו: תחלץ שמא יארע בו דבר, ונמצאת זקוקה לקטן. וחכמים אומרים: כשם שאין אומרים לו ליבם – כך אין אומרים לו לחלוץ. יפת תאר – התורה נתנה לה שלושים יום. אבל אמרו חכמים: צריכה להמתין שלשה חדשים, מפני תקון הולד. רבי שמעון בן אלעזר היה מביאו מן המקרא, שנאמר (דברים כא, יג): "ירח ימים ואחר כן" וגו'.

י. אבא שאול אומר: הבא על יבמתו לשם נוי, לשם נכסים, רואין אותו כאלו פגע

בערונה, וקרוב הולך להיות ממזר. וחכמים אומרים: "יבמה יבא עליה" (דברים כה, ה) – מפל מקום. היה רבי מאיר אומר: לא יבא אדם על יבמתו עד שתגיע לפרקה, וכן צרות וכן עריות – לא ינשא ולא יתארסו עד שיגיעו לפרקן, שמא נמצאו אלו אילונית ונמצאו אלו פסולות. וחכמים אומרים: הרי הן בחזקתן וכשרות; מודה רבי עקיבה באלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, שאף על פי שהיא ב"לא יבא" – אין הולך ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר. מודה רבי שמעון התימני, בהבא על אשתו נדה, שאף על פי שיש בה כרת – שאין הולך ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר.

מסכת יבמות פרק שביעי

ז. העושה מאמר ביבמתו ומת – חולצת ולא מתבימת. רבי שמעון אומר: או חולצת או מתבימת, שאם מאמרו מאמר – תתיבם, שהיא אשתו של ראשון. כיצד מצות יבום? עושה בה מאמר ואחר כך כונסה, כנסה עד שלא עשה מאמר – קנה. העושה מאמר ביבמתו – קנאה לעצמו, ופסלה על ידי אחים, באו עליה אחים ועשו בה מאמר, נתנו גט וחלצו – פוסלים על ידו. העושה מאמר ביבמתו – נפטרה צרתה. הנותן גט ליבמתו – נפטרה היא וצרתה, חלץ לה – נפטרה צרתה. וחכמים אומרים: יש גט אחר גט ומאמר אחר מאמר, מודה רבן גמליאל לחכמים, שיש גט אחר מאמר, ומאמר אחר גט, גט אחר ביאת מאמר, וביאת מאמר אחר ביאת גט. כיצד היה רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט? שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד, ונתן גט לזו וגט לזו. רבן גמליאל אומר: חולץ לראשונה, ואסור בקרובותיה, ומתיר בקרובות שניה. וחכמים אומרים: אסור בקרובות שתייהן, וצריכות שני גטין וחליצה לאחת מהן. כיצד אומר רבן גמליאל אין מאמר אחר מאמר? שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד, ועשה מאמר בזו ומאמר בזו, רבן גמליאל אומר: נותן גט לראשונה וחולץ לה, ואסור בקרובותיה,

ומתיר בקרובות שניה. וחכמים אומרים: נותן גט לשתייהן, ואסור בקרובות שתייהן וחליצה לאחת מהן, וכן אתה אומר בשני יבמין, ויבמה אחת. בעל את זו ובעל את זו. בעל את זו ועשה מאמר לזו, בעל את זו ונתן גט לזו, בעל את זו וחלץ לזו – אין אחר חליצה כלום, חלץ לזו וחלץ לזו, ועשה מאמר בזו, חלץ לזו ונתן גט לזו, חלץ לזו ובעל את זו – אין אחר בעילה כלום. אף על פי שאמרו: 'אין אחר בעילה כלום' – חליצה אחר בעילה פוסלת בכהונה, כיצד? שלש יבמות ויבם אחד, עשה מאמר בזו ובעל את זו, וחזר ועשה מאמר בזו, רבי נחמיה אומר: ראשונה צריכה גט ואין אחר בעילה כלום, מקל וחמר, ומה חליצה שפוסלת בכהונה, חליצה אחר בעילה – אין אחריה כלום, בעילה שאין פוסלת בכהונה – בעילה אחר חליצה, אינו דין שלא יהא אחריה כלום? וחכמים אומרים: צריכות שלשה גטין וחליצה לאחת מהן, אימתי אמרו 'אין אחר בעילה כלום'? בזמן שהיא בתחלה, אינה בתחלה – הרי היא כמאמר.

מסכת יבמות פרק שמיני

א. בן תשע שנים ויום אחד, עמוני ומואבי, מצרי ואדומי, ועובד כוכבים, נתין וממזר שבא על בת כהן, ועל בת לוי ועל בת ישראל – פסלה מן הכהונה. רבי יוסי אומר: כל שזרעו בשר – היא כשרה, וכל שזרעו פסול – היא פסולה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאתה מתיר לשא בתו – אתה מתיר לשא אלמנתו, וכל שאי אתה מתיר לשא בתו – אי אתה מתיר לשא אלמנתו, לזיה שנשבת – בתה כשרה לכהנה, לזים המזהמים באמן – לא חששו להם חכמים. לזיה שנשבת, ושנבעלה בעילת זנות – נותנין לה את המעשר. בת לוי מן הנתניה ומן הממזרת – אין נותנין לה את המעשר. כהן הדיוט שנשא את אילונית – הרי זה מאכילה בתרומה, כהן גדול לא ישא אנוסתו ומפותתו, אבל נושא הוא את

הַמְמַאֲנָתָ, כִּהֵן גְּדוֹל שְׁמַת אַחִיו - חוֹלֵץ, אִם
 יֵשׁ שָׁם אַחִין - אֵין חוֹלֵץ, וּמִפְּנֵי מַה אָמְרוּ:
 'כִּהֵן גְּדוֹל שֶׁעָשָׂה מֵאֲמַר בִּיבְמַתּוֹ לֹא יִכְנַס?'
 שְׂאִין מֵאֲמַר קֹנֵה קֹנֵן גְּמוּר.

ב. לֹא יִבְטַל אָדָם מִפְּרִיָּהּ וּרְבִיָּהּ אֲלֵא אִם כֵּן
 יֵשׁ לוֹ בְּנִים, בְּנֵי בָנִים הֲרִי הֵן כְּבָנִים, מֵת
 אֶחָד מֵהֵן אוֹ שֶׁנַּעֲשָׂה אֶחָד מֵהֵן, סְרִיס - אֵין
 רִשְׁאֵי לְבִטּוֹל. אֵין הָאִישׁ רִשְׁאֵי לִישָׁב שְׁלֵא
 בְּאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה רִשְׁאֵי לִישָׁב שְׁלֵא בְּאִישׁ,
 הָאִישׁ אֵין רִשְׁאֵי לְשִׁתּוֹת כּוֹס עֶקְרִין שְׁלֵא
 יוֹלִיד, וְהָאִשָּׁה רִשְׁאֵה לְשִׁתּוֹת עֶקְרִין שְׁלֵא
 תִּלְד.

ג. הָאִישׁ אֵין רִשְׁאֵי לִישָׁא עֶקְרָה וּזְקָנָה,
 אֵילוֹנִית, קִטְנָה, וְשְׂאִינָה רְאוּיָה לִילְד.
 הָאִשָּׁה רִשְׁאֵה לְהַנְשֵׂא אֶפְלוּ לְסְרִיס, רְבִי
 יְהוּדָה אוֹמַר: הַמְסַרְס אֶת הַזְּכָרִים - תִּיב,
 וְאֶת הַנְּקִבּוֹת - פְּטוּר. רְבִי נִתָּן אוֹמַר, בֵּית
 שְׂמַאי אוֹמְרִים: שְׁנֵי בָנִים כְּבָנָיו שֶׁל מֹשֶׁה,
 שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א כג, טז): "וּבְנֵי מֹשֶׁה
 גִּרְשׁוֹם וְאַלִיעֶזֶר". בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: זָכָר
 וְנִקְבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית ה, ב): "זָכָר
 וְנִקְבָּה בְּרָאִם". רְבִי נִתָּן אוֹמַר, בֵּית שְׂמַאי
 אוֹמְרִים: זָכָר וְנִקְבָּה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: אוֹ
 זָכָר אוֹ נִקְבָּה.

ד. נִשָּׂא אִשָּׁה וְשָׁהָה עִמָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא
 יִלְדָה - אֵינוּ רִשְׁאֵי לְבִטּוֹל, אֲלֵא יוֹצֵא וַיִּתֵּן
 כְּתָבָה, שְׂמָא לֹא זָכָה לְבָנוֹת מִמֶּנָּה, וְאָף עַל
 פִּי שְׂאִין רְאִיָּה לְדַבֵּר - זָכָר לְדַבֵּר, שֶׁנֶּאֱמַר
 (בְּרַאשִׁית טז, ג): "מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ
 אַבְרָם בְּאַרְץ כְּנַעַן", לְפִי דְרַכְנוּ לְמַדְנוּ, שְׂאִין
 יִשְׁבֵּת חוּצָה לְאַרְץ עוֹלָה מִן הַמִּנְיָן.

ה. מִי שֶׁהִיָּה בְּעֵלָה זָקֵן אוֹ חוֹלָה, אוֹ שֶׁהִיָּה
 בְּעֵלָה חִבּוּשׁ בְּבֵית הָאָסוּרִים, אוֹ שֶׁהִלֵּךְ
 בְּעֵלָה לְמַדִּינַת הַיָּם, אוֹ שֶׁחִלְתָּהּ הִיא אוֹ
 שֶׁנִּיחָהּ חִבּוּשִׁים בְּבֵית הָאָסוּרִים - אֵין עוֹלִין
 לוֹ מִן הַמִּנְיָן, גִּרְשָׁה - תִּלְךָ וְתִנְשֵׂא לְאַחֵר,
 שְׂמָא לֹא זָכְתָה לְבָנוֹת מִמֶּנּוּ, וְעַד כַּמָּה
 מִתְּרַת לְהַנְשֵׂא? עַד שְׁלֹשָׁה. יִתָּר עַל כֵּן, לֹא
 תִנְשֵׂא אֲלֵא לְמִי שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. נִשְׂאָת
 לְמִי שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים - תִּצָּא שְׁלֵא

בְּכַתְבָּהּ, מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׂוֵאִיָּה נִשְׂוֵאֵי טְעוֹת. רְבִי
 עֶזְקִיָּא אוֹמַר: כָּל הַשּׁוֹפֵךְ דָּמִים - הֲרִי זֶה
 מְבַטֵּל אֶת הַדְּמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית ט, ו):
 "שׁוֹפֵךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם - דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ". רְבִי
 אֲלֵעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמַר: כָּל שְׂאִינוּ עוֹסֵק
 בְּפְרִיָּהּ וּרְבִיָּהּ - הֲרִי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים וּמִמַּעַט
 אֶת הַדְּמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בְּצִלְם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם וְאִתָּם פָּרוּ וּרְבוּ". בֶּן עֲזַרְיָה
 אוֹמַר: כָּל מִי שְׂאִינוּ עוֹסֵק בְּפְרִיָּהּ וּרְבִיָּהּ -
 הֲרִי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים, וּמְבַטֵּל אֶת הַדְּמוּת,
 שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית ט, ו): "כִּי בְּצִלְם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם" וּכְתִיב (שָׁם ט, ז): "וְאִתָּם
 פָּרוּ וּרְבוּ" וְגו'. אָמַר לוֹ רְבִי אֲלֵעֶזֶר בֶּן
 עֲזַרְיָה: נְאִין דְּבָרִים כְּשֶׁהֵן יוֹצֵאִין מִפִּי
 עוֹשִׂיָהֶן, יֵשׁ נְאֻה דּוֹרֵשׁ וְאֵין נְאֻה מְקִים, נְאֻה
 מְקִים וְאֵין נְאֻה דּוֹרֵשׁ, בֶּן עֲזַרְיָה נְאֻה דּוֹרֵשׁ
 וְאֵין נְאֻה מְקִים! אָמַר לוֹ: מַה אַעֲשֶׂה?
 חֲשָׁקָה נִפְשִׁי בַּתּוֹרָה! וַיִּתְקַים הָעוֹלָם
 בְּאַחֲרִים.

<p>4</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>י 10</p>	<p>עלות השחר _____ 7:04 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:24 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:11 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מ • ירושלמי: ברכות כא • תוספתא: יבמות ב נ"ך: ירמיה כב-כג • רמב"ם: שאלה ופקדון ד</p>
<p>5</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יא 11</p>	<p>מתחילת ויתן טל ומטר, בבילה עלות השחר _____ 7:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:12 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מא • ירושלמי: ברכות כב • תוספתא: יבמות ג נ"ך: ירמיה כד-כה • רמב"ם: שאלה ופקדון ה</p>
<p>6</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>יב 12</p>	<p>עלות השחר _____ 7:06 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:12 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מב • ירושלמי: ברכות כג • תוספתא: יבמות ד נ"ך: ירמיה כו-כז • רמב"ם: שאלה ופקדון ו</p>
<p>7</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יג 13</p>	<p>עלות השחר _____ 7:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:13 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מג • ירושלמי: ברכות כד • תוספתא: יבמות ה נ"ך: ירמיה כח-כט • רמב"ם: שאלה ופקדון ז</p>
<p>8</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יד 14</p>	<p>עלות השחר _____ 7:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:14 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מד • ירושלמי: ברכות כה • תוספתא: יבמות ו נ"ך: ירמיה ל-לא • רמב"ם: שאלה ופקדון ח</p>
<p>9</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>טו 15</p>	<p>עלות השחר _____ 7:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:14 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מה • ירושלמי: ברכות כו • תוספתא: יבמות ז נ"ך: ירמיה לב-לג • רמב"ם: מלוה ולוה א</p>
<p>10</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>טז 16</p>	<p>וישלה עלות השחר _____ 7:09 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:15 שקיעה _____ 5:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 4:28 בבלי: נדרים מו • ירושלמי: ברכות כז • תוספתא: יבמות ח נ"ך: ירמיה לד-לה • רמב"ם: מלוה ולוה ב</p>

Candle Lighting 4:10 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 5:41 זמן מוצש"ק

דוֹרְף שׁוֹחֲטִים רְשָׁעִים וְזֵאֵם גִּעְבֵּן צוּ עֶסֶן טְרִיפוֹת פֶּאֶר אִידוֹן, דוֹרְף דְּעֵם וְזוּעֵרֵט
פֶּאֶרְמֵעֵרֵט גְּזִילוֹת אוֹיֵף דְּעֵר וְזוּעֵלֵט.

(סֵפֶר הַמִּדְרוֹת אוֹת שׁוֹחֵט סִימָן ג')